

*Kag Ma-adong Balità Tungor kang
Hesu-Kristo nak Gingsuyat ni*

MATEO

KAG MGA PA-UNANG BISAYA TUNGÓR SA MA-ADONG BALITÀ NAK GINGSUYAT NI MATEO

Kalíng libró ay Ma-adong Balità tungór kang Hesu-Kristo. Ingsuyat kalí ni Mateo magtunà sa pagka-anák kang Hesu-Kristo hanggáng sa Ida pagkamatáy ag pagkabanhaw. Ingpapakità it kalíng libró nak si Hesus kag Manluluwás nak ingpromisa it Diós, dahil natuman sa Nidá kabuhì kag mga ingpapasilíng it Diós sa mga propeta it katóng unang panahón.

Kag karaku-ang parti it kalíng libró ay kag pagtudlò ni Hesu-Kristo, ag dilí ay ingpapakilaya nak si Hesus kag di pudér nak itudlò kag paghari it Diós ag ipahadag kag Kasugu-án it Diós.

KAG SUYÓR IT MATEO

Kag Lahì ni Hesus ag Pagka-anák sa Ida 1:1 - 2:23

Si Juán nak Manugbawtismo 3:1-12

Kag Pagbawtismo ag Pagtintár kang Hesus 3:13 - 4:11

Kag Pagtudlò ni Hesus sa Galileya 4:12 - 18:35

Kag Pagpanaw ni Hesus pa-Herusalém 19:1 - 20:34

Kag Hulíng Dominggo ni Hesus ag Ida Pagkamatáy 21:1 -
27:66

Kag Pagkabanhaw ag mga Pagpakità Liwat ni Hesus 28:1-20

Kag Lahì ni Hesu-Kristo—

(Lukas 3:23-38)

1 ¹Imáw kalí kag lahì ni Hesu-Kristo nak halín sa mga inanak ni Haring Davíd ag halín ra sa mga inanak ni Abrahám:—

²Si Abrahám kag tatay ni Isaác nak tatay ni Jacób.

Si Jacób ray kag tatay ni Juda ag ida mga haling kayake.

³Kalíng si Juda kag tatay na Pares ag Zara. Kag inra nanay ay si Temar.

Si Fares ray kag tatay ni Esrom nak tatay ni Aram.

⁴ Si Aram kag tatay ni Aminadab nak tatay ni Naason nak tatay ray ni Salmon.

⁵ Si Salmon kag tatay ni Booz. Kag ida nanay ay si Rahab.

Si Booz ray kag tatay ni Obed. Kag ida nanay ay si Rut.

Si Obed kag tatay ni Jese

⁶ nak tatay ni Haring Davíd.

Masunór, si Davíd kag tatay ni Solomón. Kag ida nanay ay dating asawa ni Urias.

⁷ Si Solomón ray kag tatay ni Rehoboam nak tatay ni Abias nak tatay ray ni Asa.

⁸ Si Asa kag tatay ni Jehosafat nak tatay ni Joram nak tatay ray ni Ozias.

⁹ Si Ozias kag tatay ni Jotam nak tatay ni Ahaz nak tatay ray ni Esequias.

¹⁰ Si Esequias kag tatay ni Manases nak tatay ni Amon nak tatay ray ni Josias.

¹¹ Kalíng si Josias kag tatay ni Jeconias ag ida mga hali nak kayake. Katóng panahón ninrá, ingrinayá kag mga Israelinhon sa Babilonia.

¹² Pagkatapos it inra pagkarayá sa Babilonia:

Si Jeconias kag nagíng tatay ni Salatiél nak tatay ni Zorobabel.

¹³ Si Zorobabel kag tatay ni Abiud nak tatay ni Eliaquim nak tatay ray ni Azor.

¹⁴ Si Azor kag tatay ni Sadoc nak tatay ni Aquim nak tatay ray ni Eliud.

¹⁵ Si Eliud kag tatay ni Eleazar nak tatay ni Matan nak tatay ray ni Jacób.

¹⁶ Kalíng si Jacób kag nagíng tatay ni José nak asawa ni Maria nak nagíng nanay ni Hesus nak ingtatawag nak Kristo.

¹⁷ Kadâ nagka-inggwá it katorseng henerasyon magtunà kang Abrahám hanggáng kang Davíd, katorse rang henerasyon magtunà kang Haring Davíd hanggáng ray-ón kag mga Israelinhon sa Babilonia, ag katorse ray ra magtunà it katóng pagkarayá hanggáng kang Kristo.

Kag Pagka-anák kang Hesu-Kristo

(Lukas 2:1-7)

¹⁸ Ngasing, tuyár kalí kag pagka-anák kang Hesu-Kristo. Si Maria nak Ida nanay ag si José ay nagpamayadey. Pero bag-ó sinrá

kasayon, nasaduran ninrá nak sabakéy si Maria sa parayan it gahóm it Ispíritu Santo. ¹⁹ Si José nak ida ma-asawa ay usáng matarong. Ag wayâ sidá gustong mapahudâ si Maria kadâ ing-isip nidáng buyagan si Maria nak wayâ it nakakasador nak ibá.

²⁰ Katóng ing-i-isip nidá kalí, nagpakità sa ida pananamgo kag usáng anghél it Diós, ag silíng sa idá, “José, anak ni David, ayâ giruha-ruha sa pagpakasay kang Maria, dahil kag ida pagsabak ay sa gahóm it Ispíritu Santo. ²¹ Ma-anák sidá it kayake. Pangayane Sidáng Hesus, dahil Sidá kag maluwas sa Ida mga katawuhan sa inra mga kasal-anan.”

²² Natabô kalíng tanán para matuman kag ingpasilíng it Diós sa propeta nak,

²³ “Mapanamkon kag usáng rayaga ag ma-anák it kayake, ag atawagon katóng Emmanuél.” (Kag gustong bisayahon it Emmanuél halí sa atò kag Diós.)^a

²⁴ Pagbati ni José, ingtuman nidá kag sugò it anghél it Diós ag ingpakasayan nidá si Maria. ²⁵ Pero wayâ sinrá gi-ubáy hanggáng wayâ pa na-anák si Maria. Ag katóng nag-anák si Maria it kayake, ingpangayanan kalí ni José nak Hesus.

Kag mga Tawong Halin sa Subatan

2¹ Si Hesus ay ing-anák sa banwa it Betlehém sa Probinsya it Hudeya sa panahón ni Haring Herodes. Pagka-anák sa Idá, inggwá it nag-inabot sa syudád it Herusalém nak mga tawong nakakabasa it mga bitu-on halín sa Subatan, ² ag nagpangutana sinrá, “Hari-inéy kag ing-anák nak maharì sa mga lahi it Hudyo? Nakità namò sa Subatan kag bitu-on nak tanrà it Ida pagkatawo, kadâ nagpalí kami para dayawon Sidá.”

³ Katóng narunggan kalí ni Haring Herodes, nalibóg sidá ag indí matuyugan. Ag imáw ra kag tanáng nag-i-istár sa Herusalém.

⁴ Ingtipon nidá kag mga punò it kapari-an ag mga manugtudlò it Kasugu-án, ag ingpangutana sa inrá kung hari-ín gi-anákan kag Kristo. ⁵ Nagsabát sinrá, “Sa Betlehém sa Probinsya it Hudeya, dahil nganì tuyár kalí kag ingsuyat it propeta it katóng una,

⁶ ‘Betlehém sa dutà it Hudeya, abér ikáw ay usá sa mga ma-isót nak baryo sa Hudeya,

ikáw kag nagíng pinaka-importanting banwa sa Hudeya dahil mahalín sa imó kag Punong

^a1:23 Basaha kag Isáias 7:14.

marumaya sa Akò katawuhan nak bansang Israél.’ ”^b

⁷ Pagkatapos, gingpatawag it pasikreto ni Haring Herodes kag mga tawong halín sa Subatan ag ing-ayám nidá kung ka-unó nagpakità kag bitu-on. ⁸ Tapós, ingsilinggan pa nidá sinrá, “Pagtó kamó sa Betlehém ag hanapon it ma-ado katóng Anák. Kung inro makità, pasaduran sa akò adong akó ra ay makapagto ag makadayaw sa Idá.” Ag ingpapagto nidá sinrá sa Betlehém.

⁹⁻¹⁰ Pagkarungóg sa tugon it hari, nagginan sinrá. Ag nagpa-una sa inrá kag bitu-ong nakità ninrá sa Subatan. Abáng kasadya ninrá pagkakità sa bitu-on, ag imáw kató it inra ingsunran hanggáng nagpundo sa tungór it bayáy nak kung ri-ín kag Anák. ¹¹ Pagsuyór ninrá sa bayáy, nakità ninrá kag Anák ag Ida nanay nak si Maria. Nagyuhór sinrá ag nagdayaw sa Anák. Tapós, gingbukar ninrá kag inra mga regalong buyawan, kamangyan ag mira nak mamahayong pabangyo, ag ingta-ó sa Anák. ¹² It katóng pabalikonéy sinrá, ingsilinggan sinrá it Diós sa inra pananamgo nak indi-éy gibalik kang Haring Herodes. Kadâ nag-ibá yangéy sinrá it rayan papa-uli.

Kag Paglikáw na José Papagto sa Ehipto

¹³ Pagkahalín ninrá, nagpakità sa pananamgo ni José kag usáng anghél it Diós ag silíng sa idá, “Bangon ag ray-a nak ra-an kag Anák ag kag Ida nanay sa Ehipto. Rutó yang anay kamó hanggáng wayâ Nakò nasilingga dahil ipahanap ni Haring Herodes kag Anák para matyón.”

¹⁴ Rali-ralíng nagbangon si José ag katóng gab-í ida ingrayá sa Ehipto kag magnanay. ¹⁵ Hagtó sinrá gi-istár hanggáng mamatáy si Haring Herodes. Kadâ natuman kag ingpasilíng it Diós sa propeta nak,

“Ingtawag Nakò kag Akò Anák halín sa Ehipto.”^c

¹⁶ Katóng na-ayaman ni Haring Herodes nak ingluko sidá it mga tawong halín sa Subatan, abáng kahangit nidá. Ag nagsugò sidáng matyón kag tanáng anák nak kayaking ruháng tu-ig it idád pa-ubós sa Betlehém ag sa mga mayungot nak lugár. Kalíng ruháng tu-ig ay ingbasi sa oras it pagpakità it bitu-on nak na-ayaman nidá sa mga tawong halín sa Subatan. ¹⁷ Kadâ natuman kag ingsilíng ni propeta Jeremias nak,

¹⁸ “Inggwá’t narungóg nak

^b2:6 Basaha kag Mikas 5:1.

^c2:15 Basaha kag Oseas 11:1.

ngoyngoy ag makusog nak panambitan sa Rama.
 Ingtibawan ni Raquél kag ida mga anak.
 Inding gadór maba-óy kag ida kalisór,
 dahil namatayéy kag tanáng ida anak.”^d

Kag Pagbalik na José sa Nazarét

¹⁹ Pagkamatáy ni Haring Herodes, nagpakità ray kag usáng anghél it Diós sa pananamgo ni José hagtó sa Ehipto, ²⁰ ag silíng sa idá, “Bangon ag ray-ón kag magnanay pabalik sa Israél nak intro bansa. Minatayéy kag mga tawong gustong magpamatáy sa Anák.”

²¹ Kadâ nagbangon sidá ag ingnunót nidá kag magnanay pabalik sa Israél. ²² Pero it katóng narunggan nidá nak naghaharì si Arquelao sa Probinsya it Hudeya kasublì ni Haring Herodes nak ida tatay, nahadlok sidá nak magbalik rutó. Ugaling yang ingpa-andamán sidá sa ida pananamgo, kadâ nagpagto sidá sa Probinsya it Galileya. ²³ Ag nag-istár sinrá sa banwa it Nazarét sa Galileya. Natabô kalí para matuman kag ingsilíng it mga propeta nak, “Atawagon Sidáng Nazareno.”

Si Juán nak Manugbawtismo

(Markos 1:1-8; Lukas 3:1-18; Juán 1:19-28)

3 ¹ Katóng panahóng kató, nagpagto si Juán nak Manugbawtismo sa bukir it Hudeya, ag hagtó sidá nagpangwalihan. ² Siling nidá, “Maghinuysoy kamó! Mayungotéy kag pagharì it Diós.” ³ Kalíng si Juán kag ingbibisaya ni propeta Isáias katóng nagsilíng sidáng, “Inggwá’t usáng nag-u-ukáw sa bukir nak kag silíng, ‘Hanra-an kag rayan para sa pag-abót it Gino-o ag tadlungá kag Ida mga arayanan.’”^e

⁴ Kag soksok ni Juán ay humán sa bayukag it kamelyo, ag kag ida pangbugkos sa hawak ay anit it hadop. Apan-apan ag rugós kag ida pagka-on. ⁵ Nagpipinagto sa ida kag mga tawong nag-i-istár sa syudad it Herusalém, ag sa bu-óng Hudeya patí katóng sa hampig it subâ it Jordan. ⁶ Nagkukumpisár sinrá it inra mga kasal-anan ag ingbabawtismuhán sinrá ni Juán sa subâ it Jordan.

⁷ Pero katóng nakità nidá kag mga Pariseo ag Saduseo nak nagsusu-or sa ida para magpabawtismo, ingbisar-an nidá sinrá. Siling nidá, “Kamóng mga pakitang tawo, abáng tuso ninró. Kabi ninró,

^d2:18 Basaha kag Jeremias 31:15.

^e3:3 Basaha kag Isáias 40:3.

kung mabawtismuhan yang kamó ay malilikawán ninró kag parusa it Diós nak pa-abutón. Inding gadór! ⁸Himu-a anay kag mga ma-adong buhat nak mapakitang ingtalikuran ninró kag kasal-anan. ⁹Ayâ gi-isipang maluluwás kamó sa ngayang anak kamó ni Abrahám. Abér sa mga batóng kalí makakahimò kag Diós it mga anak ni Abrahám. ¹⁰Kag parusa it Diós ay tuyár sa wasay nak nakahana-éy para pukanon kag punò it kahoy. Apukanon ag irabok kag tanáng punò nak wayâ gipapamunga it ma-ado.

¹¹“Ingbabawtismuhan nakò kamó sa tubì nak tanrà yang it intro paghinuysoy. Pero inggwá't ma-abót nak mas gamhanan kisa sa akò. Indî nganì akò pwedé miskín manugrayá it Ida sandalyas. Imáw Sidá kag mabawtismo sa inró sa gahóm it Ispíritu Santo ag kayado. ¹²Sa Ida paghusgár, Sidá ay tuyár sa usáng nag-a-ani nak abuyagón kag mga upá sa tinubás nak payay. Kag payay ay atipunon sa amatong, pero kag mga upá ay asunugon sa kayadong indî nak gadór mapayong.”

Kag Pagbawtismo kang Hesús

(Markos 1:9-11; Lukas 3:21-22)

¹³It katóng nagbabawtismo pa si Juán sa subâ it Jordan, nag-abót rutó si Hesús halín sa Galileya. Nagsu-or Sidá kang Juán para magpabawtismo. ¹⁴Ugaling nagpa-indî si Juán, ag silíng nidá, “Asing Ikáw kag nagpalí para magpabawtismo sa akò? Akó kag kahinangyang bawtismuhan Nimó.”

¹⁵Pero ingsabát sidá ni Hesús, “Himu-a anay kalí. Imáw kalí kag dapat natong himu-on para matuman kag kabubut-on it Diós.” Kadâ nagsugót si Juán ag ingbawtismuhan si Hesús.

¹⁶Pagtakas ni Hesús sa tubì, nagbuká kag langit ag nakità Nidáng kag Ispíritu Santo ay nagbababâ ag nag-apon sa Ida tuyár sa usáng salumpati. ¹⁷Ag inggwá't usáng boses halín sa langit nak nagsilíng, “Kalí kag Akò pinalanggáng Anak nak Akò namumut-an.”

Kag Pagtintár kang Hesús

(Markos 1:12-13; Lukas 4:1-13)

4¹Pagkatapos it kalí, ingrayá si Hesús it Ispíritu Santo sa mabatóng kabukiran para tintarón ni Satanás. ²Nagpu-asa Sidá sa sakop it kwarentang adlaw ag kwarentang gab-í, ag ginutom Sidá. ³Ngasing, nag-abót si Satanás ag silíng sa Idá, “Kung matu-or kang Anak it Diós, himu-ang pagka-on kalíng mga bató.”

⁴ Nagsabát si Hesús, “Nasusuyat sa Bala-ang Kasuyatan nak bukò yang sa pagka-on nabubuhì kag tawo kundí sa bawat bisaya it Diós.”^f

⁵ Tapós, ay ingrayá si Hesús ni Satanás sa sagradong syudad it Herusalém ag ingpatinrog sa pinaka-ibabaw it Templo, ⁶ ag silíng sa Idá, “Kung matu-or kang Anák it Diós, yukso bagá! Dahil nasusuyat sa Sagradong Kasuyatan kag tuyár it kalí,

‘Asugu-on it Diós kag Ida mga anghél nak bantayan Ka ag sambatón

adong miskín Imo sikí ay indî gisakrô sa bató.’”^g

⁷ Nagsabát si Hesús, “Nasusuyat rang ayâ gipurbahé kag Gino-ong inro Diós.”^h

⁸ Ngasing ay ingrayá ray Sidá ni Satanás sa toktok it abáng ta-as nak baguntor ag ingpakità sa Ida kag tanáng ginghari-án it kalibutan ag mga kayamanan. ⁹ Ag silíng sa Idá, “Ita-ó nakò kináng tanán sa imo kung mayuhór ka ag madayaw sa akò.”

¹⁰ Sumabát si Hesús, “Layas, Satanás! Nasusuyat sa Bala-ang Kasuyatan kag tuyár it kalí,

‘Kag Diós yang kag dapat ninrónng dayawon, ag Sidá yang kag dapat ninrónng serbisyuhan”’ⁱ

¹¹ Pagkatapos it kalí, ingbada-an Sidá ni Satanás ag nag-inabot kag mga anghél para intyendihón Sidá.

Kag Pagtunà it Pagtudlò ni Hesús

(Markos 1:14-15; Lukas 4:14-15)

¹² Pagkarungóg ni Hesús nak napriso si Juán, nagbalik Sidá sa Probinsya it Galileya. ¹³ Pero buko-éy Sidá sa Nazarét gi-istár. Nagsaydo Sidá sa banwa it Capernaúm, sa habig it ragat it Galileya sa dutà it Zabulon ag Neptali, ¹⁴ para matuman kag ingpasilíng it Diós kang propeta Isáias nak,

¹⁵ “Kag dutà nak Zabulon ag Neptali,

rayanang banda sa ragat, sa habig it subâ it Jordan,

sa Probinsya it Galileya kung ri-ín nag-i-istár kag ramong bukò Hudyo,

¹⁶ kag mga tawong hinâ ay pay nabubuhì sa karuyuman pero ngasing ay nakakità ra it marakóng iwág.

^f4:4 Basaha kag Deuteronomio 8:3.

^g4:6 Basaha kag Salmo 91:11-12.

^h4:7 Basaha kag Deuteronomio 6:16.

ⁱ4:10 Basaha kag Deuteronomio 6:1.

Naghadag kag iwág sa inrá nak
nag-i-istár sa lugár it pay kamatayon.”^j

¹⁷ Tunà it kató, ingtuna-an ni Hesus kag Ida pagtudlò. Siling nidá, “Maghinuysoy kamó. Mayungotéy kag pagharì it Diós.”

Kag mga Unang Disipulo nak Ingtawag ni Hesus

(Markos 1:16-20; Lukas 5:1-11)

¹⁸ Usáng adlaw, nagpapanaw si Hesus sa habig it Ragat it Galileya ag nakità Nidá kag ruháng magmanghór nak sa Andres ag Simón nak ingtatawag nak Pedro. Gingtataktak ninrá kag inra lambat dahil mangingisrá sinrá. ¹⁹ Ingtawag Nidá sinrá, “Maléy, sunór kamó sa Akò! Atudlu-án Nakò kamó kung pa-unó apasunrón sa Akò kag mga tawo.” ²⁰ Sa nak ra-an, binilin ninrá kag inra lambat ag nagnunót sa Idá.

²¹ Nagpadayon si Hesus it pagpanaw ag nakità ray Nidá kag ruháng magmanghór nak sa Santiago ag Juán nak mga anak ni Zebedeo. Sa baruto sinrá kanunot ka inra tatay nak nagtatahî it lambat. Ingtawag ra sinrá ni Hesus, ²² ag sa nak ra-an ra, binilin ninrá kag inra tatay sa baruto ag nagnunót sa Idá.

Kag mga Buhat ni Hesus

(Lukas 6:17-19)

²³ Inglibot ni Hesus kag bu-óng Probinsya it Galileya nak nagtudlò sa sinagoga ag nagpapalapnag it Ma-adong Balità tungór sa pagharì it Diós. Ingpa-ado ra Nidá kag tanáng di sakít. ²⁴ Kadâ nabantog Sidá sa bu-óng Sirya, ag rinayá sa Ida kag tanáng di sakít, ag mga ingpapahirapan it iba-ibáng mahapros, mga tawong ingsasaniban it maya-ot, mga di tigbak ag mga paralitiko. Ag Ida ingpa-ado sinráng tanán. ²⁵ Kadâ Ingsunran Sidá it abáng ramong tawo halín sa Galileya, Decapolis, Herusalém, Hudeya ag sa yudó it subâ it Jordan.

Kag Pagtudlò ni Hesus sa Baguntor

5 ¹ Katóng nakità ni Hesus kag abáng ramong tawo, nagtukár Sidá sa baguntor. Pagka-ingkór nidá nagpayungot sa ida kag ida mga disípulos ² ag nagtunà Sidá it pagtudlò sa inrá it tuyár kalí:

---

^j4:16 Basaha kag Isaiás 9:1-2

Kag mga Gingpakama-ado

(Lukas 6:20-23)

- ³ “Magkinasadya kamóng mga nag-a-akò nak kinahinangyán ninróng magtu-o sa Diós, dahil kabilang kamó sa mga inghahari-án it Diós.
- ⁴ Magkinasadya kamóng mga nalilisór, dahil aramayan kamó it Diós.
- ⁵ Magkinasadya kamóng mga mapa-inubuson, dahil mabaton kamó it ingpromisa it Diós.
- ⁶ Magkinasadya kamóng mga naghahanrom nak tumanon kag kabubut-on it Diós, dahil abuligan sinrá it Diós sa paghimò it kinâ.
- ⁷ Magkinasadya kamóng mga maluluy-on, dahil akaluy-an ra kamó it Diós.
- ⁸ Magkinasadya kamóng mga malimpyo it tagipusu-on, dahil makikità ninró kag Diós.
- ⁹ Magkinasadya kamóng mga nagpapatigayon para mag-ado kag relasyon it mga tawo, dahil atawagon kamóng mga anák it Diós.
- ¹⁰ Magkinasadya kamóng mga ging-i-ihíg dahil sa inro pagsunór sa kabubut-on it Diós, dahil kamó ay kabilang sa mga inghahari-án it Diós.
- ¹¹ “Magkinasadya kamó kung dahil sa inro pagsunór sa akò ay inggugur-an kamó it mga tawo, ing-i-ihíg o inglilibák.
- ¹² Magsadya kamó dahil karakò kag inro mababatong premyo sa langit. Tuyár ra kag tratár it mga tawo sa mga propetang na-uná sa inró.

Asín ag Iwág

(Markos 9:50; Lukas 14:34-35)

¹³ “Kamó ay asín it kalibutan. Kung mawar-an it lasa kag asín, indi-éy ma-ibalik kag ida lasa ag waya-éy kinâ it puyós. Kadâ ipilák yangéy ag adama-an it mga tawo.

¹⁴ “Kamó ay iwág it kalibutan nak naghahadag sa bu-ót it mga tawo. Isipa ninró kag usáng syudad nak nakatinrog sa ibabaw it baguntor. Makikitang gadór kinâ. ¹⁵ Inggwá bagá it nagsusugâ it lampara ag ibutáng sa irayom it mayukóng? Wayáng gadór! Ibutáng kinâ sa butangan agór ma-i-iwagan kag tanán sa suyór it

bayáy. ¹⁶ Tuyár ra, pahadagon ninró kag inro iwág sa atubangan it mga tawo adong makità it mga tawo kag inro ma-adong buhat ag dayawon kag inro Tatay nak asa langit.

Kag Tudlò ni Hesús Tungór sa Kasugu-án ni Móises

¹⁷ “Ayâ ninró gi-isipang nagpa-alí Akó para wagiton kag Kasugu-án ni Móises ag tudlò it mga propeta, kundí nagpa-alí Akó para matuman kag inra tanáng insilíng. ¹⁸ Pating gadór sa Akò: myentras inggwá't langit ag dutà, indíng gadór mawagit kag abér pinaka-ma-isót nak tuldok it parti it Kasugu-án hanggáng wayâ natutuman kag tanán. ¹⁹ Kadâ kag tawong magsuwáy miskín sa pinaka-ma-isót nak sugò, ag magtudlò sa ibá nak indí gitumanon kag mga sugò ay pinaka-mababà sa ginghari-án it Diós. Pero kag magtuman sa Kasugu-án ag magtudlò nak tumanon kinâ ay magigíng mata-as sa ginghari-án it Diós. ²⁰ Kadâ ingsisilíng Nakò sa inró nak kung indí ninró mayabawán kag ka-aduhan it mga Pariseo ag mga manugtudlò it Kasugu-án, indíng gadór kamó maka-ibahan sa ginghari-án it Diós.

Kag Tudlò ni Hesús Tungór sa Kahangit

(Lukas 12:58-59)

²¹ “Narungganéy ninró kag ingsusugò sa mga tawo tong nakarayáng panahón nak, ‘Ayâ gipangmatáy, ag dapat parusahan kag si-o mang makamatáy.’ ²² Pero kalí kag Akò isilíng sa inró: miskín mahangit yang kag usáng tawo sa ida isigkatawo, aparusahanéy sidá. Aray-on ra sa konseho kag masilíng sa ida isigkatawo nak, ‘Wayâ ka it puyós!’ ag si-o man kag magsilíng sa ida isigkatawo nak, ‘Bu-áng!’ ay ipilák sa nagrarayab-rayab nak impyerno.

²³ “Kadâ kung naghahalar ka sa Diós ag naromromán nimó nak inggwá it tawong di kahangit sa imó, ²⁴ bilinan anay kag imo inughalar sa atubangan it altár ag su-uran katóng nahangit sa imó, ag magpasag-uli anay kamó bag-ó bumalik ag maghalar sa Diós.

²⁵ “Kung inggwá it mag-akusár sa imó, su-ór ag aregluhon bag-ó ka nidá ray-ón sa korte. Kung indí, aray-on ka nidá sa husgado nak marayá sa imo sa gwardya, ag aprisuhon ka. ²⁶ Pating gadór sa Akò: indí ka kaliwás hanggáng wayâ nimó nababadare kag imo atraso.

Kag Tudlò ni Hesús Tungór sa Pagpangawatan

²⁷ “Narungogéy ra ninró kag silíng nak, ‘Ayâ gipangawatan.’^k
²⁸ Pero kalí kag Akò isilíng sa inró: kag nagmuyat nak inggwá’t maya-in hanrom sa usáng kabade ay nakasala-éy it pagpangawatan sa ida tagipusu-on. ²⁹ Kung kag imo tu-óng matá kag dahilán it imo pagkakasalâ, yukata ag ipilák dahil ma-ado pang mawar-an ka it usáng parti it yawas kisa kumpleto kang ipilák sa impyerno. ³⁰ Kung kag imo tu-óng damót kag dahilán it imo pagkakasalâ, utuya ag ipilák dahil ma-ado pang mawar-an ka it usáng parti it yawas kisa kumpleto kang ipilák sa impyerno.

Kag Tudlò ni Hesús Tungór sa Pagbuyagan it Mag-asawa

(Mateo 19:9; Markos 10:11-12; Lukas 16:18)

³¹ “Nasisilíng ra nak kung abuyagan it usáng kayake kag ida asawa, dapat nidáng taw-án kag ida asawa it Kasuyatan bilang tanrà it inra pagbinuyagan.^l ³² Pero kalí kag Akò isilíng sa inró: kung abuyagan it kayake kag ida asawa nak wayâ gipangawatan, sidá it nagtuy-og sa ida asawa nak magkasalâ it pangawatan, kung ma-asawa ray kag ida asawa. Kag ma-asawa ray sa kabading binuyagan it asawa ay nagkasalâ ra it pagpangawatan.

Kag Tudlò ni Hesús Tungór sa Pagsumpà

³³ “Narunggan ra ninró nak katóng una ay ingsugo-éy sa mga tawo nak indí gitalikuran kag inra ingsumpa-án sa Gino-o, kundí tumanon kinâ.^m ³⁴ Pero kalí kag Akò isilíng sa inró: ayáng gadór kamó gisumpà. Ayâ ra gisilíng nak saksi nakò kag langit, dahil truno kinâ it Diós. ³⁵ O ayâ gisilíng nak saksi nakò kag dutà, dahil tongtongan kinâ it Ida mga sikí. Ayâ ra gisilíng nak saksi nakò kag Herusalém, dahil syudád kinâ it Makagagahom nak Hari. ³⁶ Ayâ ra gisumpa-án kag imo uyo, dahil indí nimó mapaputí o mapa-itóm miskín usáng buhók sa imo uyo. ³⁷ Silíng yangéy nak ‘Ohô’ kung ‘Ohô,’ ag ‘Bukô’ kung ‘Bukô,’ dahil halinéy sa kaya-inan kag masubra pa rahâ.

---

^k5:27 Basaha kag Exodo 20:14.

^l5:31 Basaha kag Deuteronomio 24:1.

^m5:33 Basaha kag Deuteronomio 23:21.

Kag Tudlò ni Hesús Tungór sa Pagbayos

(Lukas 6:29-30)

³⁸ “Narunggan ra ninró nak nasilíng kag tuyár kalí, ‘Kung inggwá it mayukat it imo matá, yukata ra kag ida matá. Kung suntukón ka sa ngisi, suntuká ra sa ngisi.’ⁿ ³⁹ Pero kalí kag Akò isilíng sa inró: ayâ gibayos sa mga nagkasalâ sa inró. Kung inggwá it matampudong sa imo tu-óng uda, taw-án pa kag walá. ⁴⁰ Kung i-akusár ka para maba-óy kag imo barò, taw-án yangéy patí kag imo alimongmong. ⁴¹ Ag kung apiliton ka it usáng tawo nak papas-anón it ida rayá it usáng kilometro, pas-ana kinâ it ruháng kilometro. ⁴² Taw-é kag naghahagar sa imó ag ayâ gipa-indi-éy kag gustong maghuyam sa imó.

Kag Tudlò ni Hesús Tungór sa Pagpalanggà sa Ka-away

(Lukas 6:27-28,32-36)

⁴³ “Narungganéy ra ninró nak nasilíng, ‘Palangga-á kag imo isigkatawo^o pero hangite kag imo ka-away.’^p ⁴⁴ Pero kalí kag Akò isilíng sa inró: palangga-á kag inro ka-away ag pangamuyu-an kag mga nagpapang-ihíg sa inró, ⁴⁵ pramas atawagon kamóng anak it inro Tatay nak asa langit. Ingpapasubat nidá kag adlaw bukò yang para sa mga mabu-ot kundí para ra sa mga makasal-anan, ag ingpapabuhos Nidá kag uyán sa mga matarong ag sa mga bukò matarong. ⁴⁶ Kung kag nagpapalanggà yang sa inró it inro ra apalangga-ón, ni-o pang premyo kag inro abatunon? Inghuhumán ra kinâ it mga tawong maya-in it bu-ót. ⁴⁷ Kung sa inro hali yang kamó mabugno, ni-o kag inro nahimong yabáw sa ibá? Inghihimò ra kinâ it mga wayâ gipapati sa Diós. ⁴⁸ Dapat kamó ay maging ma-ado tuyár it atò Tatay nak asa langit. Wayáng gadór it kakuyangán kag ida pagka-Diós.”

Kag Tudlò ni Hesús Tungór sa Pagbulig

6¹ Nagpadayon si Hesús it Ida mga tudlò. Siling Nidá, “Magrahan kamó nak bukò yang pakitang tawo kag inro mga ma-adong buhat. Kung pakitang tawo yang kag inro ma-adong buhat, wayâ kamó it mababaton halín sa atò Tatay nak asa langit.

ⁿ5:38 Basaha kag Exodo 2:24.

^o5:43 Levitico 19:18, Markos 12:31 ag Lukas 10:27.

^p5:43 Basaha kag Levitico 19:1-2.

²“Kadâ kung malimós kamó, ayâ gipatuyár sa mga pakitang tawo nak ingpaparadaw kag inra paglimós sa sinagoga ag sa mga rayan, adong adayawon sinrá it mga tawo. Pating gadór sa Akò: nabatonéy ninrá kag inra premyo. ³Kadâ nganì, kung malimós kamó, ayâ gipa-ayamán miskín sa pinaka-mayungot ninróng amigo, ⁴adong wayâ it maka-ayam. Ag kag Tatay natò nak nakakasador it intro humán nak patagò kag mata-ó sa inró it premyo.

Kag Tudlò ni Hesús Tungór sa Pagpangamuyò

(Lukas 11:2-4)

⁵“Imáw ra, pag pangamuyò kamó, ayâ gipatuyár sa mga pakitang tawo yang. Abáng gusto ninrang magpangamuyò it nakatinrog sa mga sinagoga ag sa mga kanto it rayan adong makikità it mga tawo. Pating gadór sa Akò: nabatonéy ninrá kag inra premyo. ⁶Kadâ kung mapangamuyò kamó, suyór sa intro kwarto ag sarhe kag hagrán, bag-ó magpangamuyò sa atò Tatay nak indí makità. Ag kag atò Tatay nak sador it intro humán nak patagò kag mata-ó sa inró it premyo. ⁷Sa intro pagpangamuyò, ayâ gi-ulit-ulita it sambit kag mga bisayang wayâ it kapuyos-puyós. Kinâ ay inghihimò yang it mga tawong wayâ gikikilaya sa Diós. Kabi ninrá ay arunggan sinrá it Diós dahil sa ramò it inra nabisaya. ⁸Ayâ ninró sinrá gipatuyare, dahil ayaméy it atò Tatay kung ni-o kag inro kinahinangyan bag-ó pa kamó maghagar.

⁹Kadâ magpangamuyò kamó it tuyár kalí:

‘Tatay namong asa langit,
dayawon kag Imo ngayan.

¹⁰Pa-abutá kag Imo pagharì sa amò
agór matuman kag Imo kabubut-on
dilí sa dutà tuyár sa langit.

¹¹Taw-i kamí it amò pagka-on sa adlaw-adlaw.

¹²Patawara kamí sa amò mga kasal-anan,
tuyár sa amò pagpatawar sa mga nakakasalâ sa amò.

¹³Ag ayâ gituguting marayá kamí it tintasyón
kundî likawán kamí sa kaya-inan’

(Nganì, wayâ it katapusan kag imo pagharì, pagkagamhanan ag kahimaya-an. Kabáy pa.)

¹⁴Kung patawaron ninró kag mga nagkakasalâ sa inró, apatawaron ra kamó it atò Tatay nak asa langit. ¹⁵Pero kung wayâ ninró gipatawara kag mga nagkakasalâ sa inró, indí ra kamó gipatawaron it atò Tatay.

Kag Tudlò ni Hesús Tungór sa Pagpu-asa

¹⁶ “Kung mapu-asa kamó, ayâ gipakita-ang nalilísor kamó tuyár sa himò it mga pakitang tawo. Ingpapakità ninrá kag inra kalisór para masaduran it mga tawo nak nagpupu-asa sinrá. Pating gadór sa Akò: nabatonéy ninrá kag inra premyo. ¹⁷ Kadâ husayá kag inro buhók ag magpangyam-os, ¹⁸ adong indî ma-ayaman it mga tawo nak nagpupu-asa kamó, kundî kag makaka-ayám yang ay kag atò Tatay nak indî makità. Sidá yang it makakasador it inro humán nak pasikreto ag imáw Sidá it mata-ó sa inro it premyo.

Kag Tudlò ni Hesús Tungór sa Kayamanan

(Lukas 12:33-34; 11:34-36; 16:13; 12:22-31)

¹⁹ “Ayâ ninró gitipuna kag kayamanan dilí sa dutà kung ri-ín karamò kag masirà tuyár sa anay ag toktok. Asuryon pa kinâ ag atakawon. ²⁰ Sa langit tipuna kag inro kayamanan. Hagtó ay wayâ it mga anay ag toktok nak masirà, ag wayâ ra it matakaw. ²¹ Kung ri-ín man kag inro kayamanan, hagtó ra kag inro tagipusu-on.

²² “Kag matá kag iwág it imo yawas. Kung kahadag kag imo matá, ma-i-iwagan kag bilóg nimong yawas. ²³ Pero kung karuyóm ka imo matá maruruyman ra kag bilóg nimong yawas. Kadâ ngani, kung maruyóm kag iwág nak asa imó, grabeng karuymanan kag mararayanan nimó.

²⁴ “Wayâ it makakaserbisyo it rungan sa ruháng amo, dahil apabad-an nidá kag usá ag apalangga-ón kag pangruhá, o matutum sidá sa usá ag isikway kag pangruhá. Ngani, indî kamó makaserbisyo it rungan sa Diós ag sa kayamanan.

²⁵ “Kadâ kalí kag Akò isilíng sa inró: ayâ gikalibóg kung ni-o kag inro aka-unon ag a-inumon, o kung ni-o kag inro isoksok. Mas importante kag kabuhì kisa pagka-on. Imáw ra, kag yawas kisa barò. ²⁶ Isipa ninró kag mga pispis. Wayâ sinrá gitatanóm o gi-a-ani. Wayâ ra sinrá gititipon sa amatong, pero gingpapaka-on sinrá it atò Tatay nak asa langit. Bukò bagá ay mas importante kamó kisa sa mga pispis? ²⁷ Asî, kung nalilibóg kamó, makakarugang bagá kamó it miskín usáng oras sa inro kabuhì?

²⁸ “Asíng nalilibóg kamó kung ni-o kag inro isoksok? Isipa anay kung pa-unó nagtutubo kag mga buyak sa bukir. Wayâ sinrá gitatrabaho o gitatahî it inra isoksok. ²⁹ Pero patí yang sa Akò: miskín si Solomón nak kayuyaman ay wayâ kasoksok it tuyár kaganda sa

mga buyak sa bukir. ³⁰ Kung ingpapaganda it Diós kag mga buyak nak ngasing ay buhî ag insulíp ay ipilák sa kayado, kamó pa arâ it indî gibaru-an it Diós? Abáng isót kamó it pagtu-o!

³¹ “Kadâ ngani, ayâ gikalibóg sa intro aka-unon, a-inumon o ibarò, ³² dahil imáw kinâ kag inghiringabót it mga tawong wayâ it pagtu-o sa Diós. Pero ayam it atò Tatay nak asa langit nak kinahinangyan ninró kináng tanán. ³³ Kadâ sa intro kabuhî, unahon anay nak magpasakop sa paghari it Diós ag sunrón kag Ida kabubut-on. Kung tuyár, ita-ó Nidá sa inró kag intro tanáng kinahinangyan. ³⁴ Ayâ gikalibugé kag para insulíp, insulíp ray a-isipon kag ma-abót. Tama-éy kag mga isipon ngasing nak adlaw.”

Kag Tudlò ni Hesús Tungór sa Paghusgár sa Isigkatawo

(Lukas 6:37-42)

7 ¹ Kalí pa kag tudlò ni Hesús. Siling Nidá, “Ayâ gipanghusgár it intro isigkatawo agór indî ra kamó gihusgarán it Diós, ² dahil kung pa-unó ninró inghuhusgarán kag intro isigkatawo ay tuyár ra kamó ahusgarán it Diós. Ag kag intro inggagamit nak pangasukoy sa ibá ay imáw ra it agamiton nak pangasukoy sa inró it Diós.

³ “Asíng imo nakikitâ kag puling sa matá it imo isigkatawo ag wayâ nimó gi-i-intyendihâ kag puling nimong karakò sa imo matá? ⁴ Pa-unó nimó masisilíng sa imo isigkatawo nak, ‘Maléy, abay-on nakò kináng puling sa imo matá.’ kung pu-át ka di puling marakò sa imo matá? ⁵ Ikáw nak pay kung susin-o! Bay-a anay kináng puling nak marakò sa imo matá, adong makakakitâ ka it ma-ado ag maba-óy nimó kag puling it imo isigkatawo.

⁶ “Ayâ gitaw-án sa mga irò kag sagradong bagay, dahil asu-uran ka yang ninra ag kagtón. Ayâ ra gi-itsahán sa mga baktín kag imo mga perlas, dahil adama-an yang kató.

Kag Tudlò ni Hesús Tungór sa Paghagar sa Diós

(Lukas 11:9-13)

⁷ “Hagar kamó sa Diós, ag kamó’y ataw-an; maghanap kamó, ag kamó’y makakakitâ; katók kamó, ag kamó’y abuksán. ⁸ Kag tanáng naghahagar ay ingtataw-an, ag tanáng naghahanap ay nakakakitâ, ag abuksán kag tanáng nagkakatók.

⁹ “Ataw-an bagá nimó it bató kag imo anák kung tinapay kag ida ginghahagar? ¹⁰ Ataw-an ra bagá nimó it sawá kung isrá kag ida ginghahagar? Syempre indî! ¹¹ Kung kamóng mga makasal-anan ay

ma-ayam magta-ó it ma-adong bagay sa inro mga anák, kag inro Tatay pa arâ nak asa langit? Ita-óng gadór Nidá kag mga ma-adong bagay sa mga naghahagar sa Idá. ¹²Himu-a ninró sa inro isigkatawo kag inro gustong himu-on ninrá sa inró. Imáw kinâ kag katudlu-án it Kasugu-án ni Móises ag tudlò it mga propeta.

Kag Tudlò ni Hesús Tungór sa Rayan Papagto sa Langit

(Lukas 13:24)

¹³“Suyór kamó sa makipot nak hagrán. Mayugá kag hagrán ag mayapar kag rayanán papagto sa impyerno, ag rahâ girarayan kag karamu-an. ¹⁴Pero kakipot kag hagrán ag kakitir kag rayanán papagto sa kabuhì nak wayá't katapusan, ag apilá yang kag nakakarayan rahâ.

Kag Tudlò ni Hesús Tungór sa Pagkilaya it Bula-ang Propeta

(Lukas 6:43-44; 13:25-27)

¹⁵“Magrahan kamó sa mga bakakon nak propetang nagpapayungot sa inró. Kung amuyatan, sinrá ay pay kabu-otbu-ot tuyár sa ma-anar nak hadop, pero sa kamatu-uran, sinrá ay mapintas tuyár sa ma-ilang singgayóng. ¹⁶Makikilaya ninró sinrá sa inra mga buhat, dahil silíng ngani, indí mapuksi kag ubas sa bayagon, o kag igos sa punò it aroma. ¹⁷Nagpapamunga it ma-ado kag ma-adong punò it kahoy. Pero nagpapamunga it maya-in kag maya-ing punò it kahoy. ¹⁸Indí ma-a-aring magbunga it maya-in kag ma-adong punò it kahoy, ag magbunga it ma-ado kag maya-in nak punò it kahoy. ¹⁹Apukanon ag ipilák sa kayado kag tanáng punò nak wayâ gipapamunga it ma-ado. ²⁰Kadâ ngani, makikilaya ninró kag mga bakakon nak propeta sa inra mga buhat.

²¹“Bukô kag tanáng nag-a-ayaba sa Akò nak, ‘Gino-o, Gino-o’ ay makakasuyór sa ginghari-án it Diós, kundî kag mga nagsusunór yang sa kabubut-on it akò Tatay nak asa langit. ²²Pag-abót it adlaw it paghusgár it Diós, karamò kag masilíng sa Akò nak, ‘Gino-o, sa Imo pangayan nagta-ó kamí it mga mensahe, nagpalayas it mga maya-ot ag naghimò it mga milagro.’ ²³Pero asilinggon Nakò sinrá nak, ‘Payadô kamó sa akò. Bukô nakò kilaya kamóng mga maya-in it buhat.’

Kag Tudlò ni Hesús Tungór sa Ruhang Panray

(Lukas 6:47-49)

²⁴ “Ngani, kag tanáng nagrurungóg ag naghihimò it kalíng Akò mga bisaya, ay tuyár sa usáng tawong ma-ayo nak nagtugrok it inra bayáy sa batu-ón, nak katibay gitugrukán it bayáy. ²⁵ Miskín rayanán it makusog nak bagyo ag bahâ, ay indî magubâ dahil katibay kag natugrukán it bayáy. ²⁶ Pero kag nagrurungóg it akò mga binisiyá ag wayâ kalí gihuhumaná, ay tuyár sa usáng tawo nak nagtugrok it inra bayáy sa baybayón, nak bukò katibay gitugrukán it bayáy. ²⁷ Ag pag-abót it makusog nak bagyo ag magbahâ, ay mararayá ag magugubâ kag bayáy dahil kahinay kag natugrukán.”

Kag Gahóm it mga Panudlò ni Hesús

²⁸ It katóng taposéy si Hesús it pagpanudlò, abáng katingaya it mga tawo, ²⁹ dahil nakità ninrá nak di gahóm Sidá sa Ida pagtudlò ag bukò tuyár sa inra mga manugtudlò it Kasugu-án.

Kag Pagpa-ado ni Hesús sa Usáng Tawong di Sakít nak Kitong

(Markos 1:40-45; Lukas 5:12-16)

8 ¹ Pag-os-os ni Hesús halín sa baguntor, nagsunór sa Ida kag abáng ramong tawo. ² Ag hagtó ay inggwá it usáng tawong di sakít nak kitong. Nagpayungot sidá ag nagyuhór sa atubangan ni Hesús ag nagsilíng, “Gino-o, kung gustuhón Nimó, mapapa-ado akó Nimó.”

³ Inghuytan sidá ni Hesús ag sumilíng sa idá, “Ohô, gusto nakong ma-uli-an ka!” Sa nak ra-an ay nawagit kag ida kitong. ⁴ Ag gingsilinggan sidá ni Hesús, “Ayâ gipang-uma-uma-án sa mga tawo. Pero pagtó sa parì ag pamuyati sa ida kag imo yawas nak na-uli-an. Ag mata-ó it halar nak pasalamat, sunô sa sugò ni Móises para masaduran it mga tawo nak ma-ado-éy ka.”

Kag Pagpa-ado ni Hesús sa Usáng Sugu-ón it Kapitán

(Lukas 7:1-10)

⁵ Pag-abót ni Hesús sa banwa it Capernaúm, inggwá it usáng nagsu-or sa Ida nak Romanong Kapitán it mga sundalo ag nagpangabáy. ⁶ Siling nidá, “Gino-o, hagtó sa amò nakahigrà kag usá nakong sugu-ón. Indî sidá kahiwas ag abáng hirap kag ida kamutangan.”

⁷ Siling ni Hesús, “Apagtu-án Nakò sidá ag apa-aduhon.”

⁸ Pero silíng it Kapitán, “Gino-o, bukò akó karapatdapat nak pagtu-ón nimó sa bayáy. Kung magsilíng yang Ikáw nak ma-u-uli-an kag akò sugu-ón, ma-u-uli-an sidá. ⁹ Akó ra ay inggwá it punò nak nagsusugò sa akò ag inggwá ra akó it mga sundalo nak akò ingsusugò. Kung masilíng akó sa usá sa inrá, ‘Pagtóy,’ mahalín sida; ag sa ibá, ‘Maléy, palí anay,’ masu-or ra sidá sa akò. Ag imáw ra kung masilíng akó sa akò sugu-ón, ‘Himu-a kalí,’ ahimu-on nidá kató.”

¹⁰ Pagkarungóg it kalí ni Hesús, abáng katingaya Nidá ag silíng Nidá sa mga nagsusu-or sa Idá, “Pating gadór sa Akò: wayâ pang gadór Akó nasasapóy nak tuyár karakò kag pagsalig miskín sa mga Israelinhon. ¹¹ Tanra-é ninró kalí: karamong bukò Hudyo nak halín sa Subatan ag Sugbuhan ay ka-ibhanan it mga inghahari-án it Diós, ag maka-on sinrá rungan kana Abrahám, Isaác ag Jacób. ¹² Pero kag mga lahi it Hudyo nak dapat tan-á’y ka-ibhanan it mga inghahari-án it Diós ay ipilák sa liwás sa maruyóm, ag hagtó sinrá ma-inuwang ag mapangpagot ka inra ngisì.”

¹³ Pagkatapos, silíng ni Hesús sa Kapitán, “Pa-uli-éy. Matutuman kag imo ginghahagar kumporme sa imo pagtu-o.” Ag katóng oras rang kató, na-uli-an matu-or kag sugu-ón it Kapitán.

Kag Pagpa-ado ni Hesús sa mga Tawong di Sakít

(Markos 1:29-34; Lukas 4:38-41)

¹⁴ Nagpagto si Hesús sa bayáy na Pedro, ag nakità Nidá kag panugangang kabade ni Pedro nak nakahigrà, dahil sidá ay ingsasagnát. ¹⁵ Inghuytan sidá ni Hesús sa damót, ag sa nak ra-an ay nawagit kag ida sagnát. Nagbangon sidá ag gingtahawan si Hesús.

¹⁶ Pagsugbo it adlaw, gingrayá it mga tawo kang Hesús kag maramong ingsasaniban it mga maya-ot, ag sa usáng bisaya yang ay pinalayas Nidá kag mga maya-ot ag ingpa-ado Nidá kag tanáng di sakít. ¹⁷ Inghimò Nidá kalí para matuman kag gingbisaya ni propeta Isáias nak,

‘Ingba-óy nidá kag atò mga mahapros
ag ingpa-ado kag atò mga sakít.’^q

Kag Kabadarán sa Pagsunór kang Hesús

(Lukas 9:57-62)

¹⁸ Pagkakità ni Hesús nak nagriringipon sa Ida kag abáng ramong tawo, gingsilinggan Nidá kag Ida mga disípulos nak matabók sinrá sa

^q8:17 Basaha kag Isáias 53:4.

ragat papagto sa kayudóng habig. ¹⁹ Katóng sinrá ay patabukonéy, inggwá it usáng manugtudlò it Kasugu-án nak nagsu-or kang Hesus. Nagsilíng sidá kang Hesus, “Sir, miskín ri-ín Ka magpagto, manunót akó sa Imó.”

²⁰ Nagsabát si Hesus, “Inggwá it kuyba kag mga singgayóng ag inggwá it pugar kag mga pispis. Pero, akóng Anák it Tawo ay wayâ it istaran miskín katuyugán.”

²¹ Inggwá ra it nagsilíng sa Ida nak usá sa Ida mga disípulos, “Gino-o, mapa-ulí anay akó. Hagtó yang anay akó hanggáng ma-iyubóng kag akò tatay.”

²² Pero silíng sa ida ni Hesus, “Nunót sa Akò. Bilinan kag pagyubóng sa minatáy sa mga tawong sa muyat it Diós ay minatayéy.

Kag Pagpakalma ni Hesus sa Ragat

(Markos 4:35-41; Lukas 8:22-25)

²³ Pagkatapos, nagsakáy si Hesus sa baruto ag nagninunót sa Ida kag mga disípulos. ²⁴ Katóng sinrá ay nagtatabokéy, gulping nagbagyo it makusog sa ragat ag halos atabunan it bayór kag barutong inra ingsasakyán. Pero si Hesus ay natuyugan. ²⁵ Kadâ ingsu-uran Sidá it Ida mga disípulos ag ingpukaw, “Gino-o, tabangi kami! Nayuyunoréy kita!”

²⁶ Siling ni Hesus sa inrá, “Asing nahadlok kamó? Kuyang kag inro pagtu-o.” Nagbangon Sidá ag ingsawáy Nidá kag hangin ag bayór. Ag sa nak ra-an kumalma kag ragat.

²⁷ Natingaya kag tanán ag sumiling, “Si-o arang tawo kalí? Miskín hangin ag bayór ay nasunór sa Ida?”

Kag Pagpalayas ni Hesus sa mga Maya-ing Ispírito

(Markos 5:1-20; Lukas 8:26-39)

²⁸ Katóng nakatabokéy sa Hesus sa lugár it Gadareno, inggwá it ruháng kayaking nagsapóy sa Ida halín sa mga yuyubngan nak inra ingtitinirán. Sinrá ay ingsapi-án it maya-ot. Kahahadlok sinrá. Kapintas! Kadâ wayâ it nagkakasa-kasâ nak magrayan hagtó.

²⁹ Pagkakità ninrá kang Hesus umukáw sinrá, “Ni-o kag Imo labot sa amò, Anák it Diós? Asing nagpalí Ka? Bukò pa oras nak parusahan Nimó kamí.”

³⁰ Sa mayado-yadô sa inrá ay inggwá it maramong baktín nak nagpapangina-on. ³¹ Nagpangabáy kang Hesus katóng mga maya-ot,

“Kung apalayason Nimó kamí, pasuyurá yangéy kamí rahâ sa mga baktín.”

³²Siling ni Hesús, “Halá suyór kamó!” Kadâ nagliniwas sinrá sa ruháng kayake ag sumuyór sa mga baktín. Tapós, nagrinayagan kag mga baktín sa pangpang ag nahuyog sa ragat ag napangyunor. ³³Kag mga manugbantay it mga baktín ay nagrinayagan ra papa-uli sa banwa. Pag-abót rutó ay gingpamalità ninrá kag tanáng natabô patí katóng natabô sa ruháng kayaking nasaniban it maya-ot. ³⁴Kadâ nagliniwas kag tanáng tawo sa banwa ag nagpinagto kang Hesús. Pagkasapóy ninrá sa Idá, nagpangabáy sinrá nak maghalín sa inra lugár.

Kag Pagpa-ado ni Hesús sa Paralítiko

(Markos 2:1-12; Lukas 5:17-26)

9¹Nagsakáy ray sa Hesús sa baruto, ag nagtabók sa ragat papagto sa Capernaúm nak Ida sariling banwa. ²Tong nag-abót sinrá rutó, inggwá it mga tawong nagrayá kang Hesús it usáng paralítiko nak nakahigrà sa rudan. Tong nakità ni Hesús kag inra pagtu-o, silíng Nidá sa paralítiko, “Amigo, kusuge kag imo bu-ót. Ingpatawaréy kag imo mga kasal-anan.”

³Dahil dilí sa Ida ingsambit, inggwá it mga manugtudlò it Kasugu-án nak napasilíng sa inra sarili, “Ni-ó sidá? Diós? Asíng nakabisaya sidá it tuyár? Pay sidá ay Diós!”

⁴Ayam ni Hesús kung ni-o kag inra ing-i-isip. Kadâ nagsilíng Sidá sa inrá, “Asíng nag-i-isip kamó it maya-in? ⁵Ni-o kag mas maralí gibisaya, ‘Ingpatawaréy kag imo mga kasal-anan,’ o ‘Tinróg ag magpanaw?’ ⁶Ngasing apamatu-uran Nakò sa inró nak Akóng Anák it Tawo ay di gahóm nak magpatawar it mga kasal-anan dilí sa kalibutan.” Tapós, sumilíng Sidá sa paralítiko, “Tinróg! Bitbitá kináng imo higrá-an ag puma-uli.” ⁷Tuminrog matu-or katóng paralitiko ag puma-uli. ⁸Pagkakità it mga tawo sa natabô, nahadlok sinrá ag nagdayaw sa Diós dahil nagta-ó Sidá sa tawo it gahóm nak tuyár kalí.

Kag Pagtawag ni Hesús kang Mateo

(Markos 2:13-17; Lukas 5:27-32)

⁹Naghalín si Hesús rutó, ag sa Ida pagpanaw nakità Nidá kag usáng manugsukot it buhís nak kag ngayan ay Mateo. Naka-ingkór

sidá sa badarán it buhís. Siling ni Hesús sa idá, “Maléy, sunór sa Akò.” Tuminróg ngani si Mateo ag nagnunót sa Idá.

¹⁰ Ngasing, katóng nagkaka-on sa Hesús ag Ida mga disípulos sa bayáy na Mateo, nag-inabot kag karamong manugsukot it buhís ag mga makasal-anan. Nagrinungan sinrá it ka-on kana Hesús.

¹¹ Pagkakità kalí it mga Pariseo, nagpangutana sinrá sa mga disípulos ni Hesús, “Asing nagrurungan it ka-on kag inro maestro sa mga manugsukot it buhís ag makasal-anan?”

¹² Narunggan kalí ni Hesús ag silíng sa inrá, “Kag inggwá it sakít it di kinahinangyan it doktór, bukò kag wayâ it sakít. ¹³ Usisa-a ninró kag gustong bisayahon it kalíng nakasuyat sa Bala-an nak Kasuyatan nak, ‘Bukò kag inro halar kag Akò gusto kundí kag inro kalu-oy sa inro isigkatawo.’ Nganéy, nagpalí Akó para sa mga makasal-anan bukò sa mga nag-i-isip nak sinrá ay matarong.”^r

Kag Sabát ni Hesús Tungór sa Pagpu-asa

(Markos 2:18-22; Lukas 5:33-39)

¹⁴ Pagkatapos, nagpayungot kang Hesús kag mga disípulos ni Juán nak Manugbawtismo ag nagpangutana, “Pu-át kami nagpupu-asa ag imáw ra kag mga Pariseo. Pero asíng wayâ gipupu-asa kag Imo mga disípulos?”

¹⁵ Nagsabát si Hesús, “Pwedé bagáng malisór kag mga nagrurungaw sa kasayan sa oras nak ka-ibhanan pa ninrá kag kayaking kinasáy? Syempre indí. Pero inggwá't pa-abutong adlaw nak ibuyág kag kayaking kinasáy sa inrá, ag hagtó sinrá mapu-asa.

¹⁶ “Wayâ it naghahakpoy it bag-óng yamít sa yumang barò, dahil ma-ukyò kag bag-óng yamít nak inghakpoy ag lalong marakò kag kagisi-an. ¹⁷ Wayâ ra it nagsusuyór it bag-óng ayak sa yumang susudlan nak humán sa anít, dahil kung isuyór kag bag-óng ayak sa yumang susudlan, mayupók kag susudlan ag mabuswák kag ayak dahil naghihinat pa kinâ sa suyór. Kadâ ngani dapat sa bag-óng susudlan isuyór kag bag-óng ayak agór wayâ it ma-u-udák.”

Kag Ruháng Kabade nak Ingpa-ado ni Hesús

(Markos 5:21-43; Lukas 8:40-56)

¹⁸ Katóng ingbibisaya pa kalí ni Hesús, inggwá it nag-abót nak punò it mga lahi it Hudyo. Nagyuhór sidá sa atubangan ni Hesús ag sumiling, “Sir, nabugtu-án pa yang it ginhawà kag akò anák nak

^r9:13 Basaha kag Oseas 6:6.

kabade. Pero kung manunót Ka sa akò ag ipatong Nimó sa ida kag Imo damót ay mabubuhì pa sidá.”¹⁹ Tuminrog si Hesús ag nagnunót sa idá. Imáw ra kag Ida mga disípulos.

²⁰ Katóng sa rayan pa sinrá, inggwá't usáng kabading doseng tu-igéy nak ingrurugô. Nagsunór sidá sa likór ni Hesús ag inghuytan kag laylayan it Ida barò. ²¹ Inghimò nidá kalí dahil na-isip nidá nak kung mahuytan yang nidá kag barò ni Hesús ay ma-u-uli-an sidá.

²² Napasa-uli si Hesús ag pagkakità sa ida ay sumiling, “Kusuge kag imo bu-ót. Nag-ado ka dahil sa imo pagtu-o sa akò.” Ag sa nak ra-an ay na-uli-an Sidá.

²³ Pagka-abót ni Hesús sa bayáy it punò it mga lahi it Hudyo, nakità Nidá kag banda nak para sa minatáy ag kag mga tawo nak naggiginulo. ²⁴ Siling ni Hesús sa inrá, “Halín kamó! Bukô minatáy kináng anák. Nagkakatuyog yang sidá.” Pero inggur-an Sidá it mga tawong rahagtó. ²⁵ Katóng nagliniwaséy sinrá, nagsuyór si Hesús sa kwarto kung sari-ín hagtó kag anák. Inghuytan Nidá sa damót kag anák, ag nagbangon katóng anák. ²⁶ Nabantog kalíng natabô hagtó sa bug-ós nak lugár.

Kag Ruháng Bulág nak Ingpa-ado ni Hesús

²⁷ Naghalín si Hesús rutó ag katóng nagpapanaw Sidá, inggwá it nagsunór sa Ida nak ruháng kayaking bulág nak nag-u-ukáw, “Anák ni Davíd, kaluy-i kamí.”

²⁸ Pagsuyór ni Hesús sa bayáy nak Ida ing-i-istaran, nagpayungot sa Ida katóng ruháng bulág. Kadâ ingpangutana ngasing Nidá sinrá, “Nagpapati bagá kamóng kaya Nakò kamóng pa-aduhon?”

Nagsabát sinrá, “Ohô, Gino-o.”

²⁹ Ingpatong ni Hesús kag Ida damót sa inra mga matá ag nagsilíng sa inrá, “Kung ni-o kag inro ingpapatihan ay imáw it matutuman.”

³⁰ Tapós ay naghadag kag inra matá. Ag ingpakatugon nak gadór sinrá ni Hesús nak indî kalí ninrá gipang-uma-umâ miskín kanin-o.

³¹ Pero paghalín ninrá rutó, gingpamalità gihapon ninrá hagtó sa bug-ós nak lugár kag inghimò ni Hesús sa inrá.

Kag Udóm nak Ingpa-ado ni Hesús

³² Pagkahalín it katóng mga bulág, inggwá it ingrayá kang Hesús nak usáng udóm nak ingsasaniban it maya-ot. ³³ Ingpalayas ni Hesús kag maya-ot ag nakabisayang ra-an kag udóm. Abáng katingaya

it mga tawo ag napasiling sinrá, “Miskín tong una pa, wayâ pa it natatabóng tuyár kalí sa bug-ós Israél.”

³⁴ Ugaling silíng it mga Pariseo, “Kag punò it mga maya-ot kag nagta-ó sa ida it gahóm nak magpalayas it mga maya-ot.

Kag Kalu-oy ni Hesús sa mga Tawo

³⁵ Inglibot ni Hesús kag tanáng mga banwa ag baryo nak nagtutudlò sa mga sinagoga, nagpapalapnag it Ma-adong Balità tungór sa pagharì it Diós ag nagpapa-ado it miskín ni-ong sakít it mga tawo. ³⁶ Pagkakità Nidá sa mga tawo, nalu-oy Sidá, dahil nalilitó sinrá ag napangyudahan nak pay tuyár sa mga karnero nak wayâ it manug-alagà. ³⁷ Kadâ nagsilíng Sidá sa Ida mga disípulos, “Abáng yapar kag a-anihon, pero apilá kag manug-ani. ³⁸ Pangabayé ninró kag Gino-o nak Tag-iya it kalíng anihon nak magparayá Sidá it mga trabahadór dilí sa Ida anihan.”

Kag Doseng Disípulo ni Hesús

(Markos 3:13-19; Lukas 6:12-16)

10¹ Ingtipon ni Hesús kag doseng disípulos ag ingtaw-án it gahóm nak magpalayas it mga maya-ot ag makapa-ado it ni-o mang sakít it mga tawo.

² Imáw kalí kag mga ngayan it doseng apostoles nak ingparayá ni Hesús sa mga tawo:

Kag una-una ay si Simón nak ingpangayanang Pedro.
Masunór, si Andres nak manghór ni Simón.

Tapós, Santiago ag Juán nak mga anák ni Zebedeo,

³ sa Felipe ag Bartolome,

si Mateo nak manugsukot it buhís ag si Tomas,

si Santiago nak anák ni Alfeo, si Tadeo,

⁴ si Simóng makabayan,

ag si Judas Iscariote nak imáw it nagtra-idór kang Hesús.

Kag mga Abuhaton it Doseng Disipulos

(Markos 6:7-13; Lukas 9:1-6)

⁵ Katóng ingpaginan ni Hesús kalíng dose, ingtugon nidá sinrá. Siling nidá, “Ayâ kamó gipagto sa lugar it mga bukò Hudyo. Ayâ ra gisuyór sa banwa it mga Samaritanhon, ⁶ kundí pagtó sa mga lahi it Hudyo nak pay mga karnerong ya-ag, ⁷ ag ipalapnag sa inrá nak mayungotéy kag pagharì it Diós. ⁸ Pa-aduha kag mga di sakít

ag buhi-on kag mga minatáy. Pa-aduha ra kag mga di kitong, ag palayason kag mga mayaya-ing ispírito. Nagbaton kamó it wayâ it badar halín sa Diós, kadâ panaw-an ra ninró it wayá't badar.

⁹ Ayâ kamó girayá it kwarta. ¹⁰ Ayâ ra girayá it supot sa intro pagpanaw, o ilisan, o tsinelas nak pang-ilis, o miskín bakuló, dahil kag nagtratabaho ay karapatdapat nak taw-án it ida kinahinangyan sa ida kabuhì.

¹¹ “Kung ri-ín kamóng banwa o baryo man mapagto, hanapa anay ninró kag usáng tawong mabu-ot nak ingkikilaya rutó, ag hagtó kamó largo sa inra bayáy hanggáng maghalín kamó rutong lugár.

¹² Pagsuyór ninró sa bayáy, bendisyuné kag mga nag-i-istár rutó nak pakama-aduhon sinrá it Diós. ¹³ Kung karapatdapat sinráng magbaton it intro bendisyon, sinrá ay apakama-aduhon it Diós, pero kung bukô, indí sinrá gipakama-aduhon it Diós. ¹⁴ Kung indí kamó gibatunon o girunggan sa usáng bayáy o banwa, halín rutó ag bag-ó humalín, pagpagan anay kag taybo sa intro sikí, tanráng ahusgarán sinrá. ¹⁵ Ingsisilíng nakò sa inró: sa adlaw it paghusgár, mas mabug-at kag parusáng abatinon ninrá kisa parusáng narayananéy it mga taga Sodoma ag taga Gomora.

Kag Tugon ni Hesús sa Pag-atubang sa mga Ma-usig

(Markos 13:9-13; Lukas 21:12-17)

¹⁶ “Ngasing apapagtu-ón nakò kamóng tuyár sa mga karnero sa tungâ it mga tawong tuyár sa mga singgayóng. Kadâ gamita kag intro isip, ag magrahan kamó adong wayâ it ma-i-akusár sa inró.

¹⁷ Magrahan kamó. Inggwá it mga tawo nak marayá sa inró sa korte ag alatiguhón kamó sa mga sinagoga. ¹⁸ Aray-on ra kamó sa atubangan it mga gobernador ag mga hari dahil sa intro pagtu-o sa Akò. Matatabô kalí para magpamatu-or kamó sa inrá ag sa inra mga nasasakop kag tungór sa Ma-adong Balità. ¹⁹ Pero kung i-atubang kamó sa inrá, ayâ kamó gikalibóg kung ni-o kag intro ibisaya o kung pa-unó kamó masabát, dahil pag-abót it kináng oras, itudlò sa inró it Ispírito Santo kag intro ibisaya. ²⁰ Ngani, kag intro ibisaya ay bukò halín sa inró, kundí sa Ispírito it Diós nak intro Tatay.

²¹ “Sa oras rang kató, inggwá it mga tawong ipamatáy kag inra mga hali. Imáw ra kinâ kag ahimu-on it usáng tatay sa ida anák ag alabanan it anák kag inra maguyang ag ipamatáy ra. ²² Ahangitan kamó it tanán dahil nagpasakop kamó sa Akò. Pero kung asunrón ninró Akó hanggáng sa hulíng adlaw, kamó ay maluluwás. ²³ Kung

a-aphon kamó sa usáng banwa, pagtó sa masunór nak banwa. Pating gadór sa Akò: wayâ pa ninró nalilibot kag tanáng banwa it Israél, mabalik akóng Anák it Tawo.

²⁴ “Wayâ it usáng nag-a-aray nak mas mata-as sa ida maestro. Ag wayâ ra it usáng sugu-ón nak mas mata-as sa ida amo. ²⁵ Kadâ ngani, dapat batunon it nag-a-aray kung sidá ay tratarón it pareho sa ida maestro, ag imáw ra kag sugu-ón kung sidá ay tratarón it pareho sa ida amo. Kung Akò nganing Punò it panimayáy ay ing-i-insulto ag ingtatawag nak Satanás, dî lalo-éy kamóng mga kanunot sa panimayáy.

Kag Pagpalapnag it Wayâ it Kahadlok

(Lukas 12:4-7)

²⁶ “Kadâ ayâ gikahadlok sa mga ma-ihíg sa inró. Maliwás kag tanáng natatagò ag ma-a-ayamán kag tanáng sikreto. ²⁷ Tudlu-án ninró sa mga tawo kag mga bagay nak sa inro yang Nakò ingtudlò, ag bantala-an ninró sa mga tawo kag mga bagay nak sa inro yang Nakò ingsilíng. ²⁸ Ayâ gikahadluki kag mga tawong makakamatáy it yawas pero indí kamatáy it kalág. Kag Diós it inro dapat nak kahadlukan, dahil imáw Sidá kag makakapamatáy it kalág ag yawas sa impyerno. ²⁹ Bukò bagá ay ingbabaligyà yang kag ruháng mada it usáng sentimo? Ugaling indí gitikrag sa dutà miskín usá it kinâ, kung indí gitugutan it inro Tatay nak asa langit. ³⁰ Ag sa inró, miskín ngani buhók ninró ay bilang nidá. ³¹ Kadâ ngani, ayâ kamò gikahadlok. Mas importante kamó sa libo-libong mada.

Kag Pagbaton ag Pagsikwáy ni Hesus

(Lukas 12:8-9)

³² “Kag tanáng nagkikilaya sa Akò sa atubangan it mga tawo ay akilay-on ra Nakò sa atubangan it Akò Tatay nak asa langit. ³³ Pero kag magsikway sa Akò sa atubangan it mga tawo ay isikway ra Nakò sa atubangan it Akò Tatay nak asa langit.

Kag Pag-away it Myembro it Panimayáy

(Lukas 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ “Ayâ gi-isipang nagpalí Akó para magta-ó it katimunungan sa mga tawo rilí sa kalibutan. Bukò katimunungan kag Akò rayá kundí away. ³⁵ Dahil sa Akò pagpali, ma-away kag mga nagpapati sa Akò ag mga wayâ gipapati;

“kag anák nak kayake ag ida tatay,
 kag anák nak kabade ag ida nanay,
 kag umagar nak kabade ag ida panugangang kabade.

³⁶ Ngani kag ida kanunot sa panimayáy kag ida makaka-away.³⁵

³⁷ “Si-o mang nagpapalanggà sa ida maguyang o sa ida mga anák it yabáw sa Akò ay bukò karapatdapat nak Akò disípulo, ³⁸ ag si-o mang indî magpas-an it ida krus ag indî magsunór sa Akò ay bukò karapatdapat nak Akò disípulo. ³⁹ Kag nagpapalanggà it ida kabuhì rilí sa kalibutan ay mamamatáy yang. Pero kag magsunór sa Akò hanggáng sa kamatayon ay magkaka-inggwá it kabuhì nak wayát katapusan.

Kag mga Premyo

(Markos 9:41)

⁴⁰ “Kag nagbabaton sa inró ay nagbabaton ra sa Akò ag kag nagbabaton sa Akò ay nagbabaton ra sa Diós nak nagparayá sa Akò. ⁴¹ Kag nagbabaton sa usáng propeta dahil sidá ay propeta it Diós ay mabaton it premyo nak pareho it para sa propeta. Ag kag nagbabaton sa usáng matarong dahil sidá ay matarong ay mabaton it premyo nak pareho it para sa matarong. ⁴² Tanra-í ninró kalí: si-o man kag magpa-inóm it usáng basong tubì sa akò pinaka-mababà nak disípulo dahil disípulo nakò sidá, ay siguradong mabaton it premyo.”

Si Hesús ag si Juán nak Manugbawtismo

(Lukas 7:18-35)

11 ¹ Pagkatapos nak tugunon kag Ida doseng disípulos, naghalín si Hesús rutó para magtudlò ag magpalapnag sa mga banwa sa Galileya.

² Sa prisuhan, narunggan ni Juán nak Manugbawtismo kag mga inghihimò ni Kristo, ag ingsugò nidá kag ida mga disípulos nak pangutan-on si Hesús. ³ Kadâ nagpagto sinrá ag ingpangutana si Hesús, “Ikáw bagá kag ingpromisang mapalí o mahuyat pa kamí it ibá?”

⁴ Nagsabát si Hesús, “Balik kamó kang Juán ag silínggan sa ida kag inro narunggan ag nakità. ⁵ Nakakità kag mga bulág, nakapanaw kag mga yupog, na-uli-an kag mga di kitong, nakarungóg kag mga bungóy, nabuhì ulí kag mga minatáy ag ingpalapnag sa mga kubós

^s10:36 Basaha kag Mikas 7:6.

kag Ma-adong Balità. ⁶ Magkasadya kag mga tawong hugót kag inra pagtu-o sa Akò.”

⁷ Pagkahalín it mga disípulos ni Juán, nagsilíng si Hesús sa mga tawong nagtitipon rutó it tungór kang Juán. Silíng nidá, “It katóng nagpagto kamó sa bukir, ni-o kag inro gustong makità? Usáng tawong mahumók it ilóng tuyár sa tigbaw nak nagrurudan sa hangin? ⁸ Kung bukô, ni-o kag inro gustong makità? Usáng tawong magandá it barò? Syempre bukô. Kag mga nagbabarò it kaginanda ay sa palasyo it hari. ⁹ Kung tuyár, ni-o bagá kag inro talagáng gustong makità? Usáng propeta? Ohò, inggisilíng nakò sa inró: bukò yang sidá usáng propeta. Mas yabáw pa Sidá sa inrá. ¹⁰ Si Juán kag ingtutukoy sa Sagradong Kasuyatan,

“ ‘Maparayá akó it akò sugu-ón nak ma-una sa imó.

Sidá kag mahanrà it imo arayanan.’^t

¹¹ “Pating gadór sa Akò: sa mga natawo'y wayâ pa it nayutáw nak mas yabáw kang Juán nak Manugbawtismo. Pero kag pinaka-mababá sa ginghari-án it Diós ay yabáw sa idá. ¹² Hastá ngasing tunà it katóng nagpabantalà si Juán nak Manugbawtismo, kag mga tawong makusog ay nagrarakuso sa pagpasakop sa paghari, ¹³ dahil kag tanáng inggilíng it mga propeta ag sa Kasugu-án ni Móises hanggáng sa pag-abót ni Juán ay tungór sa paghari it Diós. ¹⁴ Kadâ kung nagpapati kamó sa mga propeta ag sa Kasugu-án ni Móises, na-i-intyendihán ra ninró nak si Juán kag ingtutukoy ninrang Élias nak mapalí. ¹⁵ Narunggan ninró? Isipa it ma-ado!

¹⁶ “Kamóng mga tawo sa ngasing nak panahón, ri-ín nakò ikompara kamó? Kapareho kamó it mga anak nak naka-ingkór sa plaza ag nag-u-ukáw sa inra ka-idamò it tuyár kalí,

¹⁷ “ ‘Ingsusunatahan namò kamó it plawta

pero wayâ kamó gisasadáw.

Nagpapanambitan kami

pero wayâ kamó gititibaw ka-ibhanan namò!’

¹⁸ “It katóng nagpalí si Juán, nagpupu-asa sidá ag wayâ gi-i-inóm it ayak, ag silíng ninró, ‘Ingsasapi-an sidá it maya-ot!’ ¹⁹ Ngasing, nagpalí ra akóng Anak it Tawo ag nagkaka-on ag nag-i-inóm, ag silíng ray ninró, ‘Muyati kalíng tawong kakagor ag palayangó! Amigo it mga manugsukot it buhís nak nagkukupit ag mga makasal-anan!’ Pero kag kamatu-uran tungór sa Diós ay ingpapamatu-uran sa parayan it mga buhat it mga tawong nagtutu-o sa Idá.”

^t11:10 Basaha kag Malakiás 3:1.

Kag Pagbasoy ni Hesús sa mga Tawong Wayâ Gihihinuysoy

(Lukas 10:13-15)

²⁰ Pagkatapos, ingbasoy ni Hesús kag mga tawong nag-i-istár sa mga banwa nak Ida inghimu-an it ramong milagro, dahil wayâ sinrá gihihinuysoy sa inra mga kasal-anan. ²¹ Siling Nidá, “Kalulu-oy kamóng taga Corazín! Imáw ra kamóng taga Betsaida! Kung sa Tiro ag Sidón inghimò kag mga milagro nak nahimo-éy rilí sa inró, tan-á ay rugayéy sinráng nagsoksok it sako ag nag-ingkór sa abó, tanráng naghihinuysoy sinrá. ²² Kalí kag Akò isilíng sa inró: sa adlaw it paghusgár it Diós ay mas mabug-at kag parusáng ma-abót sa inró kisa sa mga taga Tiro ag Sidón. ²³ Ag kamóng mga taga Capernaúm, kabi ninró kaya ninróng abutón kag langit. Inding gadór! Mahuhuyog kamó sa kamatayon. Kung sa Sodoma inghimò kináng mga milagrong nahimo-éy rilí sa inró, tan-áy naghinuysoy sinrá ag hasta ngasing hagtó pa gihapon kag inra banwa. ²⁴ Sa adlaw it paghusgár it Diós, kag parusáng ma-abót sa inró ay mas mabug-at pa kisa sa mga taga Sodoma.”

Kag Pahuway Para sa mga Napilay

(Lukas 10:21-22)

²⁵ Masunór, nagpangamuyò si Hesús, “Tatay, Gino-o it langit ag dutà, ingpapasalamatán Ka Nakong wayâ Nimó gipa-ayamán kalíng tanán sa mga ma-ayo ag naka-aray. Pero ingpahadag Nimó kalí sa mga tawong wayâ it inarayan. ²⁶ Ohò Tay, dahil imáw kinâ kag gusto Nimóng matuman.”

²⁷ Pagkatapos, gingsilinggan Nidá kag mga tawo, “Ingta-ó sa Akò it Akò Tatay kag tanáng bagay. Wayâ it nakakakilaya sa Anák kundî kag Tatay. Wayâ ra it nakakakilaya sa Tatay kundî kag Anák ag Ida mga piniling makilaya kag Tatay.

²⁸ “Kamóng mga napilay ag nabubug-atán, payungot sa Akò. Apapahuwayon Nakò kamó. ²⁹ Magtu-ón sa Akò ag humanón kag inro natun-an sa Akò. Kung tuyár, makakapahuway kag inro tagipusu-on, dahil kabu-ot akó ag maluluy-on, ag kag Akò mga sugò ay ³⁰ maga-án ag bukò mahirap nak tumanon.”

Tungór sa Adlaw it Inugpahuway

(Markos 2:23-28; 3:1-6; Lukas 6:1-11)

12¹ It Katóng Adlaw it Inugpahuway it mga lahi it Hudyo, naparayan sa Hesús sa triguhán. Ginutom kag ida mga disípulos, kadâ ingpuksi ninrá kag trigo agór kitkitón. ² Pagkakità it kalí it mga Pariseo, nag-umà sinrá kang Hesús, “Muyati kag inghihimò it imo mga disípulos. Kuntra sa laye it Adlaw it Inugpahuway kag inra inghihimò.”

³ Sumabát si Hesús, “Wayâ bagá ninró nabasa kag inghimò ni Haring Davíd katóng inggutom sidá ag ida mga kanunot? ⁴ Nagsuyór sidá sa Templo it Diós ag nagba-óy it tinapay nak halar sa Diós, ag kina-on nidá ag ida mga kanunot katóng tinapay nak tan-á'y kag maka-on yang ay mga parì. ⁵ Wayâ pa ra bagá ninró nababasa sa Kasugu-án ni Móises? Nasusuyat hinâ nak bawal sa Adlaw it Inugpahuway, kag mga parì sa Templo ay wayâ gipapahuway. Pero wayâ sinrá gipapamutangan nak nagkukuntra sa laye it Adlaw it Inugpahuway. ⁶ Kalí kag Akò ingsisilíng sa inró: rahalí Akóng Anák it Tawong mas yabáw kisa Templo, ⁷⁻⁸ dahil Akóng Anák it Tawo it di gahóm sa Adlaw it Inugpahuway. Kung na-intyendihán ninró kag gustong bisayahon it kalíng mga bisaya nak nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan nak, ‘Kalu-oy kag Akò gusto, bukò halar,’^u wayâ tan-á ninró gihusgaré kag wayâ it salâ.”

⁹ Halín rutó, nagpagto si Hesús sa inra sinagoga. ¹⁰ Hagtó mismo ay inggwá it usáng kayaking pingkâw kag usáng damót, ag hagtó ra kag mga tawong naghahanap it rasón nak ma-i-akusár si Hesús. Nagpangutana sinrá sa Idá, “Tamà bagáng magpa-ado it mga di sakít kung Adlaw it Inugpahuway?”

¹¹ Ingsabát sinrá ni Hesús, “Kung usá sa inró rilí ay inggwá it karnerong nahuyog sa bal-óng sa Adlaw it Inugpahuway, abada-an yang bagá ninró kato? Syempre indí! ¹² Mas importante kag tawo kisa karnero. Kadâ bukò kuntra sa laye it Adlaw it Inugpahuway kag pagbulig sa tawo nak di kinahangyán.”

¹³ Pagkatapos, ingsugò Nidá kag kayake, “Hunata kináng imo damót.” Inghunat matu-or it kináng kayake kag ida damót ag nag-ado kató it pareho sa kayudóng damót. ¹⁴ Pero naghinalin kag mga Pariseo ag nagplano sinrá kung pa-unó ipamatáy si Hesús.

Si Hesús kag Piniling Sugu-ón it Diós

^u12:7-8 Basaha kag Oseas 6:6.

- ¹⁵ Nasaduran ni Hesús katóng inra plano, ag naghálín Sidá rutó. Karamò kag nagsunór sa Ida ag gingpa-ado Nidá kag tanáng di sakít.
- ¹⁶ Ugaling Ida ingbilinan sinrá nak indî gipamalita it tungór sa Idá.
- ¹⁷ Inghimò Nidá kalí para matuman kag ingpasilíng it Diós kang propeta Isáias nak,
- ¹⁸ “Hali kag Akò sugu-ón nak Akò pinilì.
Sidá kag Akò pinalanggà ag Akò namumut-an.
Ita-ó Nakò sa Ida kag Akò Ispírito Santo
ag ibantalà Nidá kag Akò pagkamatarong sa tanáng tawo.
- ¹⁹ Indî Sidá gipakig-away o gikusog it boses.
Indî ra Sidá gi-ukáw sa karsada.
- ²⁰ Indî sidá gi-utoy it tighbaw nak naghahapay,
o magpayong it nag-i-idlap-idlap nak iwág.
Ag apiliton Nidáng kag matarong nak paghusgár it
mapangibabaw sa tanán.
- ²¹ Sidá kag pag-asa it tanáng tawo!”^v

Si Hesús ag si Beelzebul

(Markos 3:20-30; Lukas 6:43-45; 11:14-23; 12:10)

- ²² Ngasing, inggwá it usáng kayaking bulág ag udom nak ingsasaniban it maya-ot. Ingrayá sidá kang Hesús ag pina-ado sidá ni Hesús. Kadâ nakabisaya sidá ag nakakità. ²³ Dahil dilí, abáng katingaya it tanáng nakakità ag napasilíng, “Sabaling imáw sidá kag ingpromisa it Diós nak naghálín sa mga inanak ni Davíd.”
- ²⁴ Pero pagkarungóg kalí it mga Pariseo, silíng ninrá,
“Nakakapalayas sidá it mga maya-ot, dahil ingtaw-án sidá it gahóm ni Satanás nak ingtatawag nak Beelzebul, nak punò it mga maya-ot.”
- ²⁵ Ayam ni Hesús kag inra ging-i-isip. Kadâ silíng Nidá, “Mabagsak kag ginghari-án nak wayâ gika-usá, ag masisirà kag syudád o pamilya nak pu-át naghahangit-hangitan sa usa'g-usá. ²⁶ Imáw ra kung si Satanás it mapalayas sa mga maya-ot, ingkabalaban nidá kag ida sarili. Kung tuyár ay pa-unó mayawig kag ida ginghari-án?
- ²⁷ Kung nagpapalayas akó it mga maya-ot sa gahóm ni Beelzebul, kag inro mga katawuhan nak nagpapalayas it maya-ot ay nagpapalayas ra sa gahóm ni Beelzebul. Kadâ kináng katawuhanéy ra ninró it nagpapamatu-or nak salâ kag inro ingsilíng. ²⁸ Pero sa kamatu-uran, kag Ispírito it Diós kag nagta-ó sa Akò it gahóm nak magpalayas it

^v12:21 Basaha kag Isáias 42:1-4.

mga maya-ot, ag hinâ ninró ma-ayaman nak nag-abotéy sa inró kag pagharì it Diós.

²⁹ “Si Satanás ay tuyár sa usáng makusog nak tawo, dahil wayâ it makakapanakaw sa bayáy it makusog nak tawo, kung indî anay sidá gigapuson.

³⁰ “Kag wayâ gi-a-apin sa Akò ay pareho sa naglalaban sa Akò, ag kag wayâ gibubulig sa Akò it tipón ay pareho sa nagkakadat.

³¹ Kadâ inggisilíng Nakò kalí sa inró: pwedéng patawaron kag tanáng nahimong kasal-anan ag tanáng ingbisayang maya-in sa tawo.

Pero indî gipatawaron kag magbisaya it laban sa Ispíritu Santo.

³² Pwedéng patawaron kag magbisaya it laban sa Akóng Anák it Tawo, pero indíng gadór gipatawaron kag magbisaya it laban sa Ispíritu Santo.

³³ “Kung ma-ado kag bunga it usáng punò it kahoy, masisilíng nak ma-ado ra kag inghalingáng punò. Pero kung maya-in kag bunga it usáng punò it kahoy, masisilíng nak maya-in ra kag inghalingáng punò, dahil nakikilaya kag punò sa ida bunga. ³⁴ Kamóng mga tuso! Pa-unó kamó nakabisaya it ma-adong bagay, kung kamó mismo ay makasal-anan? Kung ni-o kag sa suyór it intro tagipusu-on ay imáw it nagliliwás sa yubà. ³⁵ Ma-ado kag ingbibisaya it ma-adong tawo, dahil punò it ka-aduhán kag ida tagipusu-on. Pero maya-in kag ingbibisaya it kaya-ing tawo, dahil puro kaya-inan kag suyór it ida tagipusu-on. ³⁶ Pating gadór sa Akò: sa adlaw it paghusgár, apanabatan it mga tawo kag tanáng inra nabisaya nak wayát puyós. ³⁷ Apatawaron kamó, o aparusahan kumporme sa intro mga binisayá.”

Kag Sabát ni Hesús sa mga Naghahagar it Tanrà

(Markos 8:11-22; Lukas 11:29-32)

³⁸ Pagkatapos, nagsilíng kang Hesús kag ibáng mga Pariseo ag mga manugtuldò it Kasugu-án, “Sir, pakita-e bagá kamí it tanrang halín sa langit!”

³⁹ Ingsabát Nidá sinrá, “Kamóng mga tawo sa ngasing nak panahón, abáng ya-in ninró! Gingsikway ninró kag Diós, ag ngasing naghahanap kamó it tanrà! Wayâ it ipakità sa inró kundí kag natabô yang kang Jonas. ⁴⁰ Si Jonas ay nagtinér it tatlong adlaw ag tatlong gab-í sa suyór it bituka it rakóng isrâ. Ag imáw ra, Akóng Anák it Tawo ay matinér it tatlong adlaw ag tatlong gab-í sa irayom it dutà. ⁴¹ Sa adlaw it paghusgár, matinrog kag mga

taga Ninibe ag a-akusahan kamó, dahil sinrá ay naghinuysoy katóng gingpa-andamán sinrá ni Jonas, ag halí ngasing kag mas yabáw kang Jonas, pero wayâ kamó gihihinuysoy. ⁴² Sa adlaw rang kató, matinrog ra kag Reyna it Kasubatan tong una ag a-akusahan kamó, dahil nagpagto sidá sa paka-ugbós it kalibutan para rungán kag ka-ayuhán ni Solomón, ag halí ngasing kag mas yabáw kang Solomón, pero wayâ ninró Sidá girurunggi.

⁴³ “Kung kag usáng maya-ot ay magliwás sa usáng tawo nak ida ingsasaniban, malibot-libot kinâ sa kabagunturán para maghanap it mapapahuwayan. ⁴⁴ Ag kung wayâ it makità, masilíng kinâ sa ida sarili, ‘Mabalik yangéy akó sa akò ginghalinán.’ Pagbalik nidá hagtó sa tawong ida ginghalinán, makikità nidáng wayâ it nag-i-istár rutó ag malimpyoy ag mas ma-ado ngasing. ⁴⁵ Kadâ mapanaw ray sidá ag mapang-ikag it pitóng ispírito nak mas maya-in pa sa idá, ag masuyór sinrá ag ma-istár rutó. Kadâ mapakaya-in kag kamutangan it katóng tawo. Imáw ra kinâ kag matatabô sa inrong mga maya-ing tawo sa ngasing.”

Kag Nanay ag mga Manghór ni Hesús

(Markos 3:31-35; Lukas 8:19-21)

⁴⁶ Katóng nagbibisaya pa si Hesús, nag-abót kag Ida nanay ag mga manghór. Naghuhuyat sinrá sa liwás dahil gusto Sidáng makabisaya.

⁴⁷ Ag inggwá't nag-umà sa Ida nak kag silíng, “Hagtó sa liwás kag Imo nanay ag mga manghór. Gusto Kang makabisaya.”

⁴⁸ Pero nagsabát si Hesús, “Si-o kag Akò nanay ag mga manghór?”

⁴⁹ Tapós, ingtudlò Nidá kag Ida mga disípulos ag silíng Nidá, “Kalí kag Akò nanay ag mga manghór, ⁵⁰ dahil kag tanáng nagsusunór sa kabubut-on it Akò Tatay nak asa langit ay imáw it Akò nanay ag akò mga hali.”

Kag Istorya ni Hesús Tungór sa Mangunguma nak Nagsasabwag it Binhì

(Markos 4:1-9; Lukas 8:4-8)

13 ¹ Katóng adlaw rang kató, nagliwás si Hesús sa bayáy ag nagpagto sa habig it Ragat it Galileya, ag rutó Sidá nag-ingkór. ² Inragipunan Sidá it karuramong tawo. Kadâ habang nagtitinrog sinrá sa habig it ragat, nagsakáy Sidá sa usáng baruto ag rutó nag-ingkór. ³ Ag nagtunà Sidá it tudlò it maramong bagay sa parayan it mga istorya. Siling Nidá, “Inggwá it usáng mangunguma.

Usáng adlaw, nagliwás sidá para magsabwag it mga binhì. ⁴ Sa ida pagsabwag, inggwá it mga binhing natugpà sa habig it rayan, ag nag-inabot kag mga pispis ag ingpangtoktok kalí. ⁵⁻⁶ Inggwá ra it mga binhing natugpà sa kabatu-án nak manipís kag dutà. Kadâ katóng nagtinubong mga binhì rahâ ay nagyadóng nak ra-an tong nabuyár sa adlaw, dahil wayâ it akaputang ragâ kag gamót. ⁷ Kag ibáng mga binhì ray ay natugpà sa mga hilamunon nak masi-ít ag nayumós kag mga binhing nagtubo rutó. ⁸ Pero kag mga binhing natugpà sa ma-adong dutà ay nagrinagkò ag nagpamunga. Inggwá it tig-treynta, tig-sa-isenta o tig-usáng gatós nak binhì sa bawat uháy. ⁹ Narunggan ninró? Isipa it ma-ado!”

Kag Rasón Kung Asing Ingpaparayan ni Hesús sa mga Istorya

(Markos 4:10-12; Lukas 8:9-10)

¹⁰ Pagkatapos, nagpayungot kang Hesús kag mga disípulos ag nagpangutana, “Asing Imo ingpaparayan pa sa mga istorya kag Imo pagtudlò sa mga tawo?”

¹¹ Sabát ni Hesús, “Ingtugutan kamó nak ma-ayaman kag mga sikreto it pagharì it Diós, pero wayâ kalí gitugute sa inrá. ¹² Kag inggwáy it ka-ayaman tungór sa tudlò it pagharì it Diós ay marugang pa it ka-ayaman ag mabuganà pa. Pero kag wayâ ay awagiton miskín ma-isót nak pagka-intyendi nidá tungór sa pagharì it Diós.

¹³ Nagbibisaya akó sa inrá sa parayan it mga istorya,

“ ‘dahil miskín nagmumuyat sinrá ay wayâ sinrá nakakakità, ag miskín nagrurungóg ay wayâ sinrá nakakarungóg ag nakaka-intyendi.’

¹⁴ Kadâ natumanéy sa inrá kag ingsilíng ni Isáias nak,

“ ‘Abér ni-o ninró it panimatì, indî gihapon kamó maka-intyendi,

ag abér ni-o man ninró it muyat, indî gihapon kamó it makakità.

¹⁵ Dahil matugás it uyo kalíng mga tawo, ag ingpapalapos sa usáng talinga kag inra narurunggan

ag inglilipran ninrá kag inra mga matá.

Kung bukò tuyár, tan-áy nakakità sinrá ag nakarungóg.

Naka-intyendi tan-á sinrá ag nagbalik kag inra bu-ót sa akò agór mapa-ado nakò sinrá.”^w

^w13:15 Basaha kag Isáias 6:9-10.

¹⁶ “Magkinasadya kamó dahil nakakakità kamó ag nakakarungóg.
¹⁷ Pating gadór sa Akò: maramong propeta ag matarong nak tawo ay naghangar nak makità kag inro nakikità pero wayâ ninrá nakità, ag marungóg kag inro narunggan, pero wayâ ninrá narunggi.

Kag Gustong Bisayahon it Istorya Tungór sa Nagsabwag it mga Binhì

(Markos 4:13-20; Lukas 8:11-15)

¹⁸ “Ngasing, ipahadag nakò sa inró kag gustong bisayahon it istorya tungór sa mangunguma nak nagsasabwag it mga binhì. Panimatì it ma-ado. ¹⁹ Kag mga wayâ naka-intyendi sa inra narunggan tungór sa pagharì it Diós ay tuyár sa mga binhing natugpà sa habig it rayan. Nag-abót kag maya-in ag na-agaw kag inra narunggan. ²⁰ Kag mga binhing natugpà sa kabatu-án ay tuyár sa mga nagrurungóg it mensahe tungór sa pagharì it Diós ag masadyang ingbabaton kalíng ra-án, ²¹ ugaling wayâ kalí giruruyot sa inra tagipusu-on. Kadâ pag-abót it mga kahirapan o kung ginghihingabót sinrá dahil sa inra pagsunór sa mensahe, nawawagit kag inra pagtu-o. ²² Kag ibáng mga binhì ray nak natikrag sa kasi-itán ay tuyár sa mga tawong nagrurungóg it mensahe, ugaling dahil sa inra pagkalibóg sa pangabuhì dilí sa dutà ag pagpalanggà sa inra manggár, nawar-an it lugár sa inra tagipusu-on kag inra narunggan ag wayâ it ma-adong nahumán kató sa inrá. ²³ Pero kag mga binhing natugpà sa ma-adong dutà ay tuyár sa mga nagrurungóg it mensahe ag naka-intyendi. Sinrá ay tuyár sa mga binhì nak nagpapamunga it tig-treynta, tig-sa-isenta o tig-usáng gatós sa bawat binhì sa bawat uháy.”

Kag Istorya Tungór sa Hilamunon

²⁴ Inggwá ray it ibáng istoryang gingsilíng si Hesús sa mga tawo. Siling Nidá, “Kag pagharì it Diós ay tuyár kalí: inggwá it usáng tawo nak nagpasabwag it mga ma-adong binhì sa ida triguhán. ²⁵ Usáng gab-í habang katuyog kag ida mga trabahadór, nag-abót kag ida ka-away ag sinabwagán kató it mga binhì it hilamunon sa ida triguhán bag-ó humalín. ²⁶ Katóng nagtubo kag trigo ag nagburós, nagtubo ra kag mga hilamunon.

²⁷ “Kadâ nagsu-or kag mga trabahadór sa ida ag nagpangutana, ‘Sir, bukò bagá ay ma-adong binhì kag ingpasabwag nimó sa amò sa imo triguhán? Asing inggwá it hilamunon nak nagtubo rilí? Hari-in arâ kalí gihalin?’

²⁸ “Ingsabát nidá sinrá, ‘Inggwá it ka-away nak naghimò it kinâ!’ Pagkarungóg it kalí, ingpangutana ray sidá it mga trabahadór, ‘Agabuton bagá namò kalíng mga hila munon?’”

²⁹ Sabát nidá, ‘Ayâ anay. Sabaling magabot patí kag trigo.

³⁰ Badyáng anay rahâ, sinrá magrunan it ragkò hanggáng sa anihon. Pag ma-anéy asilinggon nakò kag mga manug-ani nak, ‘Típuna anay kag mga hila munon ag pangbugkos-bugkusón para sunugon. Ag kag mga trigo ay tipunón sa akò amatong.’”

Kag mga Istorya Tungór sa Mustasa ag Lebadora

(Markos 4:30-32; Lukas 13:18-21)

³¹ Usáng istorya ray kag gingparungóg ni Hesus sa inrá. Silíng Nidá, “Kag paghari it Diós ay tuyár sa usáng mustasa nak tinanom sa tanumán. ³² Kalíng busoy it mustasa kag pinaka-ma-isót sa tanáng binhì dilí sa atò. Pero kung itanom ag maggapà ay imáw it pinaka-marakóng punò sa tanáng tanóm nak utanon. Narakò kalí it tuyár sa usáng punò it kahoy ag nahihimong pugarán it pispis kag ida mga sangá.”

³³ Kalí pa kag usá sa mga istorya ni Hesus. Siling Nidá, “Kag paghari it Diós ay tuyár it lebadora nak gingyakót it usáng kabade sa rakóng arina ag imáw it nagpa-alsa sa tanáng minasa.”

³⁴ Ingtudlò ni Hesus kalíng tanán sa parayan it mga istorya ag wayâ Sidá it gingbisaya nak wayâ gigamite it istorya. ³⁵ Ginghimò Nidá kalí agór matuman kag ingsilíng it Diós parayan sa propeta nak, “Sa parayan it mga istorya, ipasador nakò sa inrá kag mga bagay nak wayâ pa napa-ayaman tunà pa katóng himu-on kag kalibutan.”^x

Kag Pagpahadag it Istorya Tungór sa Hilamunon

³⁶ Pagkatapos, pinahalín ni Hesus kag mga tawo ag nagsuyór sidá sa bayáy. Nagpayungot sa Ida kag Ida mga disípulos ag silíng sa Idá, “Pahadagán sa amò kag gustong bisayahon it istorya tungór sa hila munon sa triguhán.”

³⁷ Siling ni Hesus, “Kag nagsabwag it ma-adong binhì ay imáw Akóng Anák it Tawo. ³⁸ Ag kag triguhán ay kag kalibutan. Kag mga ma-adong binhì ay kag mga tawong inghahari-án it Diós, ag kag mga hila munon ay kag mga tawong inghahari-án ni Satanás. ³⁹ Kag ka-away nak nagsabwag it hila munon ay si Satanás. Kag inug-ani

^x13:35 Basaha kag Salmo 78:2.

ay kag katapusan it kalibutan ag kag mga manug-ani ay kag mga anghél.

⁴⁰ “Kung pa-unó ingtipon kag mga hilaunon para sunugon, imáw ra kag matatabô sa katapusan it kalibutan. ⁴¹ Maparayá Akóng Anák it Tawo it mga anghél para tipunon kag tanáng inghalinán it kasal-anan ag tanáng naghahimò it maya-in halín sa akò inghahari-án, ⁴² ag ipilák sa nagrarayab-rayab nak kayadong indî nak gadór mapayong. Ag hagtó sinrá matinibaw ag mapangpagot kag inra mga ngisì. ⁴³ Pero kag mga matarong ay mahadag it pay adlaw sa ginghari-án it Diós nak inra Tatay. Narunggan ninró? Isipa it ma-ado!

Kag mga Istorya Tungór sa Tinagóng Tibór ag Perlas

⁴⁴ “Kag paghari it Diós ay tuyár ra sa tabor nak nakayubóng sa usáng bukir. Pagkakità rilí it usáng tawo, abáng kasadya nidá. Ag gingtabunan nidá kalí liwát ag puma-ulí sidá. Pagkatapos, binaligyà nidá kag tanáng ida propriyedad ag binakáy katóng bukir.

⁴⁵ “Imáw ra, kag paghari it Diós ay tuyár it kalí: inggwá it usáng negosyante nak naghahanap it pinaka-magandang perlas. ⁴⁶ Katóng nakakità it usáng perlas nak abáng ganda, puma-ulí sidá ag binaligyà kag tanáng ida propriyedad ag binakáy katóng perlas.

Kag Istorya Tungór sa Sayap

⁴⁷ “Kag paghari ra it Diós ay tuyár kalí: inggwá it usáng mangingisrá nak nagtaktak it sayap sa ragat ag nakaba-óy it sari-saring isrá. ⁴⁸ Katóng puno-éy kag sayap, hina-as patakás. Ag nag-ingkór kag mga tawo para buyagón kag mga isrá. Gingtipon sa kanastro kag mga ma-ado, ag pinamilák kag mga indí maka-on. ⁴⁹ Tuyár ra kag matatabô sa katapusan it kalibutan. Ma-inabot kag mga anghél ag abuyagón kag mga makasal-anan sa mga matarong. ⁵⁰ Ag ipilák kag mga makasal-anan sa nagrarayab-rayab nak kayadong indî nak gadór mapayong, ag hagtó sinrá matinibaw ag mapangpagot ka inra mga ngisì.”

⁵¹ Pagkatapos it kalíng istorya, nagpangutana si Hesús, “Ngasing, na-intyendihán bagá ninró kalíng tanán?”

Nagsabát sinrá, “Ohô.”

⁵² Siling ray ni Hesús, “Kadâ ngasing, ayaméy ra ninróng kag usáng manugtuldò it Kasugu-án nak nakatu-ón nak gadór it tungór sa paghari it Diós ay tuyár sa usáng tag-iya it bayáy, dahil ayam nidá

kung pa-unó mapanghakar it mga bagay nak bag-ó ag yumà sa ida hipiran para gamiton. Tuyár ra sa manugtudlò it Kasugu-án. Ayam nidá kung pa-unó magtudlò bukò yang mga tudlò it tong unang panahón, kundî mga tudlò ra sa ngasing.”

Wayâ Gikilayaha si Hesús sa Nazarét

(Markos 6:1-6; Lukas 4:16-30)

⁵³ Katóng nasilingéy ni Hesús kaling mga istorya, naghalín Sidá ka-ibahan kag Ida mga disípulos rutó. ⁵⁴ Nagpa-ulì Sidá sa Ida sariling banwa ag nagtudlò sa inra sinagoga. Natingaya kag mga nakarungóg sa Ida ag silíng ninrá, “Hari-in Sidá giba-óy it Ida ka-ayaman? Pa-unó Sidá nakakahimò it mga milagro? ⁵⁵ Bukò bagá’y Sidá kag anák it karpentero? Bukò bagá’y si Maria kag Ida nanay, ag sa Santiago, José, Simón ag Judas kag Ida mga manghór nak kayake? ⁵⁶ Dilí sa atò nag-i-istár kag Ida mga manghór nak kabade. Hari-in Nidá natun-an kináng tanán?” ⁵⁷ Ag wayâ Sidá gikikilay-a ninrá.

Pero silíng ni Hesús sa inrá, “Kag propeta ay ingtatahor miskín ri-in, pwera yang sa ida sariling banwa ag panimayáy.”

⁵⁸ Ag dahil wayâ sinrá it pagtu-o sa Idá, apila yang kag Ida inghimong milagro rutó.

Kag Pagpugot kang Juán nak Manugbawtismo

(Markos 6:14-29; Lukas 9:7-9)

14 ¹ Katóng naka-abót kang Herodes nak prinsipe o gobernador it Galileya kag balitâ tungór kang Hesús, ² nagsilíng sidá sa ida mga opisyales nak, “Kinâ ay si Juán nak Manugbawtismo. Nabuhì liwát sidá. Kadâ ngani nakakahimò sidá it mga milagro.”

³ Nasilíng nidá kalí, dahil sidá kag nagparakóp, nagpagapos ag nagpapriso kang Juán, dahil kang Herodias nak asawa it ida maguyáng sa tatay nak si Felipe. ⁴ Tuyár kalí kag natabô it kató: ing-asawa ni Herodes si Herodias nak ida bilás ag dahil rahâ pu-át sidá ing-silinggan ni Juán nak, “Bawal sa Kasuyatan nak asawahon nimó sidá.” ⁵ Kadâ gusto ni Herodes nak ipamatáy tan-á si Juán, ugaling nahahadlok sidá sa mga tawo, dahil ingkikilaya ninráng propeta si Juán nak Manugbawtismo.

⁶ Pero katóng nag-abót kag komple-anyo ni Herodes, nagsadáv sa atubangan it ida mga bisita kag rayagang anák ni Herodias ag abáng ka-ila ni Herodes. ⁷ Kadâ nagpromisa sidá nak ita-ó sa rayaga kung ni-o man kag ida hagon. ⁸ Sa sogsog it ida nanay

ay sumilíng kag rayaga, “Taw-án sa akò ngasing kag uyo ni Juán nak Manugbawtismo nak nakabutáng sa bandihado.” ⁹ Dahil dilí pinangyudahan si Herodes sa ida narunggan. Pero dahil sa ida ingpromisa sa atubangan it ida mga bisita, nagsugò sidáng ita-ó kató sa rayaga. ¹⁰ Kadâ ingpapugutan si Juán sa prisuhan. ¹¹ Pagkatapos, ingrayá sa rayaga kag uyo ni Juán nak nakabutáng sa bandihado, ag linargo nidá kató sa ida nanay. ¹² Pagkasador kalí it mga disípulos ni Juán, nagpagto sinrá ag bina-óy kag ida yawas nak minatayéy, ag yinubóng. Tapós, gingpa-ayam ninrá kalí kang Hesús.

Kag Pagpaka-on sa Limáng Libong Tawo

(Markos 6:30-44; Lukas 9:10-17; Juán 6:1-14)

¹³ Katóng narunggan ni Hesús nak pinugutan si Juán nak Manugbawtismo, nagpayadò Sidá ka-ibahan kag Ida mga disípulos sa karamu-an parayan sa pagsakáy sa baruto papagto sa mahipos nak lugár. Pero katóng nabalita-an kalí it mga tawo, nagliwás sinrá it inra banwa ag nagsunór sa Ida nak nagbabaktas. ¹⁴ Pagrunggò it barutong ingsasakyán na Hesús sa habig it baybay, nakità Nidá kag karuramong tawo. Nalu-oy Sidá sa inrá ag ingpa-ado Nidá kag mga di sakít.

¹⁵ Katóng haponéy, pumayungot sa Ida kag Ida mga disípulos ag silíng ninrá, “Apilá kag bayáy rilí ag mayungotéy magsugbo kag adlaw. Paraginatáy kag mga tawo nak magpagto sa mga baryo adong makabakay it inra aka-unon.”

¹⁶ Pero silíng ni Hesús sa inrá, “Buko-éy kinahangyáng maghinalin pa sinrá. Kamó kag mata-ó sa inrá it pagka-on.”

¹⁷ Sumabát sinrá, “Limang tinapay ag ruháng isrá yang kag halí sa atò.”

¹⁸ Siling ni Hesús, “Ray-á rilí sa Akò.” ¹⁹ Masunór, pina-ingkór Nidá sa hilaunon kag mga tawo ag ingba-óy kag tinapay ag isrá. Nagtangâ Sidá sa langit para magpasalamat sa Diós. Ag gingparti-parti Nidá kag mga tinapay ag isrá, bag-ó gingta-ó sa ida mga disípulos agór sinrá it mapana-ó sa mga tawo. ²⁰ Nagkina-on sinráng tanán ag nahimur-ukan. Ingtipon it mga disípulos kag subra ag nakapunò sinrá it doseng bangkat. ²¹ Inggwá it limáng libong kayake nak nakaka-on, pwersa pa kag mga kabade ag mga anák.

Kag Pagpanaw ni Hesús sa Ibabaw it Ragat

(Markos 6:45-52; Juán 6:15-21)

²² Pagkatapos, ingpasakáy ni Hesús sa baruto kag Ida mga disípulos ag pina-una sa tabók it ragat habang Ida ingpapa-ulì kag mga tawo.

²³ Pagkahalín it mga tawo, a-usá Sidáng nagtukár sa baguntor para magpangamuyò. Na-abutan Sidá it gab-í hagtó nak a-usá.

²⁴ Katóng oras nak kató, sa yaworéy kag baruto nak ingsasakyán it mga disípulos. Ag nasapóy ninrá kag makusog nak hangin rutó, ag inghampas it bayór kag baruto.

²⁵ Katóng ma-aga-agáy, nagsunór sa inrá si Hesús nak nagpapanaw sa ibabaw it tubì. ²⁶ Pagkakità sa Ida it Ida mga disípulos nak nagpapanaw Sidá sa ibabaw it tubì, abáng kahadlok ninrá ag napa-ukáw it, “Aróy! Murto!”

²⁷ Sa nak ra-an nagsilíng sidá sa inrá, “Ayâ kamó gikahadlok. Kusugi kag intro bu-ót. Akò kalí!”

²⁸ Pagkarungóg kalí ni Pedro, silíng nidá, “Gino-o, kung Ikáw kinâ, papanawa ra akó sa ibabaw it tubì.”

²⁹ Siling ni Hesús, “Maléy!”

Nagsalta si Pedro sa baruto ag pumanaw sa ibabaw it tubì papagto kang Hesús. ³⁰ Pero katóng namalayan nidá kag hangin, nahadlok sidá ag inot-inot sidá it yugráng, kadâ pumaka-ukáw sidá, “Gino-o, tabangi akó!”

³¹ Sa nak ra-an, inghunat ni Hesús kag Ida damót ag hinawiran sidá. Ag silíng Nidá, “Ka-isót kag imo pagtu-o! Asing nagpangruha-ruhá ikáw?”

³² Pagkasakáy ninrá sa baruto, nagkalma kag hangin. ³³ Ag ingdayaw Sidá it tanán nak rutó sa baruto ag sumiling sinrá sa Idá, “Klarong Ikáw kag Anák it Diós.”

Kag Pagpa-ado ni Hesús sa mga di Sakít sa Genezarét

(Markos 6:53-56)

³⁴ Nagtabók sinrá sa ragat ag nagrunggo sa Genezarét. ³⁵ Nakilaya si Hesús it mga nag-i-istár rutó ag gingpamalitang ra-an sa bug-ós nak lugar kag pag-abót nidá. Kadâ ingrayá it mga tawo sa Ida kag tanáng di sakít. ³⁶ Nagpakitlu-oy sinrá sa Ida nak miskín pahuytan yang kag pabiling sa gadar it Ida soksok sa mga di sakít. Ag matu-or kag tanáng nakahudót ay nag-ado.

Kag Nagpapabuling sa Tawo

(Markos 7:1-23)

15¹ Usáng beses, nagsu-or kang Hesús kag mga ibáng Pariseo ag manugtuldò it Kasugu-án nak halín sa Herusalém ag nagpangutana sa Idá, ²“Asing wayâ gisusunra it Imo mga disípulos kag gingmat-an it atò mga luluhon? Nganéy nagkaka-on sinrá it wayâ gipapanghináw it damót kumporme sa atò namat-an.”

³Nagsabát si Hesús, “Asing wayâ ninró gisusunra kag sugò it Diós? Alang-alang bagá sa inro namat-an? ⁴Kalí kag sugò it Diós, ‘Tahura kag inro mga maguyang.’^y Ag dapat matyón kag magsumpà it inra maguyang.’^z ⁵Pero kamó, ingtutuldò ninró nak kung masilíng kag usáng tawo sa ida mga maguyang, ‘Tan-áy ita-ó nakò kalí sa inró, ugaling halar kalí sa Diós,’⁶ buko-éy nidá kinahangyáng buligan pa kag ida mga maguyang. Kadâ ingsusuway ninró kag sugò it Diós ag ingsusunór yang kag inro namat-an. ⁷Mga pakitang tawo! Tamang gadór kag silíng it Diós sa parayan ni propeta Isáias tungór sa inró. ⁸Siling Nidá,

“ Ingtatahor yang Akó it kalíng mga tawo sa inra yubà, pero kayadò sa Akò kag inra tagipusu-on.

⁹Wayâ it puyós kag inra pagdayaw sa Akò, dahil ingtutuldò ninrá kag tudlò it tawo nak Kasugu-án it Gino-o.’ ”^a

¹⁰Gingtawag ni Hesús kag mga tawo ag ingsilinggan sinrá, “Panimati-i kalíng ibisaya nakò sa inró ag intyendihón. ¹¹Bukò kag nagsusuyór sa yubà it tawo kag nagpapabuling sa ida kundî kag mga bisayang nagliliwás sa yubà.”

¹²Ngasing, nagsu-or kag mga disípulos sa Ida ag nag-umà. Siling ninrá, “Gino-o, ayam bagá nimó nak nagsungon kag mga Pariseo sa ingbisaya Nimó?”

¹³Nagsabát si Hesús, “Agabuton kag tanáng tanóm nak wayâ gitamnan it akò Tatay nak asa langit. ¹⁴Adyáng sinrá. Sinrá ay mga bulág nak manug-agkáy. Kung bulág kag ma-agkáy sa tawong bulág, pareho sinráng mahuhuyog sa kanál.”

¹⁵Pangutana ni Pedro sa idá, “Ni-o kag gustong bisayahon it katóng istorya tungór sa nagpapabulíng sa tawo?”

^y15:3a Basaha kag Exodo 20:12.

^z15:3b Basaha kag Exodo 21:17.

^a15:9 Basaha kag Isáias 29:13.

¹⁶ Siling ni Hesús, “Kamó patí ay wayâ pa nakaka-intyendi?
¹⁷ Wayâ bagá ninró na-a-ayame nak kag nagsusuyór sa yubà ay nagdidiretso sa bituka ag inaka-uyo? ¹⁸ Pero kag nagliliwás sa yubà ay halín sa tagipusu-on, ag kinâ kag nagpapabuling sa tawo,
¹⁹ dahil naghahalín sa tagipusu-on kag mga ya-ing isip nak tuyár sa pagpangmatáy, pagpangawatan, pag-ubáy abér bukò kasáy, pagpanakaw, pagbakák ag pagtestigo it bukò klaro. ²⁰ Imáw kinâ kag mga nagpapabuling sa tawo. Pero kag pagka-on nak wayâ anay gipapanghináw it damót kumporme sa atò namat-an ay wayâ gipapabuling sa tawo.”

Kag Pagtu-o it Kabading Taga Canaan

(Markos 7:24-30)

²¹ Pagkatapos it kalí, naghálín rutó si Hesús ag nagpagto sa mga banwa it Tiro ag Sidón. ²² Hagtó ay inggwá't nag-i-istár nak usáng kabade nak taga-Canaan. Nagpayungot sidá kang Hesús nak nag-u-ukáw, “Gino-o, Anák ni Davíd, kaluy-i akó! Kag akò anák nak kabade ay ingsaniban it maya-ot ag ingpapahirapan sidá.” ²³ Pero gingpabunguy-bunguyán yang sidá ni Hesús, kadâ gingsu-uran Sidá it Ida mga disípulos ag nagsilíng sa Idá, “Pahalina kinâ. Kasasapót! Pakasunor-sunór sa atò ag paka-ukáw.”

²⁴ Siling ni Hesús, “Ingpapalí akó para yang sa mga lahi it Hudyo nak tuyár sa mga karnerong ya-ag.”

²⁵ Pero katóng kabade ay sumunór gihapon ag nagyuhór sa atubangan ni Hesús ag nagsilíng sidá, “Gino-o, buligi akó.”

²⁶ Gingsabát sidá ni Hesús, “Bukô tamà nak bay-on kag pagka-on it mga anák ag ita-ó sa mga irò.”

²⁷ Sumabát kag kabade, “Ohô Gino-o, pero miskín mga irò ay nagkaka-on it mga mumóg nak huyóg sa lamesa it inra amo.”

²⁸ Pagkarungóg ni Hesús sa ida sabát, sumiling Sidá, “Abáng rakô ka imo pagtu-o! Matutuman kináng imo inghahagar.” Ag katóng oras rang kató ay nag-ado kag ida anák.

Kag Pagpa-ado ni Hesús sa Maramong di Sakít

(Markos 7:31-37; 8:1-10; Mateo 14:13-21)

²⁹ Halin rutó, nagpagto si Hesús sa habig it ragat it Galileya. Nagtukár Sidá sa bukir ag nag-ingkór rutó. ³⁰ Nag-inabot kag karuramong tawo nak di rayáng mga yupog, bulág, pingkáw, udóm ag ibá pang mga di sakít. Pinangbutáng ninrá sa atubangan ni Hesús

kag tanáng di sakít ag Ida ingpa-ado sinráng tanán. ³¹ Pagkakità it mga tawo nak nakabisayay kag mga udom, nag-adoy kag mga pingkaw, nakapanawéy kag mga yupog, ag nakakita-éy kag mga bulág, abáng katingaya ninrá ag nagdayaw sinrá sa Diós it Israél.

Kag Pagpaka-on sa Ap-át nak Libong Tawo

(Markos 8:1-10)

³² It katóng matatlóng adlawéy sinrá rutó, ging-ayaba ni Hesus kag Ida mga disípulos ag nagsilíng, “Nalulu-oy akó sa mga tawong kalí. Tatlong adlawéy nakò sinráng kanunot ag waya-éy sinrá it aka-unon. Wayâ nakò gustong pahalinón sinráng gutóm sabaling madismayo sinrá sa rayan.”

³³ Kadâ nagpangutana sa Ida kag Ida mga disípulos, “Ri-in kitá rilí sa bukir maba-óy it pagka-on nak mahusto sa tuyár’t ramong tawo?”

³⁴ Pangutana ni Hesus, “Pilang bilóg ka tinapay ninró raha?”

Sabát ninrá, “Pito ag pilang bilóg nak isráng ma-intik.”

³⁵ Masunór, pina-ingkór ni Hesus kag mga tawo sa ragâ, ³⁶ ag ingba-óy Nidá kag pitóng tinapay ag mga isrâ. Pagkaparti-parti Nidá rilí, nagpasalamat Sidá sa Diós bag-ó ingta-ó sa Ida mga disípulos kag tinapay ag isrâ, ag sinrá it nagpana-o sa mga tawo.

³⁷ Nagkina-on kag tanán ag nagkabusóg. Katóng gingtipon ninrá kag subra, nakapunò pa sinrá it pitóng bangkwáng. ³⁸ Inggwá it ap-át nak libong kayake kag nakaka-on, pwera pa kag mga kabade ag mga anak. ³⁹ Pagkatapos, pinapa-ulí ni Hesus kag mga tawo bag-ó sidá nagsakáy it baruto, ag nagpagto sa lugár it Magadán.

Kag mga Naghahanap it Tanrà

(Markos 8:11-13; Lukas 12:54-56)

16 ¹ Nagpayungot kang Hesus kag mga Pariseo ag Saduseo. Gusto ninrang marakóp Sidá, kadâ naghagar sinrá it usáng tanrà nak halín sa Diós.

² Pero sumabát si Hesus, “Kung kahadag kag langit sa hapon, nasilíng kamó nak ‘Masilak insulip dahil kahadag kag langit.’ ³ Ag kung karuyóm kag langit sa aga, nasilíng ray kamó nak ‘Ma-uyán iság dahil karuyóm kag langit.’ Nababasa ninró kag mga tanrà it panahón, pero indî ninró mabasa kag mga tanrà nak ingpapakità it Diós tungór sa natatabò sa ngasing. ⁴ Kamóng mga tawo sa ngasing nak panahón, abáng tuso ninró! Pu-át ninró ingtatalikuran kag Diós ag ngasing naghahagar kamó it tanrà. Pero wayâ it ipakità sa inró,

kundî kag tanrà yang nak natabô kang Jonas it katóng panahón.” Pagkatapos, humalín si Hesus ag ingbilin sinrá rutó.

Kag Pa-andam ni Hesus Tungór sa mga Tudlò it Pariseo ag Saduseo

(Markos 8:14-21)

⁵ Pagkatabók it mga disípulos sa kayudóng recudo, naromromán ninrang wayâ ninrá narayá kag tinapay. ⁶ Ag nagsilíng si Hesus sa inrá, “Rahan kamó sa lebadora it mga Pariseo ag mga Saduseo.”

⁷ Pagkarungóg kalí it mga disípulos, nag-istoryahan sinrá. Siling ninrá, “Yati, wayâ abi natò narayá kag tinapay, kadâ nasilíng Nidá kató.”

⁸ Ayam ni Hesus kung ni-o kag inra ing-i-istorya, kadâ ingpangutana Nidá sinrá, “Asíng nalilibóg pa kamóng wayâ kamó it rayáng tinapay? Abáng isót kamó it pagtu-o. ⁹ Wayâ pa bagá kamó nakaka-intyendi? Nalimutanéy bagá ninró katóng parti-partihon Nakò kag limáng tinapay para sa subrang limáng libong tawo? Pilang bangkát nak tinapay kag subra? ¹⁰ Imáw ra katóng pitóng tinapay nak ingka-on it subrang ap-át nak libong tawo. Pilang bangkwang nak tinapay kag subra? ¹¹ Asing wayâ ninró na-i-intyendihé nak bukò tinapay kag gustong bisayahon it akò ingsilíng sa inró nak magrahan kamó sa lebadora it mga Pariseo ag mga Saduseo.”

¹² Kadâ ngasing, na-intyendihán it mga disípulos nak ingpaparahan Nidá sinrá sa tudlò it mga Pariseo ag Saduseo, bukò sa lebadora nak inggamit sa tinapay.

Kag Pagkakilaya ni Pedro kang Hesus

(Markos 8:27-30; Lukas 9:18-21)

¹³ Katóng nag-abót si Hesus sa lugár it Cesarea sa Filipos, gingpangutana Nidá kag Ida mga disípulos, “Si-o kunò akóng Anák it Tawo? Ni-ó kag inra pagkakilaya sa Akò?”

¹⁴ Nagsabát sinrá, “Kag silíng it ibá ay si Juán nak Manugbawtismo kunò Ikáw. Siling ray it ibá ay si Élias kunò Ikáw. Ag inggwá ra it nagsisilíng nak Ikáw kunò ay si Jeremias o usá sa mga propeta.”

¹⁵ Nagpangutana ray si Hesus sa inrá, “Kamó, ni-o ka silíng ninró? Si-o Ako?”

¹⁶ Sumabát si Simón Pedro, “Ikáw kag Kristo nak ingpromisa it Diós ag kag Anák it Diós nak buhî.”

¹⁷ Pagkarungóg ni Hesús it kalíng ida sabát, silíng Nidá sa idá, “Ma-ado pa ikáw Simóng anák ni Jonas, dahil bukò kag mga tawo kundî kag Akò Tatay nak asa langit kag nagpasador sa imo it kalíng kaklaruhán. ¹⁸ Ag kalí kag Akò isilíng sa imo: Ingpangayanan ka Nakong Pedro dahil ikáw ay pay bató. Ag kag imo ingsilíng tungór sa Akò ay tuyár sa bató nak imáw it atinrugán it pagtu-o it tanáng Akò mapapasa-Akò. Ag indíng gadór sinrá mara-og-ra-og it gahóm it kamatayon. ¹⁹ Ita-ó Nakò sa imo kag mga dawí it Ginghamarín it Diós. Kag ibawal nimó rilí sa dutà ay ibawal ra sa langit, ag kag itugot nimó rilí sa dutà ay itugot ra sa langit.” ²⁰ Pagkatapos ay Ida ingbilinan kag Ida mga disípulos nak indíng gadór gi-umà miskín kanin-o nak Sidá kag Kristo nak ingpromisa it Diós.

Kag Pagpasador ni Hesús it Ida Kamatayon

(Markos 8:31; 9:1; Lukas 9:22-27)

²¹ Tunà it kató, ingtuna-anéy ni Hesús it pasador sa Ida mga disípulo nak dapat Sidáng magpagto sa Herusalém, ag magrayan it ramong hirap sa damót it mga pumuluyo it banwa, mga punò it kapari-an ag mga manugtudlò it Kasugu-án, bag-ó Sidá ipamatáy ag mabanhaw sa pangatlong adlaw.

²² Pagkarungóg it kalí ni Pedro, ingrayá nidá si Hesús sa habig ag ingsilinggan Sidá, “Gino-o, indî kinâ gitugot it Diós nak matabô sa Imo. Inding gadór.”

²³ Pero ing-atubang sidá ni Hesús ag sumiling, “Payado-é Akó, Satanás! Sagáng ikáw sa Akò rayan. Kag imo ing-i-isip ay bukò kag kabubut-on it Diós kundî kabubut-on yang it tawo.”

²⁴ Ag silíng ni Hesús sa Ida mga disípulos, “Kung gusto it si-o mang magsunór sa Akò, dapat limutan anay nidá kag para sa ida sarili ag pas-anón kag ida krus ag magsunór sa Akò. ²⁵ Kag nagpapalangga it ida kabuhì rilí sa kalibutan ay mamamatáy yang. Pero kag magsunór sa Akò hanggáng sa kamatayon ay magkaka-inggwá it kabuhì nak wayá't katapusan. ²⁶ Ni-o kag apa-abuton it usáng tawo kung mapasa-ida matu-or kag bug-ós nak kalibutan pero kag kabadarán ra it kinâ ay kag ida kabuhì? Syempre wayâ, dahil wayâ it makakabaydo sa kabuhì it tawo. ²⁷ Mabalik Akóng Anák it Tawo nak kanunot kag mga anghél, ag ipakità nakò kag kahimaya-an it Akò Tatay. Abadaran nakò kag bawat tawo kumporme sa ida ginghimò. ²⁸ Pating gadór sa Akò: Inggwá it pilang bilóg dilí sa inró ay indí

mamatáy, hastáng wayâ ninrá nakikità kag pagpa-alí Nakong Anák it Tawo bilang Hari.”

Kag Pagyabot it Hitsura ni Hesús

(Markos 9:2-13; Lukas 9:28-36)

17¹ Pagkalipas it an-óm nak adlaw, gingnunót ni Hesús si Pedro ag kag magmanghór nak Santiago ag Juán. Nagtukár sinrá sa usáng mata-as nak baguntor. ²Katóng sinrá ay hagtóy, nagyabot kag hitsura ni Hesús sa atubangan it kalíng tatlóng disípulos. Naghadag it pay adlaw kag Ida uda ag nagputî it kasuilaw kag Ida barò. ³Nakità ra ninrá sa Móises ag Élias nak nagbibisaya kang Hesús.

⁴Kadâ sumiling si Pedro kang Hesús, “Gino-o, ma-ado ra ay halí kitá. Kung gusto Nimó, matúkor akó it tatlóng pasilangan nak usá para sa Imó, usá para kang Móises ag usá ra para kang Élias.”

⁵Katóng nagbibisaya pa si Pedro ay nayampuyán sinrá it kasuilaw nak rampog, ag halín rahâ ay inggwá it usáng bores nak nagsilíng, “Kalí kag Akò pinalanggáng Anák nak Akò namumut-an. Panimati-i Sidá!”

⁶Pagkarungóg it mga disípulos kalíng Boses, abáng kahadlok ninrá ag naparapâ sinrá. ⁷Ingpayungutan sinrá ni Hesús ag inghuytan. Siling Nidá, “Tinróg kamó, ag ayâ gikahadlok.” ⁸Katóng nagtangá sinrá, waya-éy sinrá it ibáng nakitá kundí si Hesús.

⁹Katóng nag-u-os-os sinrá halín sa baguntor, nagsilíng si Hesús sa inrá, “Ayâ gipang-uma-uma-an miskín kanin-o kag inro nakitá, hanggáng wayâ nabubuhì liwát Akóng Anák it Tawo.”

¹⁰Pagkatapos, ingpangutana si Hesús it mga disípulos, “Asing nagsisilíng kag mga manugtudlò it Kasugu-án nak dapat magpa-alí anay si Élias?”

¹¹Nagsabát si Hesús, “Matu-or, dapat magpa-alí anay sidá para maghanrà it tanáng butáng. ¹²Pero kalí kag akò masisilíng sa inró: nagpaléy si Élias. Ugaling wayâ sidá gikilay-a it mga tawo ag inra ingpahirapan sidá kumporme sa gusto ninrá. Ag imáw ra kag inra ahimu-on sa Akóng Anák it Tawo.” ¹³Kadâ ngasing, na-intyendihán it mga disípulos nak si Juán nak Manugbawtismo kag ida gingsisilíng nak Élias.

Kag Pagpa-ado ni Hesús sa Anák nak Ingsaniban it Maya-ot nak Ispírito

(Markos 9:14-29, 30-32; Lukas 9:37-45)

¹⁴ Pag-abót ninrá sa ubós it baguntor, na-abutan ninrá kag abáng ramong mga tawo. Ag inggwá it usáng kayaking nagpayungot kang Hesús. Nagyuhór sidá sa atubangan ni Hesús ag sumiling, ¹⁵ “Gino-o, kaluy-i kag akò anák nak kayake. Sidá ay nadidismayo ag napapakahirapan. Pag-abót it kinâ, natutumba sidá sa kayado ag kung ka-usá ay sa tubì. ¹⁶ Ingrayay nakò Sidá sa imo mga disípulos, pero wayâ ninrá napa-ado sidá.”

¹⁷ Nagsabát si Hesús, “Kamóng mga tawo sa ngasing nak panahón, wayáng gadór kamó it pagtu-o ag pu-át nagkakasalâ! Hastáng sa-unó pa ninró Akó dapat makakanuntot? Hastáng sa-unó pa Akó ma-a-agwanta ninró? Ray-a rilí sidá!” ¹⁸ Ingbisayahan ni Hesús kag maya-ot nak ispírito ag naghalín kató sa anák. Ag sa nak ra-an, nag-ado kag anák.

¹⁹ Pagkatapos, katóng sinrá yangéy, nagsu-or kag mga disípulos kang Hesús ag nagpangutana. Siling ninrá, “Asing wayâ namò napahalín kag maya-ot?”

²⁰ Nagsabát si Hesús, “Dahil kuyang kag inro pagtu-o. Pating gadór sa Akò. Kung inggwá kamó it pagtu-o miskín tuyár yang it rakò sa busoy it mustasa, pwedé ninróng silinggan kalíng baguntor, ‘Saydo hagtó.’ ag masaydo kalí. Ag makakahimò kamó it miskín ni-o man. ²¹ Pero sa parayan yang it pagpangamuyò ag pagpu-asa, mapapahalín kag maya-ot nak tuyár kató.”

²² Katóng nagtipon kag mga disípulos sa Galileya, nagsilíng si Hesús sa inrá, “Atra-idurón Akóng Anák it Tawo ²³ ag amatyon it mga tawo. Pero sa pangatlong adlaw, mabanhaw Akó.” Pagkarungóg kalí it mga disípulos, abáng kalisór ninrá.

Kag Buhís it Templo

²⁴ Pagbalik na Hesús sa banwa it Capernaúm, nagsu-or kang Pedro kag mga manugsukot it buhís it Templo ag ingpangutana sidá, “Nagbabadar bagá it buhís it Templo kag inro maestro?”

²⁵ Nagsabát si Pedro, “Ohò syempré.” Pagkatapos, nagsuyór sidá sa bayáy ag na-uná si Hesús magpangutana sa idá, “Ni-ó sa Imo muyat, Simón? Kanin-o gisusukót it badar sa lesensya o buhís kag mga hari rilí sa dutà, sa mga anák ninrá o sa ibá?”

²⁶ Nagsabát si Pedro, “Sa ibál!”

Silíng ray ni Hesús, “Kung tuyár, buko-éy kinahangyán nak magbadar kag inra mga anák, no? ²⁷ Pero miskín tuyár, adong wayâ sinrá it masilíng sa atò, pagtó sa ragat ag i-itsa kag imo bunit rutó. Bay-á kag unang isrá nak makubít ag buk-á kag yubà, ag inggwá ka it makikitang kwarta nak balór it buhís natong ruhá. Bay-á kinâ ag ibadar sa buhís it Templo para sa atong ruhá.”

Kag Pinaka-yabáw sa mga Ginghamari-án it Diós

(Markos 9:33-37, 42-48; Lukas 9:46-48; 17:1-2)

18 ¹ Katóng oras nak kató, nagsu-or kang Hesús kag mga disípulos ag nagpangutana, “Gino-o, si-o kag pinaka-yabáw sa tanán sa mga ginghamari-án it Diós?”

² Bag-ó nagsabát si Hesús, ingtawag Nidá kag usáng anák ag pinatinrog sa atubangan ninrá. ³ Masunór, nagsilíng Sidá sa inrá, “Tanra-í kalí: kung kamó ay indî gibag-ó ag magpatuyar sa mga anák, indíng gadór kamó mapa-ibá sa mga inghahari-án it Diós. ⁴ Kag si-o mang nagpapa-ubós it tuyár sa usáng anák nak kalí, imáw kinâ kag pinaka-yabáw sa mga inghahari-án it Diós.

⁵ “Ag kag si-o mang magbaton sa usáng anák nak tuyár it kalí dahil sa nagtu-o sidá sa Akò, Akó kag ingbabaton nidá.

⁶ “Kung ituy-og sa kasal-anan it usáng tawo kag usá sa mga anák nak kalí nak nagtutu-o sa Akò, ma-ado pang maghigót sidá it usáng rakóng gilingang batò sa li-og ag ihuyog sa yawór. ⁷ Abáng kalulu-oy kag mga tawo rilí sa kalibutan dahil sa mga tentasyon nak nag-a-abót sa inrá! Indíng gadór kinâ mawagit, pero kalulu-oy kag tawong inghahalinán it pagkakasalâ it ida isigkatawo. ⁸ Kung kag imo damót o sikí it inghahalinán it imo pagkakasalâ, utuya ag ipilák! Ma-ado pang marayá ka sa langit nak utoy kag usáng sikí o damót kisa ipilák ka sa impyerno nak inggwá it ruháng damót o ruháng sikí. ⁹ Ag kung kag matá nimó it inghahalinán it imo pagkakasalâ, yukata ag ipilák! Ma-ado pang marayá ka sa langit nak bulág kag usáng matá kisa ruhá kag imo matá ag ipilák ka sa impyerno.

Kag Istorya Tungór sa Karnerong Ya-ag

(Lukas 15:3-7)

¹⁰ “Rahani ninróng indî gira-ug-ra-ugon yang kag usá sa mga anák nak kalí. Kalí kag akò isilíng sa inró: kag inra mga anghél ay pu-át sa

atubangan it akò Tatay nak asa langit. (¹¹ Ag nagpa-alí Akóng Anák it Tawo para magluwás sa mga naya-ag.)

¹² “Sa inro isip, ni-o kag ahimu-on it usáng tawo nak inggwá it usáng gatós nak karnero kung naya-ag kag usa? Indî arâ nidá gibilin kag nobentay-nuybe nak nagsasabsab sa bukir para hanapon katóng naya-ag? ¹³ Sa kaklaruhán, kung makità nidá kalí, rakô nidáng kasadya dahil sa kalíng usá kisa sa nobentay-nuybe nak wayâ naya-ag. ¹⁴ Tuyár ra kag atò Tatay nak asa langit. Wayâ Sidá gusto nak maya-ag miskín kag usá sa mga anák nak kalí.

Pag Nagkasalâ Laban sa Imo kag Hali sa Gino-o

(Lukas 17:3)

¹⁵ “Pag magkasalâ sa imo kag imo hali sa Gino-o, payungute sidá ag bisayahan it sidá yang. Kung magrunggóg sidá sa imó, mabalik kag inro ma-adong relasyon. ¹⁶ Pero kung indî sidá girunggóg sa imó, nuntán kag usá o ruháng tawong nagtutu-o agór sinrá it matestigo sa tanáng inro ing-istorya. ¹⁷ Kung indî girunggóg sa inrá, uma-án kalí sa mga nagtutu-o pag sinrá ay nagtitipon, ag kung indî pa gihapon sidá girunggóg sa inrá, pamutangang sidá ay wayâ it pagtu-o sa Diós o sidá ay usáng manugsukot it buhís nak nagpapangradà.

¹⁸ “Sa matu-or yang, ni-o mang ibawal ninró rilí sa dutà ay ibawal ra sa langit, ag ni-o mang itugot ninró rilí sa dutà ay itugot ra sa langit.

¹⁹ “Kalí pa kag akò masisilíng sa inró: kung kag ruhá sa inró rilí sa dutà ay magka-usá ag magpangamuyu-an, ipatuman it Akò Tatay nak asa langit kag inro ingpapangamuyò, ²⁰ dahil miskín ri-ín kung inggwá it ruhá o tatlóng nagtitipon dahil sa inra pagtu-o sa Akò, hagtó Akó ka-ibhanan ninrá.”

Kag Istorya Tungór sa Sugu-óng Wayâ Gipatawar

²¹ Pagkatapos, nagsu-or si Pedro kang Hesús ag nagpangutana sa Idá, “Gino-o, kung nagkakasalâ sa akò kag usá nakong hali sa Gino-o, pilang beses nakò sidáng apatawaron? Hanggáng pitóng beses bagá?”

²² Gingsabát sidá ni Hesús, “Bukô yang pitóng beses, kundí sitentay-syeteng beses pa.

²³ “Dahil kag pagharì it Diós ay tuyár it kalí: it katò inggwá it usáng haring gustong magpanukót it utang sa ida mga sugu-ón.

²⁴ Unang ida ingsukót ay usáng inggwá it utang nak pilang milyong

pesos. ²⁵ Pero wayâ sidá it ibadar, kadâ ingsugò it harì nak ibaligyà sidá, kag ida asawa, mga anák ag tanáng ida propriyedad pramas makabadar.

²⁶ “Kadâ nagyuhór kalíng sugu-ón sa atubangan it harì ag nagpakitlu-oy. Siling nidá, ‘Pinalanggáng harì, taw-e pa akó it panahón ag abadaran ka nakò it tanáng akò utang sa imó.’ ²⁷ Nalu-oy sa ida kag harì, kadâ ingpatawar sidá sa ida mga na-utang ag ingpahalín sidá.

²⁸ “Pero pagkaliwás nidá rutó ay nasapóy nidá kag usá sa mga pareho nidáng sugu-ón nak di utang sa ida it limáng gatós yang. Ida kalí nili-ab ag gingyutok bag-ó sumiling nak, ‘Badare kag imo utang!’

²⁹ “Nganì nagyuhór katóng kapareho nidáng sugu-ón ag nagpakitlu-oy. Siling nidá, ‘Taw-e pa akó it panahón ag abadaran ka nakò.’

³⁰ “Pero wayâ sidá gisugót ag ingpaprisko nidá katóng di utang sa ida hanggáng nakabadar. ³¹ Katóng nakità kalí it ibáng sugu-ón, napaya-in sinrá ag nagpagto sinrá sa harì pramas i-umà kung ni-o kag natabô.

³² “Kadâ ingpatawag sidá it harì ag silíng sa idá, ‘Abáng ya-in nimong tawo! Gingpatawar ka nakò sa imo utang dahil nagpakitlu-oy ka sa akò. ³³ Nalu-oy akó sa imó. Ikáw ra ay dapat malu-oy sa imo isigkatawo. Buko?’ ³⁴ Ag sa ida kahangit, ingpaprisko sidá hanggáng nakabadar it ida tanáng utang.

³⁵ “Tuyár ra kag ahimu-on sa inró it akò Tatay nak asa langit kung indí ninró gipatawaron it hugót sa inro tagipusu-on kag inro isigkatawo.”

Kag Pagbuyág

(Markos 10:1-12)

19 ¹ Pagkatapos it kalíng tudlò, naghalín si Hesús sa Galileya ag nagpagto sa Probinsya it Hudeya sa tabók it Subâ it Jordan.

² Gingsunran Sidá it karuramong tawo ag ingpa-ado Nidá sinrá rutó.

³ Inggwá it mga Pariseo nak nagsu-or sa Ida para purbahán Sidá. Nagpangutana sinrá, “Ingtutugutan bagá it atò Kasugu-án nak buyagán it usáng kayake kag ida asawa miskín ni-o man kag rasón?”

⁴ Nagsabát si Hesús, “Wayâ bagá ninró nabasa nak ingtuga it Diós kag mga tawo nak kayake ag kabade,^b ⁵ ag silíng Nidá, ‘Ingtuga Nakò kag kayake ag kabade, kadâ abada-an it kayake kag ida maguyang

^b19:4 Basaha kag Hénesis 1:27.

ag mapisan sa ida asawa. Ag magiging a-usá sinrá.’⁶ Kadâ buko-éy sinrá ruhá kundî usá yangéy. Indî dapat gibuyagón it tawo kag ingpisan it Diós.”^c

⁷ Ingpangutana ray Sidá it mga Pariseo, “Kung tuyár, asing insugò ni Móises nak taw-án it kayake kag ida asawa it Kasuyatan nak sinrá ay buyagéy, bag-ó pahalinón kag ida asawa.”

⁸ Nagsabát si Hesús, “Dahil nganì abáng tugás kamó it uyo, nagtugot si Móises nak buyagán ninró kag inro asawa. Pero bukò kinâ tuyár tunà pa it katóng una. ⁹ Kadâ kalí kag Akò isilíng sa inró: si-o mang kayaking nagbuyág sa ida asawa dahil sa ni-o mang rasón pwera yang kung mapangawatan kag ida asawa, ag ma-asawa ray sa ibáng kabade ay nagkakasalâ it pagpangawatan.”

¹⁰ Pagkarungóg it kalí, nagsilíng sa Ida kag mga disípulos, “Kung tuyár kag kamutangan it kayake sa ida asawa, ma-ado pang indî yangéy gi-asawa.”

¹¹ Ingsabát sinrá ni Hesús, “Kag nakakabaton yang it kináng bisaya ay kag mga ingtugutan it Diós, bukò kag tanán. ¹² Dahil inggwá it mga rasón kung asing inggwá it mga kayaking indî ka-asawa. Kag ibá ay indî ka-asawa dahil natawo sinráng tuyár nak wayâ gihahanrom nak maka-asawa, ag kag ibá ay tuyár dahil gingkapón sinrá. Inggwá ra it indî gi-asawa dahil sa inra pagpa-uswág it ginghari-án it Diós. Pabatunan kalíng bisaya rutó sa mga makakabaton.”

Si Hesús ag kag mga Anák

(Markos 10:13-16; Lukas 18:15-17)

¹³ Inggwá it tawong nagrayá it mga anák kang Hesús para ipangabáy nak ipatong Nidá kag Ida damót ag ipangamuyò sinrá. Pero ingsawáy sinrá it mga disípulos.

¹⁴ Ugaling nagsilíng si Hesús, “Pabad-e kináng mga anák nak magsu-or sa Akò. Ayâ sinrá gipigahé, dahil tuyár sa inrá kag mga ginghahari-án it Diós.” ¹⁵ Masunór, ingpatong Nidá kag Ida mga damót sa inrá bag-ó naghálín Sidá rutó.

Kag Usáng Manggaranon

(Markos 10:17-31; Lukas 18:18-30)

¹⁶ Inggwá ray it usáng kayaking batà pa nak nagpayungot kang Hesús ag nagpangutana kang Hesús, “Sir, ni-o kag dapat nakong himu-on para mapasa-akò kag kabuhì nak wayá't katapusan?”

^c19:6 Basaha kag Hénesis 2:24.

¹⁷ Nagsabát si Hesús, “Asing nagpangutana ka sa Akò kung ni-o kag ma-ado? Kag Diós yang kag ma-ado. Kung gusto nimóng mapasa-imo kag kabuhì nak wayá't katapusan, sunra kag Ida mga Kasugu-án.”

¹⁸ Nagpangutana ray Sidá, “Ri-íng Kasugu-án?”

Nagsabát si Hesús, “Ayâ gipangmatáy, ayâ gipangawatan, ayâ gipanákaw, ag ayâ gibakák sa pagtestigo. ¹⁹ Tahura kag imo maguyang, ag palangga-á kag imo isigkatawo tuyár sa pagpalangga nimó sa imo sarili.”^d

²⁰ Siling it katóng kayaking, “Nahimo-éy nakò kináng tanán. Ni-o pa kag dapat nakong himu-on?”

²¹ Siling ray ni Hesús sa idá, “Kung gusto nimong wayâ ka it kakuyangon sa imo inghihimò, pagtóy, baligya-án kag imo propriyedad ag ipana-o sa mga pobre kag imo nabinta. Pag nahimò nimó kinâ, magkaka-inggwá ka it kayamanan sa langit. Pagkatapos, balik ag magsunór sa Akò.”

²² Pagkarungóg nidá rilí, masubóng naghálín katóng kayake, dahil abáng yaman sidá.

²³ Siling ni Hesús sa Ida mga disípulos, “Sa kamatu-uran: abáng hirap para sa mga manggaranon nak magpasakop sa pagharì it Diós. ²⁴ Maralí pa makayusót kag kamelyo sa buhò it radom kisa magpasakop sa pagharì it Diós kag usáng manggaranon.”

²⁵ Pagkarungóg kalí it mga disípulos, natingaya sinrá ag nagpangutana, “Kung tuyár kinâ, si-o yang kag maluluwás?”

²⁶ Ingpakamuyatan sinrá ni Hesús ag sumiling, “Indí kalí mahimò it tawo, pero kaya it Diós kag tanán.”

²⁷ Ag silíng ni Pedro, “Gino-o, ingbada-an namò kag tanáng butáng ag nagsunór kami sa Imo. Ni-o ra kag para sa amò?”

²⁸ Nagsilíng ray sa inrá si Hesús, “Tanra-í kalí: sa bag-óng himong langit ag dutà, ma-ingkór Akóng Anák it Tawo sa Akò mahimaya-ong trono. Ag kamó rang nagsusunór sa Akò ay ma-ingkór sa doseng trono ag ahusgarán kag mga inanak it doseng anák ni Israél, nak intatawag rang Jacób. ²⁹ Ag si-o mang nag-a-agwanta nak bada-an kag ida bayáy, ida mga maguyang o mga manghór o mga anák o mga dutà para magsunór sa Akò ay mabaton it usáng gatós nak pilo it ida ingbada-an ag magkaka-inggwá pa it kabuhì nak wayá't katapusan.

³⁰ Pero maramong na-uná nak imáw it mahuhulí, ag maramong nahulí nak imáw it ma-u-una.”

^d19:19 Basaha kag Exodo 20:12-16.

Kag Istorya Tungór sa mga Trabahadór sa Ubasán

20¹ Nagpadayon si Hesús sa Ida pagtudlò. Siling Nidá, “Kag ginghari-án it Diós ay tuyár kalí: inggwá it usáng tawo nak tag-iya it ubasán. Usáng adlaw, nagliwás sidá it aga pa pramas maghanap it mga trabahadór sa ida ubasán. ² Katóng nakità nidá kag pilang bilóg nak trabahadór, nagkasugtanan sinrá nak usáng denaryo kag inra inadlaw. Ag ingpapagto nidá sinrá sa ida ubasán.

³ “Katóng mata-as-ta-aséy kag adlaw, lumiwás ray sidá ag nakakità sidá it ibá pang nagtitinrog yang sa merkado. ⁴ Siling nidá sa inrá, ‘Pagtó kamó sa akò ubasán ag magtrabaho rutó. Asuhuyan nakò kamó it husto.’ ⁵ Kadâ nagpagto sinrá.

“Lumiwás ray sidá pagkapaning-ugto ag alas-tres it hapon. Ag imáw ra kag ida inghimò. ⁶ Katóng ma-alas-singkoy, lumiwás ray liwát sidá ag nakakità pa it ibáng wayâ ra it inghuhumán. Siling nidá sa inrá, ‘Asíng nag-i-istambay yang kamó rilí hanggáng hapon?’

⁷ “Nagsabát sinrá, ‘Wayâ it nata-ó sa amò it trabaho.’

Nagsilíng ray sidá sa inrá, ‘Kung tuyár, pagtó kamó sa akò ubasán ag magtrabaho.’

⁸ “Katóng serom-seroméy, silíng nidá sa ida sugu-ón, ‘Tawagáy kag mga trabahadór ag suhuyan sinrá magtunà sa nahulí hanggáng sa na-uná gitrabaho.’

⁹ “Kag mga nagtunà it alas-singko it hapon ay nagbaton it tig-usáng denaryo. ¹⁰ Kadâ katóng nagpayungotéy kag mga na-uná gitunà it trabaho, kabi ninrá ay mabaton sinrá it mas marakò. Pero bawat usá ay nagbaton ra it usáng denaryo. ¹¹ Pagkabaton ninrá, nagreklamo sinrá sa tag-iya it ubasán. ¹² Siling ninrá, ‘Nagtrabaho yang it usáng oras kag mga nahulí gi-abót. Pero kamí ay bug-ós nak adlaw nak nagtrabaho ag nag-agwanta it init it adlaw. Asing imo ingpare-pareho kag amò suhoy?’

¹³ “Sumiling kag tag-iya sa usá sa inrá, ‘Amigo, wayâ ka nakò girada-a. Bukò bagáy nagkasugtanan kitá sa usáng denaryo?’

¹⁴ Bay-a kag imo suhoy ag puma-uli. Gusto nakong suhuyan kalíng mga nahulí it pareho sa suhoy nimó. ¹⁵ Así? Wayâ bagá akó it pudér nak humanón kag akò gusto sa akò kwarta? O nahihili ka sa akò ma-adong bu-ót?”

¹⁶ Katóng patapusonéy kalíng istorya, silíng ni Hesús, “Kadâ kag nahulí ay ma-u-una ag kag na-uná ay mahuhulí.”

Kag Pagpasador Liwát ni Hesús it ida Kamatayon

(Markos 10:32-34; Lukas 18:31-34)

¹⁷ Katóng sa rayanéy si Hesús papagto sa Herusalém, ingpabuyág Nidá kag doseng disípulos sa mga tawo ag habang nagpapanaw sinrá, ingsilinggan Nidá sinrá, ¹⁸ “Runggi anay kalí. Matukár kitá it Herusalém. Pag-abót natò rutó, iparakóp Akóng Anák it Tawo sa mga punò it kapari-an ag manugtudlò it Kasugu-án. Ahusgarán ninrá Akó it kamatayon, ¹⁹ ag ita-ó ninrá Akó sa mga bukò Hudyo para insultuhón Akó, latiguhón ag ilansang sa krus. Pero sa pangatlong adlaw ay mabanhaw akó.”

Kag Pagpangabáy it Nanay na Santiago ag Juárez

(Markos 10:35-45)

²⁰ Ngasing nagpayungot kang Hesús kag asawa ni Zebedeo, kanunot kag ida ruháng anák nak kayake. Inggwá sidá it gustong hagaron kadâ nagyuhór sidá sa atubangan ni Hesús.

²¹ Gingpangutana sidá ni Hesús, “Nang, ni-o kag imo gusto?”

Nagsabát sidá, “Tan-á'y tugutan nimóng maka-ingkór kalíng akò ruháng anák sa Imo tupár sa Imo ginghari-án, usá sa tu-ó ag usá sa walá.”

²² Siling sa inrá ni Hesús, “Wayâ ninró nasasadure kung ni-o kináng inró inghahagar. Makaka-agwanta bagá kamó it hirap nak Akò arayanan?”

Nagsabát sinrá, “Ohô!”

²³ Siling ni Hesús, “Mararayanang gadór ninró kag hirap nak Akò arayanan. Pero bukò Akó kag mapili it ma-ingkór sa Akò walá ag tu-ó, dahil kináng mga pwesto ay ingtigana-éy para sa mga pinili it Akò Tatay.”

²⁴ Katóng narunggan kalí it sampuyong disípulos, nahangit sinrá sa ruháng magmanghór. ²⁵ Kadâ inayaba sinrá ni Hesús ag nagsilíng sa inrá, “Ayam ninró nak dilí sa kalibutan, naghahari kag mga punò sa mga nasasakop ninrá ag ingpapakità kag inra gahóm. ²⁶ Pero bukò dapat tuyár kag inro pagtratár sa usa'g-usá, kundî kung si-o mang gustong kilay-on ay dapat nak magserbisyo sa ida hali sa Gino-o, ²⁷ ag si-o mang gustong magíng punò ninró ay dapat magíng sugu-ón ninró ²⁸ tuyár sa Akóng Anák it Tawo. Nagpa-alí Akó bukò para serbisuhán, kundî para magserbisyo ag magta-ó it Akò kabuhì pramas matubós kag maramò.”

Kag Pagpa-ado ni Hesús sa Ruhang Bulág

(Markos 10:46-52; Lukas 18:35-43)

²⁹ Paghalín ninrá sa banwa it Jerico, nagsunór kang Hesús kag maramong mga tawo. ³⁰ Ngasing, inggwá rutó it ruháng bulág nak nag-i-ingkór sa habig it rayan. Katóng narunggan ninrang nagrарayan si Hesús umukáw sinrá, “Gino-o, Anák ni David, malu-oy Ka sa amò.”

³¹ Binisayahan sinrá it mga tawo ag insilinggan nak maghipos sinrá. Pero nagpaka-ukáw gihapon sinrá, “Gino-o, Anák ni David, malu-oy Ka sa amò.”

³² Nagpundo anay si Hesús, ag inayaba sinrá bag-ó pinangutana, “Ni-ó kag inro gustong humanón Nakò sa inró?”

³³ Sumabát sinrá, “Gino-o, gusto tan-á namò nak makakità.”

³⁴ Nalu-oy sa inrá si Hesús, kadâ gingbabaw Nidá kag Ida damót sa inra matá, ag sa nak ra-an ay nakakità sinrá ag nagsunór sa Idá.

Kag Pagsuyór ni Hesús sa Herusalém

(Markos 11:1-11; Lukas 19:28-38; Juán 12:12-19)

21 ¹ It katóng mayungotéy sa Hesús sa Herusalém, nagrарayan sinrá sa baryo it Betfage sa Baguntor it mga Olibo. Ingpa-una ni Hesús kag ruhá sa Ida mga disípulos. ² Kag sugò Nidá sa inrá, “Pagtó kamó sa masunór nak baryo. Hagtó makikità ninró kag usáng guyang nak asno nak nakahigót kanunot kag ida turete. Hubará ag ray-ón dilí. ³ Kung inggwá it magpangutana sa inró kung ni-o kag inro inghihimò, silinggang ka-ilangan kinâ it Gino-o, ag sa nak ra-an asugtan kamóng bay-on kinâ.”

⁴ Natabô kalí para matuman kag ingbisaya it propeta. Siling Nidá,

⁵ “Silingga kag mga tawo sa syudad it Sión,

‘Muyati, nag-a-abót kag inro Hari.

Mapa-inubuson Sidá.

Nakasakáy yang Sidá sa usáng turete it asno.” ^e

⁶ Kadâ nagginan kag ruháng disípulos ag gingtuman kag ing sugò ni Hesús. ⁷ Ingrayá ninrá kag guyang nak asno ag turete. Hinampilu-án ninrá it inra mga barò kag turete^f ag nagsakáy si Hesús. ⁸ Maramong nagbukyár it inra barò sa rayan. Kag ibá ay nag-utoy it mga pakyáng ag inghapín sa rayan bilang tanrà it inra pagtahor. ⁹ Nag-inukáw kag

^e21:5 Basaha kag Zacarias 9:9.

^f21:7 Basaha kag Markos 11:2.

mga tawo nak na-u-una sa Idá. Imáw ra katóng mga nagsisinunor sa Idá. Siling ninrá,

“Hosana! Mabuhay kag Anák ni Davíd.

Dayawon kag nag-a-abót sa ngayan it Gino-o!

Dayawon kag Diós!”^g

¹⁰ Pagsuyór ni Hesús sa syudád it Herusalém, nagliniwas kag mga tawo sa inra mga bayáy ag napinangutana, “Si-ó arâ kalí?”

¹¹ Nagsabát kag karamu-ang nagnununót kang Hesús, “Kalí ay si Hesús nak propetang taga Nazarét sa Probinsya it Galileya.”

Kag Ginghamán ni Hesús sa Templo

(Markos 11:15-19; Lukas 19:45-48; Juán 2:13-22)

¹² Nagsuyór si Hesús sa Templo ag pinaliwás Nidá kag mga nagpapamakáy ag nagtitinra rutó. Pinangbalintóng Nidá kag mga lamesa it mga nagbabaydo it kwarta. Imáw ra kag mga ingkuran it mga nagtitinra it salumpati. ¹³ Ag sumiling Sidá, “Nasusuyat sa Bala-ang Kasuyatan it Diós, ‘Kag Akò bayáy ay atawagong bayáy nak pangamuyu-an.^h Pero inghimò ninróng lugár it mga rada-on.”ⁱ

¹⁴ Ngasing, hagtó ra ay inggwá it mga bulág ag mga pi-áng nak nagsu-or kang Hesús, ag Ida sinrá ingpa-ado. ¹⁵ Katóng nakità it mga punò it kapari-an ag manugtudlò it Kasugu-án kag inghimò ni Hesús ag kag mga anak nak nag-u-ukáw sa suyór it Templo nak dayawon kag anak ni Davíd, nahangit sinrá.

¹⁶ Ag sumiling sinrá kang Hesús, “Narurungan nimó kag ingsisilíng ninrá?”

Nagsabát si Hesús, “Ohô. Narurungan Nakò. Wayâ pa bagá ninró nababasa sa Bala-ang Kasuyatan kag tuyár kalí,

“ ‘Ingtutudlò ninró sa mga anak ag sa mga nagsuso-so pa nak magdayaw it hugót sa tagipusu-on.’ ”^j

¹⁷ Pagkatapos it kalí, ingbilin sinrá ni Hesús rutó ag nagliwás Sidá it syudád. Nagpagto sidá sa baryo it Betanya ag rutó nagkatuyog.

^g21:9 Basaha kag Salmo 118:26.

^h21:13a Basaha kag Isaiás 56:7.

ⁱ21:13b Basaha kag Jeremias 7:11.

^j21:16 Basaha kag Salmo 8:2.

Kag Punò it Igos nak Wayâ it Bunga

(Markos 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Pagka-aga, nagbalik si Hesús sa syudad ag habang Sidá ay sa rayan, ginutom Sidá it gutóm. ¹⁹ Sa habig it rayan, nakakità Sidá it usáng punò it igos. Ida kalí ingsu-uran, pero wayâ it bunga ag puro rahan yang kag Ida nakitâ. Kadâ silíng Nidá sa punò it igos, “Indi-éy ka magpamunga liwát.” Ag sa nak ra-an namatáy kag punò.

²⁰ Pagkakitâ it kalí it mga disípulos, abáng katingaya ninrá ag napasilíng, “Asing nagyadóng nak ra-an kalíng puno?”

²¹ Sumabát si Hesús, “Sa kaklaruhan yang: kung inggwá kamó it pagtu-o sa Diós ag wayâ giruruha-ruha, makakahuman ra kamó it tuyár sa Akò inghimò sa punò it kalíng igos. Bukô yang kinâ. Kung silinggon ninró sa baguntor ‘Halín rahâ ag yukso sa ragat,’ matatabô kinâ. ²² Ag ni-o mang hagon ninró sa inro pangamuyò ay mababaton ninró, kung nagpapati kamó nak matatabô kinâ.”

Kag Pangutana Tungór sa Podér ni Hesús

(Markos 11:27-33; Lukas 20:1-8)

²³ Nagsuyór si Hesús sa Templo. Habang nagtutudlò Sidá rutó, nagpayungot sa Ida kag mga punò it kapari-an ag kag mga pumuluyo it banwa ag ingpangutana Sidá, “Ni-o kag Imo karapatán para humanón kalíng Imo ginghihimò? Si-o kag nagta-ó sa Imo it kalí?”

²⁴ Nagsabát si Hesús, “Apangutan-on anay Nakò kamó. Pag nasabát ninró Ako, asabton ra Nakò kamó kung asing inggwá Akó it karapatán nak humanón kató. ²⁵ Hari-ín gihalín kag karapatán ni Juán nak Manugbawtismo para magbawtismo, sa Diós o sa tawo?”

Nag-istoryahan sinrá, “Kung masilíng kitá nak ‘Halín sa Diós,’ masilíng Sidáng ‘Asing wayâ kamó gipati sa idá?’ ²⁶ Kung masilíng ray kitáng ‘Halín sa tawo,’ ni-ó arâ kag ahumanón sa atò it mga tawo? Ingkikilaya it tanán si Juán nak usáng propeta.”

²⁷ Kadâ ingsabát ninrá si Hesús, “Bukô namò ayám.”

Nganì nagsilíng ra si Hesús, “Indî ra nakò gisilíng sa inró kung hari-ín gihalín kag akò karapatán nak humanón kalí.”

Kag Istorya Tungór sa Ruháng Anák

²⁸ Masunór, nagpadayon gihapon si Hesús it pag-istorya sa inrá. Siling nidá, “Ngasing, ni-ó sa inró kalí? Inggwá it usáng tawo nak di

ruháng anák nak kayake. Usáng adlaw, nagsilíng sidá sa maguyang nak anák, ‘Anák, pagtó sa ubasán ag magtrabaho rutó.’

²⁹ “Nagsabát kag ida anák, ‘Indî akó.’ Pero marugay-rugáy, nagbag-ó kag ida isip ag pumagto sa ubasán.

³⁰ “Ag nagsu-or ray kag tatay sa manghór ag tuyár ra kag ida ingsilíng. Nagsabát kalíng anák, ‘Ohô.’ Pero wayâ ra sidá gipagto.

³¹ Si-o ngasing sa ruhá kag nagsunór sa gusto it inra tatay?”

Nagsabát sinrá, “Kag maguyang nak anák.”

Nagsilíng ray si Hesús sa inrá, “Sa kamatu-uran: kag mga rada-on nak manugsukot it buhís ag kag mga kabading nagbabaligyà it inra sarili ay ma-u-una pa sa inrong magpasakop sa pagharì it Diós.

³² Dahil nagpa-alí sa inró si Juán ag ingpasador sa inró kung ni-o kag dapat ninróng himu-on agór magíng matarong kamó sa pagmuyat it Diós, ugaling wayâ ninró Sidá gipatihe. Pero nagpati sa Ida kag mga rada-ong manugsukot it buhís ag mga kabading nagbabaligyà it inra sarili. Ag nakità ninró kalí pero wayâ gihapon kamó gihinuysoy ag gipati sa Idá.”

Kag Istorya Tungór sa mga Bantay it Ubasán

(Markos 12:1-12; Lukas 20:9-19)

³³ Ag silíng ray ni Hesús sa inrá, “Runggi anay kalíng usá pang istorya. Inggwá it usáng tawo nak nagtanóm it ubas sa ida bukir. Inkgurayán nidá kalí ag inghumanán it rudu-an it ubas. Nagtugrok pa sidá it usáng mata-as nak bantayan. Pagkatapos, ida ingbilin sa ida mga bantay kalíng ubasán dahil mapagto sidá sa ibáng lugár.

³⁴ Katóng nag-abót kag oras it po-po-án, ingpapagto it tag-iya sa ubasán kag ida mga sugu-ón para bay-on sa ida mga bantay kag ida parti.

³⁵ “Pero pag-abót it ida mga sugu-ón sa ubasán, ingrakóp sinrá it mga bantay. Gingpakasuntok kag usa, ingmatáy kag usá ag ingbunggò kag usa. ³⁶ Ingpapagto ray it tag-iya kag karamò pang sugu-ón. Pero imáw ra kag inghimò it mga bantay. ³⁷ Katóng hulí ay kag ida anák nak kayake it ida ingpapagto. Siling nidá sa ida sarili, ‘Atahuron ninrá kag akò anák.’

³⁸ “Pero pagkakità it mga bantay sa ida anák, naghinu-on sinrá ag nagsilíng, ‘Imáw kalí kag manugpanubli. Maléy! Amatyon natò sidá agór mapapasa-atò kalíng ida panubli-on.’ ³⁹ Kadâ ingrakóp ninrá sidá ag ingrayá sa liwás it ubasán bag-ó ingmatáy.

⁴⁰ “Ngasing, pagbalik it tag-iya it ubasán, ni-o arâ kag ida ahimu-on sa ida mga bantay?”

⁴¹ Sumabát sinrá, “Amatyong gadór nidá katóng mga maya-in nak bantay, ag apa-alaga-an kag ubasán sa ibá nak mata-ó sa ida it parti pag-abót it oras it po-po-án.”

⁴² Ingsilinggan sinrá ni Hesús, “Wayâ pa bagá ninró nababasa kag tuyár it kalí sa Sagradong Kasuyatan,

“ ‘Kag batóng ingpilák it panray ay

imáw it naging pinaka-importante sa pagtugrok it bayáy.

Inghimò kalí it Gino-o.

Ag katitingayá sa muyat it mga tawo.^k

⁴³ “Kadâ nganì, kalí kag akò isilíng sa inró: buko-éy kamó kag inghahari-án it Diós kundí kag mga nagsusunór sa kabubut-on it Diós. ⁴⁴ Kag mahuhuyog sa batóng kalí ay mabubu-ong ag kag mahuhuyugan it kalíng bató ay mayayasak.”

⁴⁵ Pagkarungóg kalí it mga punò it kapari-an ag mga Pariseo it kalíng mga istorya ni Hesús, ayam ninrang sinrá kag ingpatatama-an ni Hesús. ⁴⁶ Kadâ arakpón tan-á ninrá si Hesús, ugaling nahadlok sinrá sa mga tawo, dahil ingkikilaya ninrang propeta si Hesús.

Kag Istorya Tungór sa Kasayan

(Lukas 14:16-24)

22 ¹ Nagbisaya ray si Hesús sa inra sa parayan it istorya. Siling nidá, ² “Kag ginghari-án it Diós ay tuyár sa usáng haring nagpapunsyón para sa ida anák nak kayaking akasayon. ³ Gingsugò nidá kag ida mga sugu-ón para sapuyón kag mga imbitado sa pakasay, pero wayâ't nagrungaw sa ida mga inimbitár.

⁴ “Kadâ ingsugò ray nidá kag ibá nidáng sugu-ón ag silíng nidá sa inrá, ‘Silingga kag mga imbitado nak nakahanra-éy kag pagka-on: Na-ihawéy kag mga matabáng baka ag hanra-éy nganát kag tanán, kadâ pagtó'y kamó!’

⁵ “Pero wayâ kalí gi-alibhatá it mga imbitado ag nagpagto sinrá sa inra mga apagtu-án. Kag ibá ay sa inra bukir, kag ibá ray ay sa inra negosyo. ⁶ Kag ginghimò it tong ibá ay ingrakóp kag sugu-ón it harì, ginghapros ag ingmatáy. ⁷ Kadâ abáng kahangit it harì ag ingpapagto nidá kag ida mga sundalo para matyón kag mga nagpangmatáy sa ida mga sugu-ón ag sunugon kag inra syudad.

^k21:42 Basaha kag Salmo 118:22-23.

⁸“Pagkatapos, ingtawag nidá kag ida mga sugu-ón ag silíng sa inrá, ‘Hanra-éy kag pagka-on pero bukò karapatdapad kag mga imbitado. ⁹Kadâ pagtó sa karsada ag papali-on dilí sa kasayan kag tanáng inro makità.’ ¹⁰Kadâ pumagto matu-or sa karsada kag mga sugu-ón ag inimbitár kag tanáng inra makità, maya-in ag mabu-ot. Kadâ napunò it mga tawo kag kasayan.

¹¹“Nagsuyór kag harì para muyatan kag mga nagrurungaw ag nakità nidá nak inggwá’t usáng tawong nak wayâ nakabarò it pangkasayan. ¹²Kadâ ingpangutana it harì sidá, ‘Amigo, asing nagsuyór ka rilí nak wayâ nakabarò it angay sa kasayan?’ Pero wayâ nakalihók katóng tawo.

¹³“Kadâ silíng it harì sa ida mga sugu-ón, ‘Gapusa kag ida damòt ag sikí, ag ipilák sa liwás sa maruyóm. Hagtó sidá matibaw ag mapangpagot kag ida ngisì.’

¹⁴“Maramò kag ing-imbatar it Diós sa Ida ginghari-án pero apilá yang kag mga napiling makakasuyór.”

Kag Pangutana Tungór sa Pagbadar it Buhís

(Markos 12:13-17; Lukas 20:20-26)

¹⁵Humalin rutó kag mga Pariseo ag naghinu-on sinrá kung pa-unò ninrá mararakóp si Hesús sa Ida mga bisaya. ¹⁶Ag ingpapagto ninrá kang Hesús kag inra mga manugtu-ón kanunot kag mga tawuhan ni Haring Herodes. Kadâ ingpagtu-án ninrá si Hesús ag nagsilíng sa Idá, “Sir, ayam namong klaro kag Imo ingbibisaya ag ayam ra namong ingtutudlò Nimó kag kaklaruhán tungór sa kabubut-on it Diós, ag indî ka maraya-rama sa gusto it mga tawo abér miskín si-o sinrá. ¹⁷Ngasing, ni-o kag Imo masisilíng dili? Tamà bagá kung mabadar kitá it buhís kang Cesár nak harì it Roma?”

¹⁸Pero ayam ni Hesús kag inra maya-ing plano, kadâ sumiling Sidá, “Kamóng mga pakitang tawo! Asing ingpupurbahán ninró Akó? Para rakpón? ¹⁹Be, kináng kwatang inggagamit sa pagbadar it buhís.” Kadâ ingrayá ninrá sa ida kag kwatang denaryo, ²⁰ag nagpangutana si Hesús, “Kanin-ong litrato ag pangayan kag nakasuyat dili?”

²¹Nagsabát sinrá, “Kang Cesár.”

Siling ray ni Hesús sa inrá, “Kung tuyár, taw-án ninró kang Cesár kag kang Cesár ag sa Diós kag sa Diós.”

²²Pagkarungóg it kalí, natingaya sinrá ag humalín rutó.

Kag Pangutana Tungór sa Pagkabuhì Liwát

(Markos 12:18-27; Lukas 20:27-40)

²³ Katóng adlaw rang kató, inggwá it mga Saduseo nak nagpayungot kang Hesús ag nagsilíng sa Idá, ²⁴ “Sir, ingtudlò ni Móises nak kung mamatáy it wayâ it anák kag usáng kayake, kag ida manghór ay dapat nak magpakasay sa nabalo adong magka-inggwá sinrá it mga anák para sa namatáy. ²⁵ Ngasing, inggwá abe rilí it pitóng magmanghór nak kayake. Nag-asawa kag maguyang ag namatáy nak wayâ it anák. Kadâ ing-asawa it ida manghór nak masunór sa ida kag asawa it ida maguyang. ²⁶ Imáw ra kag natabô sa pangruhá, pangatlo hanggáng sa pangpitó. ²⁷ Pagkamatáy ninrang tanán, namatáy ra kag kabade. ²⁸ Ngasing, si-o sa pito kag ida ma-a-asawa sa pagkabuhì ninrá liwát. Na-asawa bay nidá it katóng tanán.”

²⁹ Sumabát si Hesús, “Salá kináng inro isip, dahil wayâ ninró na-i-intyendihé kag Sagradong Kasuyatan it Diós ag kag Ida gahóm. ³⁰ Sa pagkabuhì liwát, indi-éy mag-asawa kag mga tawo. Sinrá ay tuyaréy sa mga anghél sa langit. ³¹ Wayâ pa bagá ninró nababasa kag ingsisilíng sa inró it Diós tungór sa pagkabuhì liwát it mga minatáy? ³² Siling Nidá, ‘Akó kag Diós na Abrahám, Isaác, ag Jacób.’ Kag Diós ay bukò Diós it mga minatáy kundí it mga buhí.”¹

³³ Ag katóng narunggan kalí it karamu-an, natingaya sinrá sa Ida tudlò.

Kag Pinaka-importanteng Kasugu-án it Diós

(Markos 12:28-31; Lukas 10:25-28)

³⁴ Katóng narunggan it mga Pariseo nak napirde ni Hesús kag mga Saduseo, naghinu-on sinrá ag nagpagto kang Hesús. ³⁵ Nagpangutana kag usá sa inra nak manugtudlò it Kasugu-án agór purbahán si Hesús. ³⁶ “Sir, ni-o kag pinaka-importanteng sugò sa tanáng Kasugu-án it Diós?”

³⁷ Nagsabát si Hesús, “Palangga-á kag Gino-o nak inro Diós it hugót sa inro tagipusu-on, ag bug-ós nimong isip ag kabubut-on.^m ³⁸ Imáw kinâ kag pinaka-importanteng sugò it Diós. ³⁹ Ag kalí kag pangruhá: Palangga-á kag imo isigkatawo tuyár sa pagpalanggà nimó sa imo

¹22:32 Basaha kag Exodo 3:6.

^m22:37 Basaha kag Deuteronomio 6:5.

sarili.ⁿ ⁴⁰ Nakasuyór dilíng ruháng sugò kag tanáng Kasugu-án ni Móises ag kag tudlò it mga propeta.”

Kag Pangutana Tungór sa Kristo

(Markos 12:35-37; Lukas 20:41-44)

⁴¹ Katóng nagtipon pa rutó kag mga Pariseo, ingpangutana sinrá ni Hesús, ⁴² “Ni-o kag intro pagka-ayám sa Kristo? Ri-ín Sidá gihalin?”

Nagsabát sinrá, “Kang Haring Davíd.”

⁴³ Nagpangutana ray si Hesús, “Kung tuyár, asing Gino-o kag tawag sa Ida ni Davíd? Bukò bagá’y tuyár kag ingsilíng ni Davíd, katóng sidá ay sa irayom it gahóm it Ispírito Santo, ag silíng nidá,

⁴⁴ “Siling it Gino-ong Diós sa Akò Gino-o,

“Inkór rahâ sa Akò tu-ó

hastáng mapa-irayom Nakò sa Imo pudér

kag Imo mga ka-away.” ^o

⁴⁵ Ngasing, kung si Davíd mismo ay nag-ayaba sa Ida it Gino-o, pa-unó masisilíng nak halín kang Davíd kag Kristo?” ⁴⁶ Wayâ it nakasabát miskín usá sa inrá, ag tunà it kató waya-éy it nagkakasa-kasâ nak magpangutana sa Idá.

Kag mga Manugtudlò it Kasugu-án ag mga Pariseo

(Markos 12:38-39; Lukas 11:43, 46: 20:45-46)

23 ¹ Pagkatapos ay nagbisaya si Hesús sa karamu-an ag sa Ida mga disípulos. ² Siling Nidá, “Kag mga manugtudlò it Kasugu-án ag mga Pariseo kag di gahóm nak magpahadag it Kasugu-án ni Móises. ³ Kadâ, himu-a ninró kag ingtutudlò ninrá ag sunra kag inra ingsusugò. Pero ayâ ninró gipatuyare kag inra mga buhat, dahil wayâ ninrá gihihimu-a kag inra ingtutudlò.

⁴ Ingpapas-an yang ninrá kag mabug-at nak rayá sa mga tawo, ag sinrá mismo ay wayâ gibubulig miskín iru-ot ka inra usáng tudlò.

⁵ “Puro pakitang tawo yang kag inra mga inghihimò. Ingparku-an ninrá kag mga butangan nakasuyat nak Kasugu-án nak nakabugkos sa inra yupa ag waláng damót,^p ag ingpahaba-an ninrá kag mga pabiling^q sa gadar it inra mga barò. ⁶ Ag sa mga rungawan, gusto ninrang mag-ingkór sa ma-adong pwesto nak para yang sa mga

ⁿ22:39 Basaha kag Levitico 19:18.

^o22:44 Basaha kag Salmo 110:1.

^p23:5a Basaha kag Exodo 13:9 ag Deuteronomio 6:8-9.

^q23:5b Basaha kag Numero 15:38 ag Deuteronomio 22:12.

tawong importante. Imáw ra sa sinagoga gusto ninrang mag-ingkór sa pinaka-unang ingkuran. ⁷ Abáng gusto ninrang bugnuhón sinrá sa merkado ag ayabahon nak “Maestro.”

⁸ “Pero kamó, ayâ gipa-ayaba it “maestro,” dahil a-usá akóng inro Maestro ag kamóng tanán ay tuyár sa magmanghór. ⁹ Ag ayâ gi-ayabahang “tatay” kag inro isigkatawo rilí sa dutà dahil kag Tatay nak asa langit yang kag a-usáng Tatay ninró. ¹⁰ Ag ayâ ra gipa-ayaba nak “puno”, dahil kag Kristo yang kag a-usáng ingpromisang inro Punò. ¹¹ Kag pinunò ninró ay dapat imáw it magigíng sugu-ón ninró. ¹² Ipa-ubós kag matinata-as-ta-ason ag ita-ás kag mapa-inubuson.

Kag Pagbasoy ni Hesús sa mga Manugtudlò it Kasugu-án ag mga Pariseo

¹³ “Kalulu-oy kamóng mga manugtudlò it Kasugu-án ag mga Pariseo! Mga pakitang tawo! Kamó kag hadlang sa mga tawo. Wayâ ninró gustong magpasakop sa paghari it Diós ag ingpipigahán pa ninró kag gustong magpasakop.

¹⁴ (“Kalulu-oy kamóng mga manugtudlò it Kasugu-án ag mga Pariseo! Mga pakitang tawo! Ing-u-ubos ninró kag manggár it mga kabading balo, ag ingpahabà yang kag inro pangamuyò sa atubangan it mga tawo para ipakità. Kadâ lalo pang mabug-at kag parusang ma-abót sa inró.)

¹⁵ “Kalulu-oy kamóng mga manugtudlò it Kasugu-án ag mga Pariseo! Mga pakitang tawo! Inglilibot ninró kag ragat ag bug-ós nak kalibutan para yang makarayá it usáng bukò Hudyo sa inro pagtudlò. Tapós, apatuyaron sidá sa inró, hastáng magyabáw pa sa inró kag ida kaya-inan. Kadâ nganì, ingtutuyór ninró sidá sa kaparusahan it impyerno.

¹⁶ “Kalulu-oy kamóng mga bulág nak manug-agkay! Ingtutudlò ninró nak kung masumpà kag usáng tawo sa Templo, pwedéng indí nidá kató gihimu-on. Pero kung sa buyawan sa Templo sidá masumpà, dapat nidáng tumanon kag ida sumpà. ¹⁷ Kamóng mga bulág, mga bu-áng! Ri-in kag mas importante, kag buyawan o kag Templo nak nagpapabala-an sa buyawan? ¹⁸ Ingsisilíng ra ninró nak kung masumpà kag usáng tawo sa altár, pwedéng indí nidá kató gihimu-on. Pero kung masumpà sidá sa halar sa altár, dapat nidáng himu-on kag ida ingsumpà. ¹⁹ Kamóng mga bulág! Ri-in bagá kag mas importante, kag halar o kag altár nak nagpapabala-an sa halar? ²⁰ Kadâ nganì, kung masumpà kag usáng tawo sa altár, syempre

nakasumpa-éy sidá sa altár ag sa tanán nak halar rahagtó. ²¹ Ag kung masumpà kag usáng tawo sa Templo, nakasumpa-éy sidá sa Templo ag sa Diós nak nag-i-istár rutó. ²² Ag kung masumpà kag usáng tawo sa langit, nakasumpa-éy ra sidá sa truno it Diós ag sa Diós nak naka-ingkór rutó.

²³ “Kalulu-oy kamóng mga manugtudlò it Kasugu-án ag mga Pariseo! Mga pakitang tawo! Ingtata-ó ninró kag ikasampuyong parti it mga utanon, miskín panamda. Pero ingpabad-an ninró kag mga importanteng sugò nak tuyár sa matarong nak pagpangabuhî, pagkamaluluy-on ag pagkamatimumanon. Imáw kinâ kag dapat ninróng himu-on ag indî dapat gipabadà sa pagta-ó it inrong ikasampuyong parti. ²⁴ Kamóng mga bulág nak manug-agkay! Kamó ay tuyár sa mga tawong nagsasaya it hayukhok sa inra a-inumon pero nagyayag-ok it kamelyo, dahil nagrarahán ngani kamó sa pagsunór sa inro gingsusunór, ugaling ingpapabad-an ninró kag importanteng sugò it Diós.

²⁵ “Kalulu-oy kamóng mga manugtudlò it Kasugu-án ag mga Pariseo! Mga pakitang tawo! Kamó ay pay tuyár sa usáng tawo nak naghuhugas yang it mga baso ag pinggan sa liwás, ag wayâ gihuhugasi kag suyór, dahil ingpapakitâ yang ninró kag inro ma-adong buhat sa mga tawo. Pero kabuling kag inro tagipusu-on dahil sa inro kapaslu-án ag pagka-abuso. ²⁶ Kamóng bulág nak Pariseo! Limpyuhá anay kag inro tagipusu-on adong ma-ado ra kag inro mga buhat.

²⁷ “Kalulu-oy kamóng mga manugtudlò it Kasugu-án ag mga Pariseo! Mga pakitang tawo! Tuyár kamó sa pantyon nak ingpintahan it putî. Maganda sa liwás, pero sa suyór ay punò it suka ag nagyunot nak minatáy. ²⁸ Tuyár kamó. Sa muyat it tawo ay ma-ado kamó, pero sa kaklaruhán ay puro kamó pakitang tawo ag makasal-anan.

²⁹ “Kalulu-oy kamóng mga manugtudlò it Kasugu-án ag mga Pariseo! Mga pakitang tawo! Ingpapando ninró ka mga pantyón it mga propeta ag ingpapaganda kag mga lapidá it mga tawong nabuhî it matarong. ³⁰ Ag ingsisilíng ninróng kung nabuhî tan-á kamó it katóng panahón it inro mga ginikanan, indî ninró gipamatáy kag mga propeta tuyár sa inghimò ninrá. ³¹ Kadâ sa ingbisaya ninróng kinâ, ing-a-akò ninró nak kamó ay mga anák it mga nagpamatáy sa mga propeta. ³² Hala, tapusa ninró kag ingtuna-an it inro mga ginikanan.

³³ “Kamóng mga tuso! Indî kamó makalikáw sa parusa sa impyerno. ³⁴ Apapali-on Nakò sa inró kag mga propeta ag mga matudlò it mga bisaya it Diós. Pero amasyon ninró kag ibá sa inrá ag kag ibá ay ilansang sa krus. Kag ibá ay alatiguhón ninró sa intro sinagoga ag a-ihigon sa bawat banwa. ³⁵ Dahil rahâ, mabagsak sa inró kag parusa it pagmatáy sa tanáng matarong nak tawo sa bug-ós nak kalibutan, magtunà sa pagmatáy kang Abél nak wayâ it salâ hanggáng sa pagmatáy kang Zacarias nak anák ni Baraquias sa suyór it Templo. ³⁶ Sa kamatu-uran: ma-abót sa inró kag parusa nak para sa manugpangmatáy it tawo.

Kag Kalísór ni Hesús sa mga Tawo sa Herusalém

(Lukas 13:34-35)

³⁷ “Aróy, asing tuyár kamóng mga taga Herusalém! Ingpamatáy ninró kag mga propeta ag ingpabunggò kag mga sugu-ón it Diós? Pilang beses Nakong ingpurbaháng kopkopón kamó tuyár sa pagyukob it usáng guyang nak manók sa ida mga isíw, pero wayâ ninró gusto. ³⁸ Kadâ ngasing, apabad-anéy kamó it Diós ag aguba-ón kag intro lugár. ³⁹ Kalí kag Akò isilíng sa inró: tunà ngasing, indí-éy ninró Akó makità, hastáng mag-abót kag oras nak silinggon ninróng, ‘Dayawon kag nag-a-abót sa ngayan it Gino-o.’ ”^r

Kag mga Bisaya ni Hesús Tungór sa Katapusán it Kalíbutan

(Markos 13:1-37; Lukas 21:5-33; 17:26-36; 12:41-48)

24 ¹ Nagliwás si Hesús sa Templo ag katóng pahalinonéy Sidá, nagsu-or kag mga disípulos ag ingtudlò sa Ida kag mga bayáy sa Templo. ² Pero silíng Nidá, “Nakikità ninró kináng kagugandang Templo, no? Pero pating gadór sa Akò: ma-abót kag adlaw nak mawawasák kináng tanán ag waya-éy it mabibilín nak batóng nakatongtong sa bató rahâ.”

³ It katóng nag-i-ingkór si Hesús sa Baguntor it mga Olibo, nagpayungot sa Ida kag Ida mga disípulos ag pasikreto ninrá Sidáng ingpangutana, “Gino-o, sa-unó kinâ matatabô? Ni-o kag mga tanrà it Imo pagbalik ag tanrà it katapusan it kalibutan?”

⁴ Nagsabát si Hesús, “Magrahan kamó agór indî kamó maluko, ⁵ dahil maramò kag mapalí ag masilíng, ‘Akó kag Kristo,’ kadâ karamò sinráng maluluko. ⁶ Makakarungóg kamó it tungór sa guló it mga labanan ag mga gera. Pero ayâ kamó gikalibóg. Dapat matabô

^r23:39 Basaha kag Salmo 118:26.

kináng tanán. Pero bukò pa kinâ kag katapusan. ⁷Ma-away kag mga bansa sa usa'g-usá. Ag marayan it tigkagutóm ag mga linog kag iba-ibáng lugár. ⁸Kalíng tanán ay tunà pa yang it mga hirap nak matatabô.

⁹“Kamó ra ay ahangitan it tanáng tawo dahil kamó ay Akò mga disípulos, ag i-akusar para pahirapan ag matyón. ¹⁰Sa oras rang kató ay karamong matalikor sa inra pagtu-o, ahangitan kag usa'g-usá, ag atra-idurón kag inra isigkatawo. ¹¹Maramong mayu-áw ag masilíng nak sinrá ay mga propeta, ag aya-agon ninrá kag maramong tawo. ¹²Dahil nak ma-uyob kag mga kaya-inan sa bug-ós nak kalibutan, kadâ mawawagit kag pagpalanggà it maramong tawo sa inra isigkatawo ag sa Diós. ¹³Pero kag tawong hugót kag pagtu-o hanggáng sa katapusan ay imáw it maluluwás. ¹⁴Ipalapnag sa bug-ós nak kalibutan kag Ma-adong Balità tungór sa pagharì it Diós agór marurungan it tanáng tawo bag-ó mag-abót kag katapusan.

¹⁵“Ngani, pag makità ninró kalíng nagpapasipala nak nagtitinrog sa pinaka-sagradong lugár it Templo nak imáw kag magubâ rilí, imáw kalí kag insilíng ni propeta Daniél.^s (Kamóng mga nagbabasa, bahala kamó mag-intyendi it kalí!) ¹⁶Pag kalí'y natabô, kag mga tawo sa Hudeya ay dapat magrayagan papagto sa kabukiran. ¹⁷Kung inggwá't usáng tawo nak hagtó sa ibabaw it ida kuyungan, indi-éy dapat pang magpilhig agór magba-óy it ida mga kagamitan sa suyór it bayáy. ¹⁸Ag kung kag usáng tawo ay hagtó sa ida bukir ay indi-éy dapat pang magpa-ulì para magba-óy it ida barò. ¹⁹Kalulu-oy kag mga sabak ag mga nagpapaso-so sa mga adlaw nak kató. ²⁰Ipangamuyò ninró nak kag inro pagtakas ay indî matabô sa tigyamig o sa Adlaw it Inugpahuway, ²¹dahil arayanan it mga tawo kag abáng rakóng hirap nak wayâ pa ninrá nararayani, tunà pa it katóng gingtuga kag kalibutan hanggáng sa ngasing, ag indi-éy marayanan liwát. ²²Ag kung indî gipalip-utón it Diós kag habà it kalíng matatabô sabaling wayâ it tawong mabibilín dilí sa dutà. Pero dahil sa Ida mga pinilì, apalip-utón it Diós kag habà it kalíng matatabô. ²³Sa oras rang kató, kung inggwá it mga masilíng sa inró, ‘Halí kag Kristo,’ o ‘Hinâ Sidá,’ ayâ gipati, ²⁴dahil mayu-áw kag mga bukò klarong Kristo, ag mga bukò klarong propeta, ag mapakità sinrá it mga tanrang katitingayá ag mga milagro pramas ya-agon, kung pwedé, patí kag mga pinilì it Diós. ²⁵Tanra-í kalí: ingpapa-unay nakò kalí it silíng sa inró.

^s24:15 Basaha kag Daniél11:31.

²⁶ “Kadâ kung inggwá't mga masilíng sa inró, ‘Hagtó Sidá sa disyerto!’ ayâ gipagtu-í. Ag kung inggwá't masilíng sa inró, ‘Hinâ sidá sa suyór!’ ayâ gipati, ²⁷ dahil makikitâ it tanáng tawo kag pagbalik Nakò nak Anák it Tawo tuyár sa santik it kilát halín sa Subatan hanggáng sa Sugbuhan. ²⁸ Matatabóng gadór kalí tuyár sa pagragipon it mga uwák kung ri-ín man inggwá it minatáy nak hadop.

²⁹ “Pagkatapos it kalíng tanáng kahirapan nak matatabô,

“ ‘maruyóm kag adlaw

ag indi-éy maghadag kag buyan:

mahuhuyog halín sa langit kag mga bitu-on,

ag kag tanán sa kalangitan ay mahudong.’

³⁰ “Ag mayutáw sa langit kag tanrà nak mayungotéy kag pag-abót Nakong Anák it Tawo. Ag matinibaw kag tanáng tawo rilí sa dutà, ag makikitâ ninráng Akóng Anák it Tawo ay nag-a-abót nak nakatongtong sa rampog, ka-ibhanan kag kahimaya-an nak kasusilaw ag gahóm it Diós. ³¹ Ag matunóg kag trumpeta it abáng kusog ag apapagtu-ón Nakong Anák it Tawo kag mga anghél para tipunon kag tanáng ingpili it Diós sa bug-ós nak kalibutan.

³² “Muyati ninró kag usáng punò it igos. Kung nagsasalingsing kag mga sangá ag nag-u-usbór kag mga rahon, ayam ninróng mayungotéy kag kwarisma, no? ³³ Imáw ra, kung makikitâ ninróng natatabô kalíng tanáng Akò ingsisilíng sa inró, ma-a-ayaman ninróng mayungotéy kag pagbalik Nakò nak pay hina-éy sa liwás it hagrán. ³⁴ Sa kamatu-uran: matatabô kalíng tanán bag-ó magkamatáy kag mga buhî pa ngasing. ³⁵ Mawawagit kag langit ag dutà, pero kag mga ingbisaya Nakò ay matutuman nak gadór ag indíng gadór gibag-ó hastáng sa katapusan.

Wayâ it Nakaka-ayám sa Pagbalik ni Hesús

³⁶ “Pero wayâ it nakaka-ayám kung sa-unó o kung ni-ong adlaw kag pagtuman it kalí, miskín kag mga anghél sa langit, ag miskín ra kag Anák. Kag Tatay yang nak asa langit kag nakaka-ayám it kalí.

³⁷ Kag matatabô sa pagbalik Nakong Anák it Tawo ay tuyár sa natabô it katóng panahón ni Noe. ³⁸ It kató bag-ó ginggunaw kag kalibutan, kag mga tawo ay nagkaka-on, nag-i-inóm ag nag-i-inasawa hastáng sa adlaw nak nagsuyór sa Noe sa arka. ³⁹ Ag wayâ ninrá na-i-isip kung ni-o kag matatabô sa inrá hastáng nag-abót kag gunaw ag nagkayumós sinráng tanán. Tuyár ra, kag matatabô sa pagbalik

Nakong Anák it Tawo. ⁴⁰ Sa panahóng kató, kung inggwá it ruháng kayake nak nag-a-arado sa bukir, abay-on kag usá ag ibilin kag usa. ⁴¹ Ag kung inggwá it ruháng kabading magkanunot nak naggigiling, abay-on kag usá ag ibilin kag usá.

⁴² “Kadâ maghanrà kamó, dahil bukò ninró ayám kag adlaw it pag-abót it Gino-o. ⁴³ Kung ayam it usáng tag-iya it bayáy kung ni-ong oras sa gab-í ma-abót kag mananákaw, mabantay sidá ag indí nidá gipabad-ang suryon kag ida bayáy. ⁴⁴ Kadâ kamó ra ay maghanrà pu-át, dahil Akóng Anák it Tawo ay ma-abót sa oras nak wayâ ninró gi-a-asahe.

Kag Sugu-ón nak Masasaligan

⁴⁵ “Kag matutom ag ma-ayong sugu-ón kag ingbibilinan it ida amo it ibáng mga sugu-ón para magpaka-on sa inrá sa tamang oras. ⁴⁶ Ma-ado katóng sugu-ón, kung sidá ay ma-a-abutan it ida amo nak naghiihimò it mga tugon sa ida pagbalik. ⁴⁷ Siguradong gadór nak i-imbyár sa ida kag tanáng propriyedád it ida amo. ⁴⁸ Pero kung maya-in katóng sugu-ón, masilíng kalí sa ida sarili, ‘Rugay pa bag-ó magbalik kag akò amo.’ ⁴⁹ Kadâ ida apintasan kag ida mga kaparehong sugu-ón ag makina-on ag ma-ininom sinrá ka-ibahan kag mga palayangó, ⁵⁰ ag mabalik kag ida amo sa oras nak wayâ nidá gipapa-abutá. ⁵¹ Kadâ abawi-on sa ida it ida amo kag ida pagka-ingkargado ag ipisan kalí sa mga pakitang tawo. Hagtó sidá matibaw ag mapangpagot kag ida mga ngisì.

Kag Istorya Tungór sa Sampuyong Rayagang Abay

25 ¹ Nagpadayon si Hesús it Ida tudlò. Siling Nidá, “Pagbalik Nakong Anák it Tawo, kag ginghari-án it Diós ay tuyár it kalí: inggwá it sampuyong rayagang abay nak nagliwás para magsapóy sa kayaking kasayon kumporme sa inra batasan. Kadâ usá ay inggwá it rayáng lampará. ² Kag limá sa inrá ay alisto, ag kag limá ay bukò. ³ Kag limáng bukò listo ay nagrayá it inra mga lampará, ugaling wayâ sinrá gi-aman it lana. ⁴ Pero kag mga listo ay nagrayá it lana, buyág pa katóng hagtó sa inra lampará. ⁵ Narugay kag pag-abót it kayaking kasayon, kadâ tinungka sinráng tanán ag nakatuyugan.

⁶ “Pag-abót it tungang gab-í, inggwá it nag-ukáw. Siling nidá, ‘Haléy sidá! Sapuyá ninró!’

⁷ “Sa nak ra-an, nagbangon kag sampuyong rayagang abay ag ingpreparár kag inra mga lampará. ⁸ Nagsilíng kag mga bukò listo

nak mga listo, ‘Mahagar bagá it ma-isót nak lana. Nag-i-idlap-idlapéy kalíng amò mga iwág.’

⁹“Nagsabát kag mga listo, ‘Sabaling indî gihusto kalí sa atong tanán. Ma-ado pa ay pumagto kamó sa tinrahan ag bumakáy it para sa inró.’

¹⁰“Kadâ humalín kag limáng bukò listo nak rayaga para magbakáy it lana. Pagkahalín ninrá, tamang nag-abót kag kayaking kasayon. Kag limáng listo ay kanunot nidáng nagsuyór sa kasayan, ag ingtrangahán kag hagrán.

¹¹“Pagkatapos, nag-abót kalíng limáng bukò listóng mga rayaga ag umukáw, ‘Sir, Sir, pasuryá kami!’

¹²“Pero nagsabát kag kayaking kasayon, ‘Bukô nakò kamó kilaya!’

¹³“Kadâ maglisto kamó permi, dahil bukò ninró ayám kag adlaw ag kag oras it Akò pag-abót.

Kag Istorya Tungór sa Tatlong Sugu-ón

(Lukas 19:11-27)

¹⁴“Kag ginghari-án it Diós ay tuyár ray kalí: inggwá it usáng manggaranon nak manugbiyahe. Gingtawag nidá kag ida mga sugu-ón ag ingbiling sa inrá kag ida puhunan. ¹⁵Ingtaw-án nidá it kwarta kag bawat usá kumporme sa inra abilidad. Ingtaw-án nidá it limáng libo kag usa, ruháng libo kag usá, ag kag usá ay usáng libo, bag-ó naghalín sidá. ¹⁶Ngasing, naghalín rang ra-an kag nagbaton it limáng libo ag nagpamakay it ibaligyà. Ag nagka-inggwá sidá it ganansya nak limáng libo. ¹⁷Imáw ra katóng nagbaton it ruháng libo, nagganansya ra sidá it ruháng libo. ¹⁸Pero katóng nagbaton it usáng libo ay nagkotkot sa ragâ ag hagtó yinubong katóng kwartang ida nabaton.

¹⁹“Sa karugayon, nagbalik kag amo it kalíng mga sugu-ón ag ingkwenta kag mga ingbiling sa inrá. ²⁰Nagsuyór kag nagbaton it limáng libo ag silíng nidá, ‘Sir, halí kag limáng libo nak ta-ó nimó sa akò patí kag limáng libong ganansya nakò.’

²¹“Siling it amo sa idá, ‘Ay ma-ado, matutom ag ma-ado kang sugu-ón. Nasasaligan ka sa ma-isót nak kwarta, kadâ a-intriguhán ka nakò it mas marakò. Maléy, makinasadya kitá.’

²²“Nagpayungot ra kag nagbaton it ruháng libo ag nagsilíng, ‘Sir, haléy kag ingta-ó nimong ruháng libo patí kag ruháng libong ganansya.’

²³ “Siling sa ida it amo, ‘Ay ma-ado. Matutom ag ma-ado kang sugu-ón. Nasasaligan ka sa ma-isót nak kwarta, kadâ a-intriguhán ka nakò it mas marakò. Maléy, makinasadya kitá.’

²⁴ “Masunór, nagpayungot kag nagbaton it usáng libo ag silíng nidá, ‘Sir, ayam nakong ikáw ay istrikto. Nag-a-ani ka abér bukò nimó tinamnan ag nagtitipon ka abér bukò nimó sinabwagán.

²⁵ Kadâ nahadlok akó ag ingyubóng nakò sa ragâ kag imo kwarta. Kalí kag usáng libo nimó.’

²⁶ “Siling sa ida it ida amo, ‘Maya-in ag tasmakan kang sugu-ón! Ayam yakí nimó nak nag-a-ani akó abér bukò nakò tinamnán ag nagtitipon akó abér bukò nakò sinabwagán. ²⁷ Kung tuyár, asing wayâ nimó kinâ gihuyugan sa bangko? Di, tan-áy inggwá akó it naba-óy nak ganansya ngasing.’

²⁸ “Ag insugò nidá sa ida mga ibáng sugu-ón, ‘Bay-a sa ida kináng usáng libo ag ita-ó sa inggwá it dyes mil. ²⁹ Kadâ ngani arugangan pa kag inggwáy ag mabuganà sidá. Pero kag wayâ, miskín ma-isót nak rahâ sa ida ay abay-on pa. ³⁰ Pilakán ninró kináng sugu-ón nak wayâ it puyós rutó sa liwás sa maruyóm. Hagtó matibaw sidá ag mapangpagot kag ida ngisi!’

Kag Tudlò ni Hesús Tungór sa Adlaw it Paghugár it Diós

³¹ “Pagbalik Nakong Anák it Tawo bilang Harì, kanunot kag tanáng anghél, ma-ingkór Akó sa akò mahimaya-ong trono. ³²⁻³³ Ag matipon kag tanáng tawo sa Akò atubangan ag abuyag-buyagón Nakò sinrá. Ibutáng Nakò sa Akò tu-ó kag mga matarong ag sa Akò walá kag mga bukò matarong tuyár sa pagbuyág it manug-alagà sa mga karnero ag mga kambing.

³⁴ “Ag masilíng Akóng Harì sa mga asa tu-ó, ‘Maléy, kamóng mga ingkaluy-an it akò Tatay! Panubli-a ninró kag ginghari-án nak ginghanrà para sa inró magtunà katóng himu-on kag kalibutan, ³⁵ dahil katóng akó ay inggutom ag ing-uhaw, gingpaka-on ninró Akó ag gingpa-inóm, ag katóng Akó ay usáng dayo ingbaton ninró Akó sa inro bayáy. ³⁶ Ag katóng wayâ Akó it isoksok ingbaru-an ninró Ako, katóng nagmasakit Akó gingripara ninró Ako, ag katóng Akó ay napriso gingpagtu-án ninró Akó.’

³⁷ “Masabát kag mga matarong, ‘Gino-o, ka-unó Ka namò nakità nak nagutom ag na-uhaw ag amò Ka ingpaka-on ag ingpa-inóm?

³⁸ Ka-unó Ka nagíng dayo ag amò Ikáw ingbaton sa amò bayáy o

wayâ it ma-isoksok ag amò ingbaru-an? ³⁹ Ka-unó Ka namò nakitang di sakít o sa suyór it prisuhan ag amò Ikáw ingpagtu-án?”

⁴⁰ “Masabát Akóng Hari, ‘Gingsisilíng Nakò sa inró: katóng himu-on ninró kinâ para sa usá sa mga kubós nak nagsusunór sa Akò, pay sa Akò kinâ ninró ginghimò.’

⁴¹ “Masunór, masilíng Akó rutó sa mga asa walá Nakò, ‘Payado kamó sa akò, kamóng mga sinumpà it Diós. Masusunog kamó sa kayadong indí mapayong-payong nak inghanrà para kang Satanás ag sa ida mga sinakupang anghél, ⁴² dahil katóng Akó ay inggutom ag ing-uhaw, wayâ ninró Akó gipaka-una ag gipa-inumà, ⁴³ ag katóng Akó ay usáng dayo, wayâ ninró Akó gibatuna, katóng nawar-an Akó it isoksok, wayâ ninró Akó gitaw-e, ag katóng nagmasakít ag asa prisuhan Akó, wayâ ninró Akó giru-awa.’

⁴⁴ “Masabát ra sinrá, ‘Gino-o, ka-unó Ka namò nakità nak gutom, uháw, nagíng dayo, ag nawar-an it isoksok, inggwá it sakít o asa prisuhan ag wayâ Ka namò gi-intyendihá?’

⁴⁵ “Masilíng Sidá sa inrá, ‘Sa kamatu-uran: katóng wayâ ninró gitaw-e it bulig kag usá sa mga kubós nak nagsusunór sa Akò, pay Akó kag inro ging-inakan.’

⁴⁶ “Ngasing, ataw-án sinrá it kaparusahan nak wayâ it katapusan. Pero kag mga matarong ay mabaton it kabuhì nak wayá't katapusan.”

Kag Pagplano nak Amatyon si Hesús

(Markos 14:1-2; Lukas 22:1-2; Juán 11:45-53)

26 ¹ Pagkatapos nak itudlò ni Hesús kalíng tanán, silíng Nidá sa Ida mga disípulos, ² “Tuyár sa inro ayám, ruháng adlaw yangéy ag Kapistahanéy it Paglampas it Parusa it Diós. Rahâ atra-iduron Akóng Anák it Tawo ag ilansang sa krus.”

³ It katóng oras nak ingsisilíng ni Hesús kalí, kag mga punò it kapari-an ag kag mga pumuluyo it banwa ay nagtipon sa bayáy it pinaka-punò it mga kapari-an nak si Caifas ⁴ ag naghinu-on sinráng rakpón si Hesús ag ipamatáy. ⁵ Kalí kag inra plano, “Ayâ natò gita-unan kalí sa kapistahan, sabaling magkaguló kag mga tawo.”

Kag Pagbubô it Pabangyo kang Hesús

(Markos 14:3-9; Juán 12:1-8)

⁶ Katóng nagkaka-on sa Hesús sa bayáy ni Simón nak di kitong sa Betanya, ⁷ inggwá it usáng kabading nagpayungot kang Hesús.

Ingrayá nidá kag grapón kag suyór ay mamahayong pabangyo ag ingbubô nidá kalí sa uyo ni Hesús.

⁸Pagkakità it kalí it mga disípulos, nahangit sinrá ag nagreklamo, “Asíng ing-a-akas nimó kináng pabangyo? ⁹Na-ibaligyà tan-á kinâ it maháy ag napana-ó sa mga pobre kag nabinta!”

¹⁰Na-ayaman ni Hesús katóng inra ingbisaya, kadâ silíng Nidá sa inrá, “Asíng ingpapasinglabután ninró sidá? Ma-ado kalíng ida inghimò sa Akò. ¹¹Pu-át ninróng makakanunot kag mga pobre, pero Akó ay indí girugay rilí sa inró. ¹²Ingbub-an nidá Akó it pabangyo agór ma-ihanrà kag pagyubóng sa Akò. ¹³Sa kamatu-uran: ri-ín man dilí sa kalibutan itudlò kag Ma-adong Balità ay masasambit ra kalíng inghimò nidá ag aromromón sidá it mga tawo.”

Kag Pagbaligyà ni Judas kang Hesús

(Markos 14:10-11; Lukas 22:3-6)

¹⁴Pagkatapos it kalí, si Judas Iscariote nak usá sa doseng disípulos ay nagpagto sa mga punò it kapari-an. ¹⁵Pag-abót nidá sa inra nagpangutana sidá, “Ni-o kag ita-ó ninró sa akò kung buligan nakò kamóng marakóp si Hesús?” Ngani bumilang sinrá it treyntang pilak nak kwarta ag tina-ó sa idá. ¹⁶Tunà it kató, naghahanap si Judas it ma-adong tyempo para ibaligyà si Hesús.

Kag Hulíng Paninghapon na Hesús ag Ida mga Disípulos

(Markos 14:10-26; Lukas 22:7-20; Juán 13:21-30)

¹⁷Pag-abót it unang adlaw it Pista it Tinapay nak Wayá't Lebadora, nagsu-or kang Hesús kag mga disípulos ag nagpangutana, “Ri-ín Nimó gustong ihanrà namò kag paninghapon para sa Pista it Pagkaluwás it mga Israelinhon sa Ehipto?”

¹⁸Nagsabát Sidá, “Pagtó kamó sa syudad ag hanapon ninró katóng atò kakilaya ag silingga sidá, ‘Siling it Maestro, mayungotéy kag Ida oras. Sa inro bayáy, maka-on kamí it paninghapon sa ngasing nak Pista.’” ¹⁹Nagsunór matu-or kag mga disípulos sa sugò ni Hesús ag inghanrà ninrá kag paninghapon nak para sa Pista.

²⁰Katóng gab-íng kató, nag-atubang si Hesús sa lamesa kanunot kag Ida doseng disípulos, ²¹ag katóng sinrá ay nagkaka-onéy, nagsilíng si Hesús, “Sa kamatu-uran: atra-idurón Akó it usá sa inró.”

²²Pagkarungóg ninrá kalí, nasubó kag mga disípulos ag kada usa-usá ay nagpangutana sa Idá, “Akó bagá, Gino-o? Buko, no?”

²³ Sumabát Sidá, “Usá sa inró nak nagrurungan sa Akò it sawsaw sa mayukóng kag matra-idór sa Akò. ²⁴ Mataliwan Akóng Anák it Tawo kumporme sa nasilíng sa Sagradong Kasuyatan. Pero kalulu-oy kag matra-idór sa Akò! Ma-ado pang waya-éy sidá natawo.”

²⁵ Nagpangutana ra si Judas nak matra-idór sa Idá, “Maestro, akó bagá?”

Sumabát si Hesús, “Imáw, silíng nimo-éy!”

Kag Hulíng Paninghapon ni Hesús

²⁶ Katóng nagkaka-on pa sinrá, nagba-óy it tinapay si Hesús ag nagpasalamat Sidá sa Diós. Masunór, Ida ingbika-biká kag tinapay ag ingta-ó sa mga disípulos. Siling Nidá, “Ba-óy kamó ag magka-on. Kalí kag Akò yawas.”

²⁷ Pagkatapos, inghuytan Nidá kag kupa it ayak ag nagpasalamat sa Diós, bag-ó ingta-ó sa Ida mga disípulos, ²⁸ ag silíng Nidá, “Inumà kalí, ninróng tanán. Kalí kag Akò rugô nak nagpapamatu-or sa kasugtanan it Diós sa tawo ag mabuhos para sa maramong tawo agór nak mapatawar kag inra kasal-anan. ²⁹ Kalí kag Akò isilíng sa inró: indi-éy Akó gi-inóm it kalíng ayak nak halín sa ubas, hanggáng sa adlaw nak bag-óng ayak kag inumon Nakò kanunot kamó sa Ginhari-án it Akò Tatay.”

³⁰ Pagkatapos it kalíng bisaya ni Hesús, nagkanta sinrá it usáng kantang pagdayaw sa Diós, ag nagpagto sa Baguntor it mga Olibo.

Kag Pagpa-una't mga Bisaya ni Hesús Tungór sa Pagbalibar ni Pedro

(Markos 14:27-31; Lukas 22:31-34; Juán 13:36-38)

³¹ Sa rayan, silíng ni Hesús sa Ida mga disípulos, “Iság sa gab-í abada-an ninró Akóng tanán tuyár sa nasuyat sa Sagradong Kasuyatan. Nasusuyat rahâ,

‘Amatyon Nakò kag manug-alagà,
ag makalat kag mga karnero.’^t

³² Pero pagkabanhaw Nakò, ma-una Akó sa inró sa Galileya.”

³³ Sumabát si Pedro, “Miskin bada-an Ka it tanán, indí Ka nakò gibada-an.”

³⁴ Nagsilíng si Hesús sa idá, “Sa kamatu-uran: Iság sa gab-í bag-ó magbayô kag buyangán, ibalibar nimó Akó it tatlong beses.”

^t26:31 Basaha kag Zacarias 13:7.

³⁵ Pero nagmatugás si Pedro ag sumiling, “Miskin kanunot Nimó akóng matyón indí Ka nakò gibalibar.” Imáw ra kag silíng it ibáng mga disípulos.

Kag Pagpangamuyò ni Hesús sa Getsemane

(Markos 14:32-42; Lukas 22:39-46)

³⁶ Pagkatapos, gingnunót sinrá ni Hesús sa usáng lugár nak ingtatawag nak Getsemane ag silíng nidá sa inrá, “Dilí yang anay kamó ingkór. Mapangamuyò Akò hagtó bandá.” ³⁷ Ingnunót Nidá si Pedro ag kag ruháng anak ni Zebedeo. Nalisór nak gadór Nidá ag nahirapan kag Ida bu-ót. ³⁸ Ag silíng Nidá sa inrá, “Punô it kalisór kag Akò tagipusu-on nak halos imáw Nakò it ikamatáy. Halí yang anay kamó ag maglisto ka-ibahan Nakò.”

³⁹ Pagkapayadô it ma-isót, nagrapâ Sidá ag nagpangamuyò. Siling Nidá, “Tatay Nakò, kung Imo abut-on ay bay-a sa Akò kag tasa nak kalí nak kag unór ay puro paghihirap. Pero sa gihapon ay bukò kag Akò kabubut-on it masusunór kundí ay kag Imo.”

⁴⁰ Pagkatapos it Ida pangamuyò, nagbalik Sidá ag na-abutan Nidáng nagkakatuyog kag tatlong disípulos. Kadâ silíng Nidá kang Pedro, “Indí bagá kamó makati-ís it kanunot Nakò miskín usáng oras yang? ⁴¹ Bangon kamó ag magpangamuyò pramas indí kamó mara-óg it panuláy. Hanrom it ispírito it tawo ugaling mayuda kag yawas.”

⁴² Nagpayado-yadô ray it ma-isót si Hesús ag nagpangamuyò. Siling Nidá, “Tatay Nakò, kung dapat Nakong rayanan kalíng hirap, matutuman kag Imo kabubut-on.”

⁴³ Nagbalik ray Sidá ag na-abutan ray Nidáng katuyog gihapon sinrá, dahil wayâ ninrá nakayang magpatungka. ⁴⁴ Ingbada-an ray liwát Nidá sinrá ag nagpangamuyò ray Sidá it pangtatlong beses, ag imáw gihapon kag Ida ingpangamuyò.

⁴⁵ Pagkatapos, nagbalik ray Sidá sa inra ag sumiling, “Katuyog pa bagá kamó ag nagpapahuway? Muyati! Nag-abotéy kag oras nak atra-idurón Akóng Anak it Tawo ag i-intrigo sa mga makasal-anan.

⁴⁶ Tay! Hali-éy kag matra-idór sa Akò.”

Kag Pagrakóp kang Hesús

(Markos 14:43-50; Lukas 22:47-53; Juán 18:1-11)

⁴⁷ Katóng nagbibisaya pa si Hesús, nag-abót si Judas nak usá sa doseng disípulos. Karamò kag ida kanunot nak di rayáng sunráng

ag mga pamakóy. Ingparayá sinrá it mga punò it kapari-an ag mga pumuluyo it banwa. ⁴⁸ Bag-ó pa sinrá nag-abót rutó, ingta-óy sa inrá it tra-idór kag tanrà. Siling nidá sa inrá, “Kag akò aharu-án ay imáw natò it ingpali. Rakpá Sidá!” ⁴⁹ Ag pag-abót ninrá, dumiretso si Judas kang Hesús ag nagsilíng, “Ma-adong gab-í, Sir!” ag hinaru-an nidá Kalí.

⁵⁰ Siling sa ida ni Hesús, “Amigo, himu-ay kung ni-o kag Imo ingpali.”

Tapós, ingsu-uran si Hesús it mga kanunot ni Judas ag ingrakóp Sidá. ⁵¹ Pagkakità kalí it usá sa Ida mga disípulos, buma-óy sidá it sunráng ag linabo nidá kag sugu-ón it pinaka-punò it kapari-an. Natagpas matu-or kag talinga it katóng sugu-ón.

⁵² Ag silíng ni Hesús sa Ida disípulo, “Balikán kináng Imo espada sa tagób. Mamatáy ra sa espada kag naggagamit it espada. ⁵³ Bukò bagá nimó ayám nak makakahagar Akó it tabang sa Akò Tatay, ag aparay-an Nidá akóng ra-an it mga anghél nak mas maramò pa sa doseng batalyon? ⁵⁴ Pero kung tuyár kag Akò ahimu-on, pa-unò matutuman kag asa Sagradong Kasuyatang nasilíng nak kalí ay dapat nak matabô?”

⁵⁵ Ag ing-atubang ni Hesús katóng mga tawo ag sumiling sa inrá, “Ni-ó kalí? Akó bagá ay tulisán? Asing ingrayá pa ninró kag mga sunráng ag mga pamakóy? Para rakpón Akó? Nagtutudlò Akó sa Templo adlaw-adlaw ag wayâ ninró Akó girakpa rutó. ⁵⁶ Pero natabô kalíng tanán agór matuman kag ingsuyat it mga propeta.” Masunór, nagpangliklikan kag Ida mga disípulos ag binada-an Sidá.

Kag Pag-imbistigár it mga Konseho kang Hesús

(Markos 14:53-65; Lukas 22:54-55, 63-71; Juán 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Ingrayá si Hesús it mga nagrakóp sa bayáy ni Caifas nak pinaka-mata-as nak parì. Hagtó nagtinipon kag mga manugtudlò it Kasugu-án ag kag mga pumuluyo it banwa. ⁵⁸ Nagsunór si Pedro kana Hesús, ugaling sa mayado-yadô sidá. Pag-abót sa bayáy it pinaka-mata-as nak parì, nagsuyór si Pedro sa raya-ag ag umingkór kanunot it mga nagbabantay agór makità kung ni-o kag matatabô kang Hesús.

⁵⁹ Kag mga punò it kapari-an ag mga pumuluyo it banwa patí kag mga manugtudlò it Kasugu-án ay naghahanap it bangranan agór ma-i-akusár kang Hesús para ma-ipamatáy Sidá. ⁶⁰ Ugaling miskín maramong nag-atubang ag nagbisaya it bukò klaro laban

kang Hesús, wayâ sinrá it makitang salâ. Katóng hulí, inggwá it ruháng nag-atubang ⁶¹ ag sumiling sinrá, “Siling it kalíng tawo nak makakagubâ kunó sidá it Templo ag patinrugon liwát nidá sa suyór it tatlóng adlaw.”

⁶² Tuminrog kag pinaka-mata-as nak parì ag sumiling kang Hesús, “Inggwá ka bagá it ma-isasabát rahâ sa inra gingsilíng?” ⁶³ Pero wayâ gilihók si Hesús. Kadâ ingsilinggan ray Sidá it pinaka-mata-as nak parì, “Ingsusugò ka nakò sa ngayan it Diós nak Buhí. Silinggan sa amò kung ikáw kag klarong Kristo nak Anák it Diós.” ⁶⁴ Sumabát si Hesús, “Ikawéy ra kag nagsilíng. Ag inggwá pa Akó it isilíng sa inró. Makikità ninró Akóng Anák it Tawo nak naka-ingkór sa tu-ó it Diós nak Makagagahom. Ag makikità ra ninró kag Akò pagbalik sa rampog it langit.”

⁶⁵ Pagkarungóg it kalí it pinaka-mata-as nak parì, ginisì nidá kag ida barò sa ida kahangit ag sumiling, “Ing-insulto nidá kag Diós! Buko-éy natò ka-ilangan it ibá pang testigo. Narungganéy ra ninró kag ida pag-insulto sa Diós! ⁶⁶ Ni-o sa muyat ninró?”

Sumabát sinrá, “Dapat sidáng matyón.”

⁶⁷ Pagkatapos, ingruy-an ninrá si Hesús sa uda ag sinuntok. Gingtampudong pa it ibá ag nagsilíng. ⁶⁸ Siling ninrá, “Kristo! Pitlu-á kung si-o kag nagtampudong sa Imo!”

Kag Pagbalibar ni Pedro

(Markos 14:66-72; Lukas 22:56-62; Juán 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Ngasing, si Pedro ay naka-ingkór sa raya-ag ag nagsu-or sa ida kag usáng kabading sugu-ón ag sumiling, “Kanunot ka ra ni Hesús nak taga Galileya, bukô?”

Pero nagbalibar si Pedro sa atubangan it mga tawo. ⁷⁰ Siling nidá, “Wayâ nakò na-i-intyendihé kag imo ingbibisaya.”

⁷¹ Ag pumagto sidá sa hagrán it padér. Ag hagtó ray inggwá it usá pang sugu-ón nak kabading nagsilíng sa mga tawo. Siling nidá, “Kalíng kayake ay kanunot ni Hesús nak taga Nazarét.”

⁷² Nagbalibar ray si Pedro. Siling nidá “Ingsusumpà nakò. Bukò nakò kilaya kináng tawo.”

⁷³ Marugay-rugáy nagsinu-or kang Pedro kag mga tawong rahagtó ag nagsilíng sa idá, “Usá ka talagá sa inrá, dahil nakikilaya sa imo punto.”

⁷⁴ Sumabát si Pedro, “Miskín mamatáy akó, talagáng bukò nakò kilaya kináng tawo.”

Pagkabisaya it kalí ni Pedro, sa nak ra-an nagbayô kag buyangán. ⁷⁵Ag naromromán ni Pedro kag ingsilíng ni Hesus nak “Bag-ó magbayô kag buyangán, ibalibar nimó akó it tatlóng beses.” Kadâ, nagliwás sidá ag nagpakatibaw.

Kag Pagrayá kang Hesus kang Gobernador Pilato

(Markos 15:1; Lukas 23:1-2; Juán 18:28-32)

27 ¹Pagka-aga, maruyóm pa ay nagtinipon ray kag mga punò it kapari-an ag mga pumuluyo it banwa para maghinu-on kung pa-unò ipamatáy si Hesus. ²Masunór, ginapos ninrá si Hesus ag ingrayá kang Gobernador Pilato nak gingbutáng it Roma.

Kag Pagbikti ni Judas

³Katóng nasaduran ni Judas nak si Hesus ay inghusgarán nak mamatáy, nagsuli-suli sidá ag ing-uli sa mga punò it kapari-an ag pumuluyo it banwa kag treyntang pilak nak kwarta. ⁴Siling nidá, “Nagkasalâ akó. Gingtra-idór nakò kag wayâ it salâ.”

Pero ingsabát ninrá sidá, “Wayâ kamí it pasinglabot rahâ. Bahala ka.”

⁵Kadâ pinilak ni Judas katóng kwarta sa suyór it Templo. Ag humalín sidá rutó bag-ó nagbikti it ida sarili.

⁶Ingponpon it mga punò it kapari-an katóng kwarta ag silíng ninrá, “Bawal sa laye kag pagbutáng it kalíng kwarta sa tipunán it kwarta it Templo, dahil kalí ay kabadarán sa kabuhì it usáng tawo.”

⁷Ag nagkasugtanan sinrá nak ibakay ninrá it dutà it naghuhumán it kuyon adong mahimong yubungan it mga dayo. ⁸Kadâ hanggáng ngasing, ingtatawag katóng dutà nak Dutà it Rugô. ⁹Sa natabóng kalí, natuman kag silíng ni propeta Jeremias. Siling nidá,

“Ingponpon ninrá kag treyntang pilak nak kwartang kasugtanang pangbadar it mga Israelinhon sa ida kabuhì, ¹⁰ag ingbadar sa dutà it manughumán it kuyon tuyár sa ingsilíng sa akò it Gino-o.”^u

Kag Pag-imbistigár ni Gobernador Pilato kang Hesus

(Markos 15:2-15; Lukas 23:3-5, 13-25; Juán 18:33-39; 19:16)

¹¹Ingpa-atubang it mga punò it kapari-an ag mga pumuluyo it banwa si Hesus kang Gobernador Pilato, ag pinangutana Sidá ni Pilato, “Ikaw bagá kag Harì it mga lahì it Hudyo?”

Sumabát si Hesus, “Ikawéy ra kag nagsilíng.”

^u27:10 Basaha kag Zacarias 11:12-13.

¹² Pero katóng ing-akusár ninrá Sidá, waya-éy Sidá gisabát.

¹³ Kadâ silíng sa ida ni Pilato, “Wayâ bagá nimó narurungi kag mga ingbibisaya ninrá laban sa imó?” ¹⁴ Wayáng gadór gilihok-lihók si Hesús, kadâ abáng katingaya ni Pilato.

Kag Sentensyang Kamatayon kang Hesús

¹⁵ Kadâ Pista it Pagkaluwás sa Ehipto, batasanéy it Gobernador nak buhi-an kag si-o mang priso nak pinili it karamu-an. ¹⁶ It katóng kapanahunan ni Pilato ay inggwá it usáng priso nak bantóg sa kaya-inan. Kag ngayan ay Barabas. ¹⁷ Katóng nagtinipon kag mga tawo, ingpangutana sinrá ni Pilato, “Si-o kag intro gustong buhi-an nakò, si Barabas o si Hesús nak ingtatawag nak Kristo?” ¹⁸ Ingpangutana nidá kalí dahil ayam nidáng kahilì kag rahâ sa inrá, kadâ ingrayá sa ida si Hesús.

¹⁹ Bukô yang kinâ, it katóng sidá ay nag-i-ingkór pa hagtó sa husgarán, nagpasilíng sa ida kag ida asawa, “Ayâ gipasinglabutí kináng Tawong wayâ it kasal-anan, dahil it gab-í ay ingpahirapan akó it akò pananamgo tungór sa Idá.”

²⁰ Ugaling gingrabukan it mga punò it kapari-an ag mga pumuluyo it banwa kag mga tawo nak hagaron kang Pilato nak si Barabas kag buhi-an ag si Hesús kag ipamatáy.

²¹ Ngasing, ingpangutana ray liwát sinrá ni Pilato, “Si-ó sa ruhá kag gusto ninróng buhi-an nakò?”

Nagsabát sinrá, “Si Barabas!”

²² Pangutana sa inrá ni Pilato, “Kung tuyár, ni-o kag ahimu-on nakò kang Hesús nak ingtatawag nak Kristo?”

Sumabát sinráng tanán, “Lansangán Sidá sa Krus!”

²³ Nagpangutana ray si Pilato, “Asi, ni-ong kaya-inan kag nahimò nida?”

Pero lalo pang nagkusog kag ukáw, “Lansangán sidá sa krus!”

²⁴ Katóng nakità ni Pilato nak wayâ sidá it mahihimò ag sabaling magpakaguló kag mga tawo, nagpaba-óy sidá it tubì ag nagpanghináw sa atubangan it mga tawo. Ag silíng nidá, “Wayâ akó it apanabatan sa kamatayon it kalíng tawo. Bahala kamó.”

²⁵ Sumabát kag mga tawo, “Kamí ag kag amò mga anák it mapanabát sa ida pagkamatáy.”

²⁶ Kadâ ingbuhi-an nidá si Barabas ag ingpalatigó si Hesús bag-ó ing-intrigo sa inrá para ilansang sa krus.

Kag Pag-insulto it mga Sundalo kang Hesús

(Markos 15:16-20; Juán 19:2-3)

²⁷ Pagkatapos, ingrayá it mga sundalo ni Gobernador Pilato si Hesús sa suyór it ida palasyo, ag ingragipunan Sidá it tanáng sundalo. ²⁸ Ing-ubahan ninrá Sidá it barò ag ingsoksokán it puyang barò nak pay panghari. ²⁹ Masunór, naghimò sinrá it kuronang puro si-ít ag ingbabaw sa uyo ni Hesús, ag pinahudót ninrá kag usáng kahoy nak pay bakuló sa Ida tu-óng damót, bag-ó pa-insulto ninrá sidáng ingyuhuran. Ag naggiginuya sinráng nagsisilíng, “Mabuhay kag Hari it mga Lahì it Hudyo!” ³⁰ Ingruy-an ninrá Sidá bag-ó ingba-óy katóng kahoy nak pay bakuló ag pinaka-bakoy Sidá sa uyo. ³¹ Pagkatapos ninrang gur-án si Hesús, inra ing-uba katóng puyáng barò ag ingsoksokán liwát it Ida barò. Tapós, ingrayá Sidá paliwás para ilansang sa krus.

Kag Paglansang kang Hesús sa Krus

(Markos 15:21-32; Lukas 23:26-43; Juán 19:17-27)

³² Pagkaliwás it mga sundalo it syudád, inra nakità kag usáng kayaking kag ngayan ay Simón nak taga Cirene ag ingpilit nak ipapas-an sa ida kag krus ni Hesús. ³³ Pag-abót sa lugár nak ingtatawag nak Golgota nak kag gustong bisayahon ay bukir it Bungô, ³⁴ ingtaw-án ninrá si Hesús it ayak nak inghalu-án it mapa-ít nak buyóng nak pangba-óy it hapros. Pero pagkatagám Nidá it kalí ay wayâ Nidá gi-inumà. ³⁵ Ag inglansang ninrá Sidá sa krus bag-ó nagbunot-bunutan sinrá para partihón kag barò ni Hesús. ³⁶ Pagkatapos, nag-iningkór sinrá ag ingbantayán Sidá rutó. ³⁷ Sa Ida uyuhán, inggwá't nakasuyat nak tuyár it kalí:

KALÍ SI HESÚS NAK HARI IT MGA HUDYO.

Imáw it akusár laban sa Idá. ³⁸ Sa Ida magkanyudong habig ay inggwá it ruháng tulisán nak nakalansang ra sa krus, usá sa tu-ó ag usá sa walá. ³⁹ Ing-i-insulto Sidá it mga nagrарayan nak naglili-ong-li-ong ag nagsisilíng, ⁴⁰ “Bukô bagá'y silíng Nimóng magubâ Ka it Templo ag matugrok liwát sa suyór it tatlong adlaw! Luwasá ngasing kag Imo sarili! Kung klaro Kang Anák it Diós, pilhig rahâ sa krus!”

⁴¹ Imáw ra kag inghihimò it mga punò it kapari-an kanunot kag mga manugtudlò it Kasugu-án ag mga pumuluyo it banwa. Ing-i-insulto ra ninrá si Hesús. Siling ninrá, ⁴² “Ingluwás Nidá kag

ibá, pero kag Ida sarili ay indî Nidá maluwás! Bukô bagá Sidá kag hari it Israél? Kung mapilhig yang Sidá ngasing sa krus, mapati-éy kamí sa Ida! ⁴³ Nagsasalig Sidá sa Diós ag inggisilíng Nidáng Sidá kag Anák it Diós. Kung klaro kinâ, aluwasón tan-á Sidá it Diós.” ⁴⁴ Ag inggur-an ra Sidá it ruháng tulisáng inglansang karungan Nidá.

Kag Pagkamatáy ni Hesús

(Markos 15:33-41; Lukas 23:44-49; Juán 19:28-30)

⁴⁵ Pag-abót it alas dose it adlaw, gulping nagrüyóm kag bug-ós nak lugár hastáng alas tres it hapon. ⁴⁶ Katóng ma-alas treséy it hapon, umukáw it abáng kusog si Hesús, “Eli, Eli, lama sabaktani?” Kag gustong bisayahon it kalí ay ‘Diós nakò, Diós nakò, asíng Imo Akó gingpabad-an?’

⁴⁷ Narunggan kalí it ibáng mga nagtitinrog rutó, ag silíng ninrá, “Ging-a-ayaba Nidá si Élias!”

⁴⁸ Sa nak ra-an ay rumayagan kag usá sa inrá ag bina-óy kag espongha, ingbasâ it suka ag ingbutáng sa ugbos it usáng tigbaw. Ag ida kató ingru-ót sa yubà ni Hesús para sopsopón Nidá. ⁴⁹ Pero silíng ray it ibá, “Huyata anay. Sabaling mag-abót si Élias para luwasón sidá.”

⁵⁰ Nag-ukáw ray liwát si Hesús ag nabugtu-án Sidá it ginhawa.

⁵¹ Katóng oras rang kató ay gulping nagisì sa tungâ kag kurtina it Templo tunà sa ibabaw pa-ubós. Naglinog kag dutà ag nabu-ong kag mga maragkong bató. ⁵² Na-abrihán kag mga yubungan ag nabanhaw kag ramong bala-ang namatayéy. ⁵³ Nagliniwas sinrá it yubungan ag katóng nabanhaw si Hesús, nagsuyór sinrá sa Herusalém nak sagradong syudad, ag hagtó nakità sinrá it maramong tawo.

⁵⁴ Katóng nabatyagán it mga kapitan ag mga sundalo nak nagbabantay kang Hesús kag linog, ag nakità ninrá kag tanáng natabô, abáng kahadlok ninrá ag napasilíng, “Klarong Sidá kag Anák it Diós!”

⁵⁵ Hagtó ra kag maramong kabading nagmumuyat sa mayado. Sinrá ay nagsusunoréy kang Hesús ag nagseserbisyo sa Ida tunà pa sa Galileya. ⁵⁶ Kag ibá sa inrá ay si Maria Magdalena, si Mariang nanay ni Santiago ag José, ag kag nanay it ruháng magmanghór nak anák ni Zebedeo.

Kag Pagyubóng kang Hesús

(Markos 15:42-47; Lukas 23:50-56; Juán 19:38-42)

⁵⁷ Katóng serom-seroméy, nag-abót kag usáng manggaranong taga Arimatea nak kag ngayan ay José. Sidá ra kag usá sa mga nagsusunór kang Hesús. ⁵⁸ Nagsu-or sidá kang Gobernador Pilato ag inghagar kag minatáy nak si Hesús. Nagsugò si Pilato nak ita-ó kató sa idá. ⁵⁹ Kadâ ingba-óy ni José kag minatáy ag ingpuros sa bag-óng tela. ⁶⁰ Masunór, ingyubóng nidá kató sa sarili nidáng yuyubngan nak bag-ó pa yang nidáng ingpahumán sa abáng rakóng bató. Pagkatapos, ida ingpaliger kag usáng rakóng bató ag ingsará sa yubà it yuyubngan bag-ó naghálín sidá. ⁶¹ Hagtó ra si Maria Magdalena ag usá pang Maria. Naka-ingkór sinrá rutó nak naka-atubang sa yuyubngan ni Hesús.

Kag mga Sundalong Nagbantay sa Yuyubngan ni Hesús

⁶² Pagkasunór nak adlaw, Adlaw it Pagpahuway it mga lahi it Hudyo, nagpagto kang Gobernador Pilato kag mga punò it kapari-an ag mga Pariseo. ⁶³ Siling ninrá, “Sir, naromromán namong tong buhi pa katóng bakakon, silíng Nidá nak mabanhaw Sidá sa pangatlong adlaw. ⁶⁴ Kadâ pabantayi it ma-ado kag Ida yuyubngan hanggáng sa pangatlong adlaw. Sabaling magpagto kag Ida mga disípulos ag takawon kag minatáy, ag isilíng sa mga tawo nak Sidá ay nabuhì liwát. Kung matatabò kinâ, mas grabe pa kag aliwasán it pangradà ninrá kisa na-unang binakák ni Hesús.”

⁶⁵ Ingsabát sinrá ni Pilato, “Ba-óy it mga sundalo ag pabantayi it ma-ado kag yuyubngan sa abót it inra kakayahán.” ⁶⁶ Kadâ pumagto sinrá sa yuyubngan, ag ingmarkahán kag batóng ingsará rilí para ma-ayaman kung inggwá it mapaliger sa bató. Ag ingbilin kag mga sundalo para magbantay it yuyubngan.

Kag Pagkabanhaw ni Hesús

(Markos 16:1-8; Lukas 24:1-12; Juán 20:1-10)

28 ¹ Naglipas kag Adlaw it Pagpahuway it mga lahi it Hudyo, ag it katóng aga pa it unang adlaw it sang domingo, nag-abót sa yuyubngan ni Hesús si Maria Magdalena ag usá pang Maria.

² Kató mismó, gupíng naglinog it makusog, dahil nagbabâ halín sa langit kag usáng anghél it Gino-o ag ingpaliger kag batóng ingsará sa yuyubngan ag umingkór sa ibabaw it bató. ³ Kag uda nidá ay abáng

silaw nak pay kidlát, ag abáng putí kag ida barò. ⁴ Sa kahadlok, nagpanguyóg kag mga sundalong nagbabantay ag nagtinumba nak pay minatáy.

⁵ Pero sumiling kag anghél sa mga kabade. “Ayâ kamó gikahadlok. Ayam nakong inghahanap ninró si Hesús nak inglansang sa krus.

⁶ Waya-éy sidá rilí. Nabanhawéy Sidá tuyár sa Ida ingsilíng. Maléy! Muyati ninró kag Ida yuyubngan. ⁷ Pagtóy ag ibalitá sa Ida mga disípulos nak Sidá ay nabanhawéy ag ma-u-unay sa Galileya. Makikitá ninró sidá rutó. Ayâ ninró gilimti kináng akò ingsilíng sa inró.”

⁸ Kadâ nagrali-ralí sinrá it halín sa yubungan. Nahahadlok sinrá pero nasasadyahán ra. Nagrinayagan sinrá papagto sa mga disípulos ni Hesús para ibalitá kag natabô. ⁹ Tong nagririnayagan pa sinrá, nasapóy ninrá it gulpi si Hesús ag ingbugnò sinrá, “Pari-ín kamó?” Kadâ nagsinu-or sinrá sa Idá, ag inghuytan ninrá kag Ida sikí ag ingdayaw Sidá. ¹⁰ Ingsilinggan sinrá ni Hesús, “Ayâ kamó gikahadlok! Pagtóy ag silinggon kag mga hali Nakong magpagto sa Galileya. Makikitá ninrá Akó rutó.”

Kag Balitá it mga Sundalong Nagbabantay

¹¹ Pagkahalín it katóng mga kabade, kag ibáng mga sundalo nak nagbabantay sa yuyubngan ay pumagto sa syudad ag ingbalitá sa mga punò it kapari-an kag tanáng natabô. ¹² Kadâ nagtinipon sinrá ka-ibhanan kag mga pumuluyo it banwa, ag nagkasugtanan sinráng ataw-án it rakóng kwarta kag mga sundalo agór tumanon kag inra plano. ¹³ Ag ingsugò ninrá kag mga sundalo nak ipamalita nak it katóng gab-í habáng katuyog sinrá, nagpagto kag mga disípulos ni Hesús ag ingtakaw kag Ida yawas. ¹⁴ Siling pa ninrá, “Ayâ kamó gikalibóg, kung maka-abót kalí sa Gobernador, kamí it bahala!” ¹⁵ Ingbaton it mga sundalo kag kwarta ag inghimò kag sugò sa inrá. Kadâ hasta ngasing, imáw pa kalí kag ing-i-istorya it mga lahì it Hudyo.

Kag Tugon ni Hesús sa Ida mga Disipulos

(Markos 16:14-18; Lukas 24:36-49; Juán 20:19-23; Binuhatan 1:6-8)

¹⁶ Ngasing, onsenng disípulos kag nagpagto sa Galileya, sa bukir nak ingtudlò sa inra ni Hesús. ¹⁷ Hagtó, nakitá ninrá si Hesús ag ingdayaw ninrá. Pero kag ibá sa inra ay nagdududa. ¹⁸ Nagsu-or sa inrá si Hesús ag sumiling, “Ingta-óy sa Akò kag tanán nak gahóm

sa langit ag dutà. ¹⁹ Pagtòy kamó sa tanáng lugár ag pa-ayaman sa tanáng tawo kag Ma-adong Balità, agór sinrá ra ay magigíng Akò disípulo. Bawtismuhán ninró sinrá sa ngayán it Diós nak Tatay, Anák ag Ispíritu Santo. ²⁰ Ag tudlu-í sinráng magsunór sa tanáng ingsugò Nakò sa inró. Tanra-í ninró Akó ay pu-át ka-ibhanan ninró hanggáng sa katapusan it kalibutan.”